Holle pijpen blazen het hardst



Harry van der Ven



In *Holle pijpen blazen het hardst* schetst Harry van der Ven een humoristisch relaas over een poging om het record 'Winnaar Televisiequizzen' te vestigen.

Geïnspireerd door het succes van zijn vader bij de Postcodeloterij doet Michel Fontanel mee aan nagenoeg alle nationale televisiequizzen: Twee voor twaalf, Een tegen honderd, Met het mes op tafel, De slimste mens en ga zo maar door…
Blakend van onbevangen overmoed gaat hij met zijn karakteristieke aanpak de rechtstreekse confrontatie aan met befaamde quizmasters als Linda de Mol, die hij meer als tegenspeler ziet dan als quizmaster; met Joost Prinsen;
met de sidekick Maarten van Rossem en een warmbloedige Lucille Werner.
Met wisselend succes bindt hij de strijd aan met alom bekende en niet bekende medekandidaten.
Michel volhardt in deze uitzinnige uitdaging tot hij doorkrijgt dat het roer om moet om succes te boeken.

ISBN 978-90-818253-3-7

Holle pijpen blazen het hardst

Harry van der Ven

haVen
Sint-Michielsgestel

Colofon

ISBN 978-90-818253-3-7

1e druk, 2017

Exemplaren zijn te bestellen bij de auteur.
H. van der Ven
Tel: 073-5512970
Email: info@harryvanderven.com / harryvanderven@hotmail.com

Omslag: Harry van der Ven
Vormgeving: Harry van der Ven
Druk: Drukkerij M. Foppele-Vinck te ‘s Hertogenbosch

Voorwoord

Ik kan geen reden bedenken waarom ik dit zou schrijven en evenmin waarom ik het niet zou doen.

Elke overeenkomst of gelijkenis van de beschreven personages met bestaande personen, ook in geval van naamsgelijkenis c.q. naamsovereenstemming, berust op louter toeval.

Met zeer gemeende dank aan Anne-Marie
voor de eeuwigdurende bijstand

De Postcodeloterij

‘Het was toch wel een vent, hè, die ouwe reus’ zei Michel Fontanel terwijl hij het glas Macallan “M” uit 1940 voor zich neerzette. Best een aardig whisky’tje, dacht hij.
Hosanneke knikte hoewel zij Michels vader nauwelijks gekend had; het enige dat ze wist was dat hij een berucht schaker was geweest. Niet dat hij zoveel partijen gewonnen had; hij had eigenlijk geen enkele partij op zijn naam gebracht. Hij had zijn naam echter gevestigd door gedurende zijn schaakcarrière nooit te verliezen en dat zonder ook maar één keer remise te spelen. Zodra Fontanel zijn stelling zo goed als verloren beschouwde, gewoonlijk bij de vierde of vijfde zet, wanneer hij doorzag dat hij de volgende zet schaakmat gezet zou worden, sloeg hij eenvoudig de stukken van het bord. Na zijn royementen van alle Bossche schaakclubs had Fontanel zijn schaakbord met bijbehorende stukken, zowel de witte als de zwarte, naar de kringloopwinkel gebracht. Alleen de schaakklok met het dubbele uurwerk had hij behouden. Het houten ding stond nadrukkelijk op de schouw en af en toe mepte hij nog eens op de knoppen.

Door blind toeval was de oude Fontanel in een ander tijdverdrijf terecht gekomen. Hij had het drieste besluit genomen om mee te doen aan de Postcode Loterij en zowaar, bij de tweede trekking had zijn postcode prijs. Dat had hem op zich niet bevreemd. Het

gebeurde maar wat vaak dat als hij aan een spelletje ging meedoen hij de eerste de beste keer won, of op zijn laatst de tweede keer. Hij wijdde dat aan een goed gedoseerd gebrek aan kennis van het spel. Alleen bij schaken was dat anders geweest. Maar dat lag, volgens Fontanel, daaraan dat hij van nature zeer bedreven was in het schaakspel. Dat moest wel aangeboren zijn, aangezien hij zich nooit ook maar één spelregel had eigen gemaakt. Hij blaakte dus van onkunde en had zijn vrouw dan ook gevraagd of zij wist wat toch de reden was waarom hem het kampioenschap snelschaken was onthouden. Toen zij antwoordde dat dat wellicht te maken had met het gegeven dat hij nooit won, haalde Fontanel zijn schouders op.
Beiden waren in hun nopjes met het succes bij de Postcode Loterij. Alleen moest de prijs nog verzilverd worden door mee te doen aan het quizspel in de studio. Mevrouw Fontanel had nog even haar bedenkingen gehad, maar toen Fontanel zei: 'Ik heb niks te verliezen' haalde ze haar schouders op en wijdde zich weer aan het blad "Psychologie" waarop ze zich gaandeweg geabonneerd had. "Niks te verliezen", dacht ze smalend, bedenker van reclameslogans, die hij jaar in jaar uit opschrijft in een zakboekje met kasjmierig kaftje, ja, het komt aardig in de buurt.

'Hij wou zich geeneens voorbereiden op die quiz van de PostKloterij' grijnsde Michel, 'beter winnen door volslagen onkunde dan verliezen met een gigantische kennis van zaken, zei hij. Wat een vent, hè? En nog winnen ook; 49,4 miljoen…'
Hosanneke grinnikte.
'Hij wilde persé het Journaal niet zien. "Want er kunnen wel eens vragen gesteld worden over de hedendaagse actualiteit van

alledag, zoals we die vandaag de dag van dag tot dag beleven, Michel" zei hij tegen mij. Dʒiːzəs, twee jaar was ik.'
Hosanneke knikte.
'Tja, zo was dat' zei Michel na een korte mijmering, 'ook al weer dertig jaar geleden.'
Hosanneke keek hem afwachtend aan. Ze kende Michel zo langzamerhand. Elke schijnbaar uit de lucht vallende zin had bij hem een op eigen wijze uitgebroede herkomst en was meestal de voorbode van een ontwikkeling waar ze maar beter alert bij kon blijven.
'Wat die ouwe heer al niet presteerde. Trouwens, daar ben ik ook een kei in. Ik zou wel gek zijn als ik daar niets mee doe, vind je niet? En als de appel niet ver uit de boom is gevallen dan is een carrière als winnaar televisiequizzen mij op het vege lijf geschreven. Ik hou van quizzen. Als er iemand zo'n pure liefhebber, een ware amateur is als ik, dan ben ik het wel. En een carrière als recordhouder Winnaar Televisiequizzen wordt een hoogtepunt in Guinness, zeg nou zelf. Ik ga fenomenaal.'
'Holle vaten klinken het hardst' zei Hosanneke.
'Zie je het voor je?' ging hij door, met wijd uitgespreide handen een spandoek in de lucht tekenend, '… met daarop: …'
'Holle vaten…' zei Hosanneke.

Zonder er ook maar iets van tegen Hosanneke gezegd te hebben had Michel zich opgegeven voor Lotto Weekend Miljonairs. Had ze maar wat enthousiaster moeten zijn bij zijn voornemen om het record te gaan vestigen. Lotto Weekend Miljonairs leek het meest in de buurt te komen van die PostKloterij, althans qua prijzengeld. Hij had geen een andere quiz gevonden die met een fatsoenlijk prijzengeld over de brug kwam.

Hij glimlachte dan ook tevreden toen hij een week later een uitnodiging ontving voor de voorselectie. Dat bleek een fluitje van een cent.
De eerste vraag was al helemaal eenvoudig: “Was Karel de Grote Fransman?”
Tussen het tiental gegadigden sloeg hij als eerste op de rode knop.
‘Wie?’ riep Michel Fontanel.
De selectie-assistent, een overtuigend kale dertiger, keek even aarzelend om zich heen en toen er geen hulp kwam opdagen vroeg hij: ‘U bedoelt: “Oui”?’
‘Ja, wie’ riep Michel. Hij had het goed. Volgens de selecteur. Dus mocht hij door naar de laatste vraag, met tien nieuwe kandidaten.
‘Let op’ zei de kale, ‘de volgende vraag is een meerkeuzevraag. Uit de categorie Taal. U krijgt een plaatje te zien en de vraag is welk spreekwoord u ziet.’
Op de centrale monitor verscheen een abstracte tekening van een vrouw die de hond uitlaat.
‘Welk spreekwoord of gezegde ziet u hier afgebeeld? Is dat a. de hond in de pot; b. leven als kat en hond; c. de bloemetjes buiten zetten of d. een hondenleven hebben.’
Michel stak vingervlug zijn hand op en riep: ‘Iemand aan het lijntje houden.’
De verbaasde selecteur viel stil en zette grote ogen op. Opnieuw keek hij hulpzoekend om zich heen. ‘Ik weet niet of dat het juiste antwoord is, het staat er niet bij… op mijn papiertje. Maar ik vind het een prima antwoord.’
Net toen hij Michel wilde feliciteren kwam Robert ten Brink, de beroerde quizmaster himself, met snelle pas uit de control room aangelopen.

‘Ho ho’ zei hij meer tegen de assistent dan tegen Michel, ‘we zitten hier niet voor gevatte uitspraken. Die geef ik zelf wel. De kandidaten houden zich aan de spelregels. Met andere woorden: U mag niet door!’
Michel verliet ontdaan de studio. Nog een geluk, dat ik niks tegen Hosanneke heb gezegd.
Op weg naar huis was de neerslachtige bui snel verdwenen toen hij de plotselinge inval had om zich nu geheel in de voetsporen van zijn vader te begeven. Dat kon zeker niet stuk gaan. Hij moest zich gewoon óók opgeven voor die PostKloterij. Hij liep het postkantoor binnen, kocht een briefkaart, schreef zijn sollicitatie kort en goed neer en gooide de kaart in de brievenbus.
Toen hij thuis kwam zei hij: ‘Hosanneke, ik heb me opgegeven voor De PostKloterij. Wat mijn vader kan, kan ik ook.’
‘OMG’ schrok Hosanneke, ‘we zullen zien.’

Een week later werd Michel door een aimabele jongeling door de coulissen geleid. Meer looks dan hersens, dacht Michel. Hij klom de tribune op, ging op een van de onhandige krukken zitten en wachtte tot Linda de Mol hem zou oproepen.
Zodra ze opkwam en plaatsnam achter haar katheder ging er geroezemoes op in de zaal. Linda giebelde een keer en trok een enthousiast gezicht om de kandidaten voor te stellen. Met de gebruikelijke flair, die haar geenszins misstond, raffelde ze de namen een voor een af. Onder wat onrustig gekeuvel van het publiek probeerden de kandidaten heelhuids van de tribune af te geraken, waarin ze wonderwel slaagden. Michel was de laatste. Ook hij klom zo goed en zo kwaad als het kon van de tribune af en sprong het podium op. Linda keek hem lachend aan en zocht de naam op haar kaartje. Je zag haar gezicht wit weg trekken.

‘En, umm, hmmp, hier is, mm mmm meneer F-F-Fontanel uit Den Bosch.’ Linda stotterde een beetje, zonder de gebruikelijke flair bovendien; ze had de naam herkend.
Het publiek stond op en klaterde de handen op elkaar voor een onverstaanbaar applaus.
‘Zo zo, meneer Fontanel’ begon Linda meteen te zeuren, ‘een staande ovatie… Alsof je Sinterklaas bent.’
Michel negeerde haar bakvisachtige stemgeluid en maakte een paar danspasjes met de handen boven zijn hoofd, zoals boksers doen… althans vóór de wedstrijd. ‘En de winner is…’ riep hij luidkeels.
‘Ho ho’ riep Linda de Mol, die zich, in de ogen van Michel, nu al opmaakte om de pret grondig te verpesten, ‘niet zo snel, we moeten nog beginnen.’
‘Nou laten we dat dan maar even doen’ repliceerde Fontanel.
‘Goed plan’ zei de onechte blondine nurks en riep met gemaakt enthousiasme: ‘Hallo allemaal. We hebben vandaag een heuglijke uitzending. De derde van een volgende reeks van velen. Daarom vieren we dit jubileum met een speciale spelregel. De voorronde bestaat vandaag uit maar één vraag! Het is tenslotte maar één keer feest bij de derde uitzending. Hier is de eerste vraag.’
‘Ho’ riep Michel Fontanel, ‘en wie moet die beantwoorden?’
‘Oh, ik dacht dat iedereen hier de spelregels kende’ zei Linda, met een niet te ontkennen strenge ondertoon.
Michel werd nu ook een beetje sikkeneurig. ‘Wat nou? Ben ik iedereen?’
‘Nou, zo bedoel ik het niet’ kaatste Linda de Mol, ‘maar goed. Ik leg het wel weer uit. Wie het antwoord kent mag op de knop voor hem drukken en wie het snelst drukt mag het antwoord geven. Als dat goed is schuift hij een plaats op.’

‘Haha, hoe doorschuiven? Daar staat al iemand en als er dan een van de twee op de knop drukt weet je niet wie het was.’
‘Scherp gezien, meneer Fontanel. Daarom moet de andere een plaats terug.’
‘En ik dan?’ vroeg Michel ontevreden.
‘U ook.’
‘Nou ja zeg, en als ik op de eerste plaats sta dan? Waar moet ik dan naar doorschuiven? Hè?’
‘U blijft in dat geval gewoon staan’ bitste de spelleidster.
‘Discriminatie!’ riep Fontanel fel, ‘spelbederf, omdat ik een Bosschenaar ben!’
Uit het publiek steeg een hardgrondig boegeroep op. Op Linda’s gezicht verscheen een dankbare glimlach en Fontanel keerde zich met een van ergernis vertrokken mond naar de tribune.
‘Boe, boe, boe…’ joelde het publiek wederom eendrachtig, ‘geen discriminatie! Respect. Respect.’
‘Mensen, mensen. Ik zal het nog even duidelijk zeggen’ gilde Linda koortsachtig boven het geroep uit, ‘de bedoeling is dat degene, die op de eerste plaats staat, blijft staan, hij kan niet doorschuiven. Maar er komt ook niemand op zijn plaats. Dat is zijn beloning, zeg maar.’
‘Ja, of omdat er gewoon niemand is die dan een plaats terug moet. Dat kan ook’ zei Fontanel, die zich nu gesterkt voelde door de steun van het publiek.
Linda keek even glazig voor zich uit en zei toen kordaat: ‘Ja hoor, dat kan ook. Zullen ze nu aan de eerste vraag beginnen, meneer Fontatel.’
‘Mij best, ik dacht dat het nooit begon.’
‘Fijn’ zei Linda chagrijnig, ‘let op. Handen aan de knop. Wat is een fontanel?’

‘Ho’ zei Fontanel, over wie ineens een ijzige kalmte hing. ‘Er is mij bij de intake verzekerd dat er geen persoonlijke vragen gesteld zouden worden.’
‘Maar dit is toch geen persoonlijke vraag.’
‘Geen persoonlijke vraag? Geen persoonlijke vraag? Nee, nou wordt ie mooi! U dacht zeker, “Ha ik zal eens even vragen naar zijn naam”. Even vragen naar de naam van een persoon, als ik… toch geen vreemdeling zeker? Als dat geen persoonlijke vraag is!’
‘Oh mijn God’ riep Linda, die het geraaskal van Fontanel nauwelijks kon volgen, ‘das gibt’s doch nicht?’
‘Quoi?’ sloeg Michel Fontanel meteen terug.
Linda wilde zich vastgrijpen aan de microfoonstandaard maar het ding was vervangen door een microfoontje aan haar wang. Ze grabbelde in het luchtledige tot ze besefte dat het ding er niet was. Toen vermande ze zich.
‘De volgende vraag’ zei ze. Haar stem sloeg een beetje over.
‘Ik word niet goed’ hakkelde de kale man die naast Michel stond. ‘Ik ben niet lekker…’
‘Is er een dokter in de zaal?’ vroeg Linda luid met ongekende doortastendheid. ‘Is er een dokter in de zaal?’
Michel knalde met zijn vuist op de rode knop.
‘Tsjieng Boem’ riep hij op voorhand zegevierend. ‘Nee!’
Iedereen keek hem onthutst aan, zodat Fontanel begon te vermoeden dat er iets niet klopte aan zijn antwoord.
‘Het gaat al weer’ zei de kale, ‘laat maar.’
‘Fijn zeg. Als u weer niet goed wordt, dan moet u het echt zeggen hoor. Mooi, dan kunnen we eindelijk verder met de vraag.’
‘Ho! Nee nee, ik had al geantwoord’ zei Fontanel.
‘Wat? Hoezo?’ vroeg Linda de Mol.
‘Nou, ik zei: “Nee”. Dat er geen dokter in de zaal was.’
‘Dat was de vraag niet.’

‘Wel verdomme, Ik heb het zelf gehoord.’
Michel wendde zich kwaad tot het publiek. ’Heeft ze dat gevraagd of niet?’
Het publiek roerde zich niet. Ze keken verbijsterd naar Fontanel.
‘Geen staande ovatie, hè, meneer Tontabel’ stelde Linda pesterig vast.
‘Nou, dan draai de band maar terug, Blinda.’
‘Ik vraag het de jury wel even.’ Ze draaide zich om naar de coulissen, stak vragend haar handen op en luisterde in haar oortje.
‘Oké’ zei ze met vochtige ogen, de jury heeft besloten. Het antwoord is goed. Er is geen dokter in de zaal.’
‘Godverdomme’ riep de kale naast Fontanel.
Meteen spurtten er twee of drie jonge mannen of meisjes, wie zal het zeggen?, naar voren en namen de tegenstribbelende kandidaten mee. ‘Het is afgelopen’ riep de jeugd, de deelnemers achter zich aan sleurend.
Linda wendde zich met duidelijke weerzin tot Michel.
‘Fijn hè, dat u gewonnen heeft’ siste ze. En terwijl er een horde kortgerokte meisjes, van wie één met verschrikkelijke O-benen, de trap af fladderde met goudkleurig koffertjes, zei ze: ‘Dan mag u nu een koffer uitkiezen.
'Nummer 28.'
'Ho, nee' zei Linda de Mol, ‘er zijn maar 26 koffers. Noem een ander getal. Een getal van 1 tot 27. Begrijpt u?'
'Ah, ik snap hem... doe maar... eh...'
Oppassen, dacht Michel, nu gaat het spannen. Ze willen mij vast een koffer met een flut bedrag in de maag splitsen. Oppassen hier, ik moet wel de koffer met het grootste bedrag eruit halen.
'Neem gerust de tijd, hoor' beet Linda hem met trillende stem toe.

'Oké.’
Michel wachtte nog een minuutje en zei toen: '25.'
Linda zuchtte: 'Hèhè, geniaal. U krijgt koffer 25.'
'Mooi' zei Michel en bekeek het meisje dat op lange benen koffer 25 kwam serveren met welgevallen. Linda keek naar zijn ogen, het angstzweet brak haar uit toen Fontanel zijn mond opende.
'Maak maar open' zei Michel, 'ik ben benieuwd.'
'Nee, dat kan niet. In deze koffer zit de prijs die de notaris erin heeft gedaan. Dat is uw prijs.'
'Hoeveel dan? Zeker een poedelprijs, of een of ander troostprijsje.' Hij keek Linda argwanend aan.
'Dat... eh... Whaaaah!... Verdomme! Kies nu een koffer van een van de andere meisjes.' Het meisje glimlachte, hoewel het niet duidelijk was tegen wie, en verdween.
'Oké, leuk man. Ik snap hem. Doe mij maar meisje 25, eh, koffer 25.'
'Nee nee nee!' Linda werd lijkbleek. Wat een ontzettende knuppel. 'Nee, u hebt koffer 25 al. Hansworst! Koffer 25 is uw prijs. Snap het nou 'ns 'n keer. Nou moet je een andere koffer kiezen.'
'Krijg ik 2 prijzen dan?'
'Nee, sufferd, kies nou eens gewoon een koffer.'
Ze wist zich opnieuw te vermannen; alles voor het oog van het studiopubliek. 'Kies een koffer, maar alsjeblieft met een laag bedrag.'
'Nou dankjewel zeg' zei Michel Fontanel nijdig, 'een beetje meer empathie dat ik een mooie prijs win graag! Een laag bedrag! Tsss, ik wil een koffer met een hoog bedrag. Hoog! Meer is meer! Dat is mijn strijdkreet.'
'Nee, zo werkt het niet. U moet nu doorgaan tot de bank een bod doet. Dat bod kunt u accepteren als u wilt stoppen.’

'Welke bank? Hoeveel biedt die bank dan? Toch niet de bank van Dirk Scheringa? God beware me, dat zal me een bod worden...'
'Ja, prima. Welke koffer zou u nu kiezen? U moet nu kiezen.'
'Ik moet niks!'
'Meneer, alsjeblieft. Kies een koffer. Noem een nummer... onder de 27 maar niet 25.'
‘Godsamme zeg. Oké, dan doe maar 11.' Michel veerde op en gaf een ongemene loei op tafel, net naast de rode knop.
‘Whoeahhh!’ krijste Linda.
‘Geintje…’ grinnikte Michel.
Linda perste haar benen noodgedwongen stevig tegen elkaar tot het van binnenuit komend gevaar geweken was. Het meisje met de O-benen bracht koffer 11 bij Linda, die hem pontificaal voor zich neer zette.
‘Ging het een beetje?’ vroeg Michel vriendelijk aan het meisje, ‘met zo’n steile trap? Volgens mij is Anneke Grönloh er ooit nog vanaf gedonderd. Goed gedaan, hoor.’
Linda keek smekend naar de regie. Mijn God, het is weer dezelfde ellende als met de vader van die oetlul. Asjeblief, help! Een kort moment luisterde ze met ingehouden adem naar een boodschap in haar oortje. Toen zei ze: ‘Uit oogpunt van openbare veiligheid heeft de regie besloten dat we direct overgaan naar de prijs die in koffer 25 zit. Koffer 11 mag terug.’
‘Ah, dat schiet op’ knikte Michel, ‘het record lonkt.’
Linda zag het al aankomen. ‘Help notaris! Help! Doe iets! Hij heeft toch niet óók de hoofdprijs? Laat het niet waar zijn, asjeblieft. Niet wéér!’
Het afgetrokken gezicht van de notaris verscheen op het centrale scherm in de studio. Hij sprak met droge mond: 'Hoe helaas Linda, meneer heeft de zeer uitzonderlijk speciale prijs... de honderdduizend veertig vijftig!' Toen liet hij zijn hoofd omlaag

zakken zodat je zijn gezicht niet meer kon zien. Meteen werd het centrale scherm zwart. Linda klampte zich aan koffer 25 vast en zwalkte met het ding van het podium af; Michel liet ze gewoon staan.

‘Ik wist het. Ik wist het’ lachte Michel toen hij thuiskwam en Hosanneke omhelsde. ‘Gewonnen! De speciale honderdduizend veertig vijftig in de wacht gesleept!’
‘Zoveel?’ vroeg ze. ‘Weet je het zeker?’
‘Dat is nog maar het begin! Nou gaat het echte spel beginnen! Ik ga de ass kicken! Ik, de geschiedenis in als meest succesvolle beroepskandidaat in de mensheid. De wereld aan mijn voeten.’
‘Ik zou niet zo hoog van de toren blazen, Michel.’
‘Wat nou hoog blazen? Wereldkampioen recordhouden aller tijden! Zie je het al voor je?’
‘Ik zie meer een blaaskaak dan iemand met de potentie om een record te…’
‘Wat? Ik geen potentie? Nee, nou wordt ie fijn… Als er iemand zo potent is als ik, dan ben ik het wel.’
‘Holle vaten…’ zei Hosanneke en swipte fel over haar iPad. Het zou nog een tijdje duren voor hij tot inzicht kwam. ‘Ik ben even naar de kapper.’
‘Huh? Je bent gisteren ook al geweest. En de dag daarvoor ook…’
‘Precies.’

Met het mes op tafel

Michel was er van huis uit van overtuigd dat je voorbereiding op quizzen nooit moet overdrijven. Als het spel de andere kant op gaat dan je voorbereidingen sta je voor paal. Om nog maar niet te spreken van de spanning die ontstaat met je persoonsgebonden luiheid. Hij hield het dus bij enkele deelnames aan quizzen in de plaatselijke cafés en liet zich daarbij leiden door het quiz-talent dat hij van zijn vader had meegekregen.
Hij had die quizzen niet gewonnen. Maar dat lag er louter en alleen aan dat de vragen van nul en generlei waarde waren. Vragen uit de pulp fiction. Michel zette daarom blakend van onbevangen overmoed de volgende stap in de voetsporen van zijn vader.
'Hosanneke, ik ga bij elk optreden helemaal in het wit, witte sokken and all.'
'Elk optreden? Welk optreden?'
'Nou bij die quizzen waar ik aan mee ga doen.'
'Oh?'
'Ja, ik ga het record quizwinnaar vestigen. Nationaal kampioen Televisie Quizzen en dan wereldkampioen. Om te beginnen. Dat heb ik toch gezegd.'
'Oh zo. En ík heb toch gezegd: Holle vaten klinken…'
'Wat nou? Steeds dat "Holle..."

Ze onderbrak hem op besliste toon. ‘Michel, ik hoor steeds een hoop gekrakeel over een fenomenaal record en zo. Presteer eerst maar eens wat. Ik moet het nog zien; je hebt de wijsheid niet in pacht.’
‘Oh nee?’
‘En ze zullen echt niet naar jouw pijpen dansen.’
‘Pijpen?’ vroeg Michel.
Hosanneke zuchtte. ‘Laat maar.’
Michel pakte de draad weer op. ‘Oké. En dan begin je als kandidaat natuurlijk onder aan de ladder. Dat moet je in stijl doen, net als de klassieke Romeinen. Anders wordt het helemaal niks.’
‘Romeinen?’
‘Ja, zoals die kandidaten van toen. In traditionele witte jurk, schitterend!’
‘Toga! Maar goed, ik snap het. Je gaat optreden in een witte jurk.’
‘Nee, gewoon mijn eigen witte kleren. Borstrok, onderbroek, shirt, broek, sokken, schoenen… ‘
‘Je hebt geen witte onderbroek.’
Michel schrok. ‘Dʒiːzəs! Die zijn toch nog wel te koop, hoop ik!’
‘Kijk maar even bij bol.com of Alibaba.’
‘En als ze hem nou niet hebben? Shit. Kun jij er dan een breien voor me?
‘Gerust.’
‘En dan doe ik een witte roos in mijn bovenste knoopsgat. Dat is om het de mensen makkelijk te maken me de bijnaam “de Witte Reus” te geven. Is dat een prima voorbereiding of niet?’
‘Ga je als konijn dan?’
‘Huh?’
‘Witte reus... Hoe krijg je het bedacht. En dan kom je op als wit konijn uit de hoge hoed?’

‘Doe even normaal zeg. Niks konijnenpak, ik ga gewoon helemaal in het licht wit, helder wit. Heerlijk helder wit.’
Michel begon meteen aan het echte werk door zich rigoureus aan te melden bij “Met het mes op tafel”.
Het verbaasde hem geenszins dat hij geselecteerd werd voor de komende uitzending.

Joost Prinsen, de enige quizmaster die het voor elkaar kreeg om elke uitzending in charmante smoking op te komen, terwijl in de studio drie rood verlichte waarschuwingsborden “NO SMOKING” hingen te alarmeren, heette de kandidaten voor zijn quiz hartelijk welkom.
‘Vandaag mensen, vieren we een bijzondere aflevering, het is tenslotte de derde uitzending die we mogen beleven. Daarom spelen we voor deze ene keer met vier mensen.’
Hij pauzeerde even en keek het viertal spelers verwachtingsvol aan. Maar toen niemand in applaus of gejuich uitbarstte ging hij onverdroten verder.
‘Mevrouw Pieterse, om maar met de dames te beginnen, zoals het hoort, nietwaar’ zei hij met zijn aimabele zachte G, ‘wat doet u zoal?’
‘Ik zit in de branche’ zei de dame met de rode pruik.
‘Ha, dat is interessant. Dan maakt u nogal wat mee, denk ik.’
‘Dat klopt. Vorige week nog had ik…’
‘En u, mevrouw Bastiaans, want u bent ook een vrouw, als ik het zeggen mag.’
De vrouw met de groene pruik knikte genadig. ‘Zegt u het maar’ zei ze.
‘Mooi. Wat doet u in het dagelijks leven?’
‘Ik pas op.’

‘Kijk’ zei Joost Prinsen verrast, ‘dat is een zeer belangdekkende bezigheid. Kunt u dat eens toelichten, mevrouw Pieterse?’
‘Zekers’ zei de vrouw, ‘dat houdt in dat ik…’
‘Hartelijk dank. En u natuurlijk ook veel succes…’ zei Prinsen en keek naar een van de beide heren aan tafel. ‘Meneer Van Loon, dat heb ik toch correct, nietwaar? Wat doet u voor de kost?’
‘Ik ben werkeloos. Helaas.’
‘En u meneer Fontanel?’ schakelde Joost Prinsen meteen door naar de laatste deelnemer.
‘Ik ben die ik ben’ zei Fontanel.
‘Juist’ zei Prinsen. ‘Dan stel ik voor dat we aan het spel beginnen. Handen boven tafel graag. En, ach, doe er eens twintig in de pot.’
‘Hoho’ riep Fontanel, ‘wacht even. Ik zie ineens dat ik geen rode knop heb.’
‘Hoezo, rode knop, meneer Fontanel?’ vroeg de quizmaster.
‘Om op te slaan als ik het weet.’
‘Ach zo. Er is geen rode knop. We hebben alleen een groene knop, voor het geval de spelers het samen goed hebben. Dan volgt een shoot out en mag er op de groene knop gedrukt worden.’
‘Groene knop?’
‘Naast uw display, meneer Fontanel.’
‘Oh, dat… ik dacht dat we een vlooienspel gingen doen. Dat is toch geen knop, man.’
Joost streek met zijn hand door zijn eeuwige weerborstel en zei: ‘Prima. Schrijft u maar gewoon het antwoord op als u het weet. Dan zien we na de laatste vraag wie het goed heeft.’
‘Aha’ sprak Fontanel gerustgesteld, ‘ik geloof dat ik het begrijp.’
‘Fijn, als we zo ver zijn, mensen, kom, zet eens twintig in de pot.’
‘Ho’ riep Fontanel snel, ‘twintig in de pot zetten? Moet ik hier betalen aan een quiz? Ik dacht dat je een prijs kreeg?’

Joost Prinsen vertrok nauwelijks zichtbaar zijn mond. ‘Als u de vragen goed beantwoordt dan kunt u winnen. Maar een ander kan meer geld inzetten, overbieden dus, en u zo buiten spel zetten. Twintig is het openingsbod.’
Fontanel merkte op: ‘Dat is raar. Bieden, en ik weet de vraag nog geeneens.’
‘Het gaat ook om pokeren met de antwoorden. Dat is het spel en zo moet het gespeeld worden’ zei Prinsen kort, ‘zet u maar in.’
‘Moeten de anderen dan ook twintig inzetten?’ vroeg Fontanel voor de zekerheid.
‘Inderdaad. Kom op meneer Fontanel, laten we eens beginnen.’
Fontanel legde zwijgend twintig euro in. Zwijggeld, dacht hij.
Prinsen leunde achteruit en las de eerste vraag van een kaartje. ‘Hoe was het ook weer? Welke functie bekleedde de vrouw van Jan Pieter Balkenende in het eerste kabinet Balkenende?’
Fontanel knalde keihard zijn vuist op tafel, zodat het ingelegde geld door de schokgolf alle kanten op vloog. ‘Première’ schreeuwde hij woest. De medespelers schrokken zich rot.
‘Wat doet u, meneer Fontanel? Mist u de knop misschien?’ zei de ontstemde quizmaster met nauw ingehouden ergernis.
Fontanel keek hem verwijtend aan. ‘Oh ja, we moeten het antwoord opschrijven. Sorry, maar geef dan ook een stuk papier en een potlood.’
‘Jezus Marante’ zei Prinsen, wij schrijven niet op papier hier, niks papier hier, het is de Efteling niet. U kunt het opschrijven met de stift op de display voor u, dat is de computer.’
‘Ik ben anders niet handig met computers.’
‘Dacht ik het niet’ zei Joost Prinsen. ‘Kleinigheidje, beste meneer Fontamelk, kleinigheidje. Maar kom aan, ik geef u nog een kans. Pak de stift en schrijf het antwoord op de vraag maar op de glanzende plaat voor u.’

‘Aha’ zei Fontanel, ‘ik geloof dat ik het begrijp.’
‘Gods wegen zijn ondoorgrondelijk’ zei Prinsen. ‘Oké, mensen ik herhaal de vraag.’
Hij las de vraag nogmaals op. Fontanel begon als een razende te schrijven en smeet als eerste de stift neer. Triomfantelijk keek hij Prinsen aan. ‘Hoppa, zei hij, ‘als eerste klaar en niemand heeft overboden. Tadaaa… Is de pot nu voor mij?’
Joost Prinsen en de medespelers keken Fontanel verbluft aan. Die vent is gek, zeiden hun ogen.
Joost Prinsen zuchtte. ‘De eerste ronde bestaat uit vier vragen meneer Fontanel. Een waarlijk goed begin, als u de vraag goed beantwoord heeft tenminste, maar dat zullen we pas weten na de laatste vraag, als de ronde is afgelopen, is het niet?’
‘Oh, zo…’ zei Fontanel.
‘Fantastisch’ zei Joost Prinsen, ‘dan komt hier vraag twee.’
‘Ik ben een beetje moe’ zei Fontanel, ‘kunt u de quiz ook inkorten?’
‘Ik zou bijna zeggen: ik dacht dat u het nooit zou vragen’ zei Joost Prinsen, ‘maar helaas. Nee, dat kan niet… Kom, hoe zat het ook alweer, ah ja, ach zet eens 40 in de pot.’
‘Wel sodeju’ riep Fontanel, ‘het wordt steeds duurder. Dalijk ben ik in de eerste ronde al mijn geld al kwijt.’
De overige medespelers keken de spelleider hoopvol aan. Maar Prinsen had zich al weer vermand.
‘Kom kom, meneer Fontanel, niet zo somber. Geef de goede antwoorden en het komt goe…’ Volkomen onverwacht en plotseling knalde op dat ogenblik een luidruchtige boer uit de keel van de quizmaster. Martin van Dijk, de vrolijke pianist van het stel, stampte van de weeromstuit een blaartrekkend vals akkoord uit zijn piano. ‘Au’ klonk het ergens onder de rode pruik van mevrouw Pieterse.

‘Sorry, mensen…‘ gooide Joost zijn aimabele zachte G in de strijd, ‘maar daarom niet getreurd. Laten we verder gaan. Mensen hier komt de tweede vraag. Ook weer politiek! Maar niet zo moeilijk, zou ik denken. Wat is de feitelijke geslachtsnaam van Jan Pieter Balkenende? En het moet goed gespeld zijn!’
Fontanel kletterde met zijn vlakke hand op tafel. ‘Ik weet het’ schreeuwde hij en schreef razend snel iets op de display. En voordat de anderen van hun schrik bekomen waren gooide hij tevreden de stift op tafel. ‘Best een leuk spelletje, zeg.’
‘Potverdorie’ zei Joost nu toch wat korzelig, ‘meneer Fontanel, het lijkt mij sportiever als u het luidruchtig enthousiasme over uw intelligentie, herstel, herstel, over uw vermeende kennis van zaken wat meer beteugelt. Als in: kan het wat minder?’
‘Ach ja, dat is ook zo’ zei Fontanel, ‘sorry mensen, maar ja, ik wist het ook zo snel…’
Nijdig zwegen de medespelers en keken Prinsen ontevreden aan.
Joost beheerste zich.
‘Kom aan mensen’ zei hij met moede stem, ‘we proberen het gewoon nog een keer. Komt goed.’
Hij pakte een nieuw pak vragen uit zijn binnenzak en bladerde ze even door.
‘Ha’ zei hij met een sluwe blik in zijn ogen, ‘hier zit een mooie vraag. De moeder aller vragen zal ik maar zeggen. Let op: Rekenen! Hoe zat het ook al weer? Ha ja, kom, zet eens tachtig in.’
‘Ho’ riep Fontanel, ‘dat is geen goede vraag. Rekenen hoort er niet bij. Ik ben niet zo goed in rekenen’
Prinsen keek hem vermanend aan. ‘Weet u het beter, meneer Fontanel?’ vroeg hij streng.
‘Uh… nou…’ begon Fontanel.

‘Juist’ zei Joost Prinsen. ‘Kom aan mensen, vraag drie: Wat is de vierkantswortel uit 25?’
Fontanel barstte in een schaterlach uit. Een traan uit zijn rechteroog liep over zijn rechterwang. ‘Ik snap hem, ik snap hem. Ik heb het door: het is een strikvraag. Haha, vierkante wortels!’
Hij keek zijn medespelers vriendschappelijk aan. ‘Hee, jongens, uh… dames, laat je niet in de luren leggen hè! Het gaat niet over rekenen, het is gewoon natuurkunde! Of biologie… Maar er bestaan geeneens geen vierkante wortels.’
‘Kom aan, meneer Fontanel’ grinnikte Prinsen, ‘schrijf dat maar op dan.’ Kluns, dacht hij.
‘Oké’ zei Fontanel, ‘mij best.’ En begon te schrijven: “strikvraag, vierkante wortels bestaan alleen in sprookjes en kletspraatjes. Het is dus een valse vraag”.
Toen hij zijn stift neerlegde viel het Fontanel op dat de anderen veel eerder klaar waren dan hij. Vaag drong het tot hem door dat er iets niet klopte, tenzij, ja dat moest het zijn, die lui allemaal een cursus snelschrijven gevolgd hadden. Met enige ergernis nam hij zich voor zich niet in de luren te laten leggen en zijn antwoorden vlugger neer te pennen.
‘Mooi mensen’ pakte Joost Prinsen de draad weer op, ‘dan zijn we al bij de laatste vraag van de eerste ronde.’ Hij bladerde zoekend door het pakje vragen en trok er glimlachend weer een uit.
‘Vraag vier. Kijk aan, mensen, het toeval is de wereld nog niet uit. Weer rekenen! En een makkelijke. Hier komt de vraag, u kent het antwoord allemaal. Dat is weer eens wat anders. Wat is eerder vroeger dan later: kwart voor vier, kwart over vier of kwart voor vijf? ’s Nachts!’
‘Ho, wel verdomme’ riep Fontanel, ‘valt klokkijken tegenwoordig ook al onder rekenen?’

Hij trok het horloge van zijn pols en ging aan de knop zitten draaien. Eerst stelde hij de wijzers van het horloge in op kwart voor vier, dan op kwart over vier en toen op kwart voor vijf. Niet begrijpend bekeek hij het klokje. Eerder vroeger dan later? Hij keek Prinsen hulpeloos aan. 'Ik zie het niet' mompelde hij en stelde de cijfers weer terug en deed toen een nieuwe poging met het verzetten van de wijzers, deze keer twaalf uur verder. Een paar minuten hanneste hij verwoed aan de knop en kraste toen wild een streep op het paneel voor hem.
'Geweldig, meneer Fontamelk. Kort en bondig. Prima.' Na een plotselinge inval voegde hij er snel aan toe: 'En ik moet nog even zeggen dat de quiz vanwege de aanstaande paasdagen ingekort wordt tot één ronde.'
'Godzijdank' sakkerde Fontanel voor zich uit.
Prinsen negeerde de oprisping van Fontanel en keek naar mevrouw Pieterse. 'Het woord is aan u mevrouw Pieterse.'
'Ik zet nog twintig bij' zei de vrouw.
'Dat is zeker geen lafheid. En u, meneer Van Loon?'
'Dan ga ik mee en verhoog met 80.'
'Sterk gespeeld meneer Van Loon. En wat doet u daaraan mevrouw Bastiaans?'
'Dat wil ik zien' zei mevrouw Bastiaans en legde ook tachtig euro in.
'Mooi, en dan u meneer Fontanel? Wat doet u?'
'Ik doe mee. Dat doe ik toch de hele tijd al!'
'Nee, Fontabel, de vraag is: legt u in of past u?'
'Oh zo. Ik ga mee natuurlijk. En ik overbied met 5000.'
'Hoe helaas. Dat kan niet. U heeft maar 300 euro voor het spel.'
'Is dat zo?' siste Fontanel nijdig. 'Dat zullen we dan nog wel eens zien.'

Hij greep zijn portemonnee en haalde er zijn hele mobiele vermogen uit: vier euro tachtig. Een beetje schaapachtig keek hij de tafel rond en schudde zijn portemonnee leeg. ‘Hmmm, ja, oké, dan leg ik gewoon alles in.’
‘Zo u wilt meneer Fontabel’ zei Prinsen, moedeloos het hoofd schuddend. ‘Dank voor de inzet.’
De medespelers keken elkaar aan en zuchtten diep.
‘Ik kap ermee’ zei mevrouw Pieterse.
De anderen sloten zich daarbij aan. ‘Wij ook.’
‘Ha’ riep Fontanel, ‘allemaal passen. Ik wist het! Dan zet ik nog een keer tachtig bij.’
‘Meneer Fontanel. Ik geloof dat de medespelers zeggen dat ze er mee stoppen. En dat kan ik zeer wel begrijpen.’
‘Ha! Nogmaals 80 dan’ riep Fontanel vol overmoed, ‘met als onderpand mijn vestzakhorloge. Een collectors item, van De Kleine Prins, komt helemaal van Alibaba uit China.’
‘Ik kan er niet meer tegen’ huilde mevrouw Bastiaans. Ze gooide het hoofd voorover, waarbij haar groene pruik in de pot viel. ‘Ik wil naar huis.’
‘Ik begrijp het’ sprak Prinsen begripvol. ‘Kom aan, gaat heen.’ Van Loon zag zijn kans schoon. ‘Mag ik ook naar huis?’
Prinsen keek hem aan en zag dat Van Loon geen aanstalten maakte om te gaan huilen.
‘Niet met droge ogen, mijn beste’ zei Prinsen, bang dat hij alleen met Fontanel aan tafel zou komen te zitten.
‘Ik moet plassen’ probeerde mevrouw Bastiaans het met een benepen stemmetje over een andere boeg.
Van Loon dacht: ik ruik het; en besefte dat dat meteen een nieuw perspectief opende. Hij rook impliciet zijn – tweede - kans en begon luidruchtig te snikken.

‘Mensen, mensen’ riep de opnameleider, die snel kwam opdagen, ‘en… CUT! Kom op, mensen, het is maar een spelletje. Laten we het gezellig houden. Ook al gaat het nergens over. Als grote mensen… Oké? Ja? Als het klaar is kunt u naar huis, of naar de WC.’
Meesmuilend deden Bastiaans en Van Loon er het zwijgen toe. Ook Pieterse bleef zitten.
‘Mooi. Fijn. Dan ga nu maar verder met de action, Joost. En haal die fluorescerende pruik uit de pot. Dalijk slaat de belichting op hol.’
‘Meneer Fontabel’ nam Joost Prinsen, zijn wenkbrauwen quasi onnozel optrekkend, de draad weer op, ‘zeg het eens…’
Michel antwoordde flegmatiek. ‘Ik heb er vier goed.’
Daar had Joost Prinsen niet op gerekend. Hij overwoog te gaan jammeren, maar besloot zich niet te laten gaan: ‘Dat moet u toch niet zeggen. Maak dat maar wereldkundig aan het eind, als iedereen geboden of gepast heeft. Wilt u, als het u belieft, zeggen of u past of hoeveel u inzet?’
‘Aha’ mompelde Fontanel, ‘ik zet… ummuhh… vijftig euro.’
‘En u, meneer Van Loon?’
‘Ik ga mee, dan kan ik er altijd nog overheen.’ Door zijn tranen heen wierp hij een biljet van vijftig in de pot.
Fontanel leunde vertrouwelijk opzij. ‘Psst...’ vroeg hij fluisterend aan mevrouw Bastiaans, ‘hoeveel heb jij er goed?‘
Prinsen liep rood aan en voorkwam met een snelle vraag dat het mens ook nog zou antwoorden.
‘En u, mevrouw Bastiaans?’
‘Ho’ viel Fontanel bruusk in de rede, ‘ik gooi er vijftig bovenop.’
‘Ik pas…’ griende Bastiaans. Met geen mogelijkheid kreeg ze de groene pruik nog passend op haar hoofd. Het ding bleef half over haar rechteroor zakken en tegen haar oorbel bengelen.

‘Ik ook’ snikte Van Loon.
‘Dus iedereen past? Mensen toch! Maar goed…. Hoeveel heeft u er goed, Meneer Fontalel?’
‘Nul’ sprak Fontanel, enigszins goed gehumeurd.
Van Loon en Bastiaans sprongen als door de bliksem getroffen op en renden op goed geluk weg van tafel.
‘Wel aan, als er geen lieden meer aan het spel deelnemen, beste spelers, dan verliest de keizer zijn baard’ zei Prinsen, poogde wijsgerig rond te kijken en vervolgde: ‘Meneer Fontanel, laat maar, U wint… Het spel is afgelopen.’ Langzaam stond hij op van de speeltafel en schuifelde naar Milou aan de bar.
‘Nou, proficiat, meneer Fontanel, zeg maar…’ riep Milou tegen beter weten in naar Michel, ‘wilt u misschien ook iets drinken?’
Joost Prinsen boog meteen af en in plaats van de bar zocht hij de kleedkamer op.
Michel bestelde vijf bier. ‘En doe er maar een pilsje bij.’ Die was bedoeld om mee te toosten. ‘Proost, pa. Hier kan ik mee thuiskomen.’

Lingo

‘Vandaag doen we geen vijf-letter Lingo, maar vanwege de derde uitzending doen we drie letter Lingo. Om deze heuglijke mijlpaal te vieren’ zei Lucille van achter haar katheder. Ze lachte de vier spelers achter hun desks vriendelijk toe en stelde met genoegen vast dat met haar luchthartig welkom de nieuwe aflevering van Lingo goed begonnen was.
Fontanel, de oudste speler van het stel glimlachte toegeeflijk terug. Leuk mens, dacht hij. Een beetje kordaat en zo. Een goede zet om hier aan mee te doen. Ook nog even de winst in de wacht slepen en klaar.
Lucille, die vanwege haar bij de geboorte reeds aantrekkelijke ronde vormen werd vernoemd naar de gitaar van B.B. King, stelde zich voor aan het publiek.
‘Ik ben Lucille. Lucille Werner.’
Lucille wachtte geduldig op het obligaat applausje van het publiek. Maar ondanks het verwoede gezwaai met hoog geheven armen van de floormanager bleef het doodstil.
‘Oké’ zuchtte ze zichtbaar onaangedaan, ‘het linkse team bestaat uit Bret en meneer Fontanel en het rechtse team uit Sjoerd en Karel. Hallo Bret, Sjoerd en Karel.’

‘Hallo’ zeiden de jongemannen, van wie de oudste niet ouder dan twintig was. De jongste, Bret, had nauwelijks de spelgerechtigde leeftijd bereikt.
Fontanel kuchte nadrukkelijk. ‘Dag Lucille Werner-Von Braun.‘ Met moeite maakte Lucille haar blik los van de jonge Bret.
‘Oh, dag meneer Fontanel. Erg fijn dat u er ook bent… Ik zie hier dat u de nodige quizervaring hebt. Al verschillende keren aan allerlei quizzen meegedaan.’
‘Och…’ begon Fontanel bescheiden.
‘Bret, je gaat toch wel goed je best doen, hè jongen? Ik zie het graag dat jongens flink hun best doen.’
‘Nou, mevrouw Werner… eh… Von Braun?’ Hij keek Michel vragend aan. Maar Michel reageerde niet. ‘Ik ga als een speer, eh, als een raket, zeg maar.’
‘Zo mag ik het horen, Bretje, recht omhoog.’ Lucille veegde haar mond droog en begon nog een keer opnieuw. ‘Zeg maar Lucille, hoor.’
‘Welkom dus bij de derde aflevering. Zoals gezegd, om de sleur te doorbreken vandaag een speciale aflevering. We doen het eens helemaal anders. Deze keer geen quiz voor de oudjes, maar voor fijne knullen, die ik geheel toevallig zelf heb helpen uitzoeken. Oh ja, en ook nog Fontanel. Dus. Zoals gezegd vandaag drie letter Lingo. We gaan meteen beginnen, des te eerder kunnen we naar de after party. Hè, Bret?... ‘Oké. De beurt is aan… Sjoerd en Karel. Jullie mogen er zijn hoor. Kijk dat voordeel hebben jullie als kandidaten. Als spelleidster heb ik dat niet. Maar ik zou ook wel eens aan de beurt willen.’
Bret verslikte zich in zijn tong.
Fontanel stak zijn vinger op, waarop Lucille hem geringschattend aankeek.
‘U wou ook wat, meneer Fontanel?’

‘Ik heb geen rode knop’ zei Michel Fontanel kort en bondig. ‘Ik dacht: ik zeg het maar even. Beter nu dan als het spel al half aan de gang is. Dan kan het zo maar zijn dat we opnieuw moeten beginnen en dan ben ik de voorsprong, die ik dan heb, kwijt.’
‘U krijgt geen rode kop’ zei Lucille, die nu al ongeduldig begon te worden. ‘Let maar op uw medespeler.’
‘Ik had het niet over mijn kop’ zei Fontanel nijdig. Wat een bitch, dacht hij. ‘Ik zei knop.’ Trut, dacht hij verder en keek eens opzij naar de jongen die naast hem stond. Die was hem door de spelleiding toegewezen, aangezien Fontanel niet in staat was gebleken zelf iemand mee te brengen die met hem mee wilde spelen.
‘Toch, Bret? Jij helpt meneer Fontanel wel, hè? Goh, wat lijk je veel op Brat Pitt, zeg.’ Lucille kneep haar ogen een beetje dicht en leunde voorover op haar katheder.
‘En wat doe jij zoal in het dagelijks leven, Bret? Vast iets opwindends, schat ik zo.’
‘Ik studeer’ zei Bret, die wat verlegen was zo vlak voor de camera.
‘Joh, je bloost een beetje’ zei Lucille zwijmelend, ‘hoeft toch niet. We zijn onder ons, hoor. Nou ja, figuurlijk dan, hè. Straks kunnen we wel even… Oké, staat je wel goed hoor. Jongens die blozen… Nou, ik vind het wel tof. Laten we maar gauw beginnen dan.’
Fontanel stond met een ontevreden gezicht toe te kijken. Dit wordt helemaal niks, dacht hij, terwijl hij onderkoeld naar de knappe jongeling met de fluwelen wimpers naast hem keek.
‘Oké, de eerste ronde.’
Onder een hoop kabaal van de truttige Lingo jingle verschenen er drie letters op het spelscherm.
‘Ha’ riep Lucille verheugd, ‘dat zijn mooie letters om mee te beginnen. Een “p”, een “i” en een “k”. Laat maar eens zien wat jullie daar mee kunnen, jongens. En laten we het hard spelen. The

winner takes it all.’ Ze rechtte haar rug opzichtig, maar tot haar teleurstelling keken de deelnemers niet op of om en waren al hevig aan het puzzelen. Alleen Fontanel keek haar, tamelijk vuil, aan.
‘Wij kunnen er geen chocola van maken’ riepen Sjoerd en Karel even later moedeloos.
Lucille zakte bijna door haar knieën van verbazing. Wat nou, vroeg ze zich af, jonge kerels die geen woord kunnen maken van drie letters. Déze letters!
‘Jongens, denk eens na. Jullie weten het’ riep ze.
‘Mag ik het zeggen?’ vroeg Bret voorzichtig.
‘Hoe helaas, Bret. Nee, Sjoerd en Karel zijn aan de beurt. Ja, jij weet het vast wel. Bewaar hem maar voor straks.’ Lucille keek hem spijtig aan. ‘Kom op’ zei ze toen tegen Sjoerd en Karel, ‘ik zal een aanwijzing geven. Vanwege de derde uitzending… Let op: “Op stok gaan”. Nou, daar zie ik persoonlijk wel wat in. Jij vast ook, hè Bret? Maar goed, dat kan nu even niet…’
‘Wij zien het niet’ zei Sjoerd.
‘Wij ook niet’ zei Karel.
Sodemieter, dacht Lucille, wat een sukkels.
‘Nou, dan mag jij, Bret. Het telt niet mee, maar je mag het zeggen. Ik sta te popelen om het jou te horen zeggen. Je mag het ook in mijn oor fluisteren als je wilt.’ Ze boog voorover en stak haar hoofd zover mogelijk naar Bret. Een plotselinge harde kreet in haar oortje deed haar met een ruk overeind komen. Ze keek naar haar blouse en knoopte snel de bovenste drie knoopjes weer dicht, zodat ze een fatsoenlijk, zij het uitdagend décolleté overhield.
‘Ik hoor zojuist dat je het niet mag zeggen. Maar je mag het na de uitzending wel even doen. Volgens de jury moet ik zelf de

oplossing geven. Ook goed. Let op. Het woord dat jullie van deze letters hadden moeten kunnen maken is “kip”.
Het werd uitgesproken stil in de zaal. Alleen de camera bewoog onrustig, zodat er schokkende beelden op de studiomonitors verschenen.
‘Hallo’ riep Lucille, verbaasd over het uitblijven van enthousiast gejoel. ‘Kip’ zei ik. Toen er nog steeds geen reactie kwam riep ze luidkeels: ‘KIP! Weet je wel, zo’n ding met eieren! KIP!’
‘Dat wou ik zeggen’ meesmuilde Bret. ‘Dan had ik het goed gehad…’
Lucille bedaarde en haar gezicht nam weer een huidkleur aan. Met een tissue droogde ze haar mond snel af en zei: ‘Dat dacht ik al. Jij weet het wel, Bret. Weet je wat. We doen even, vanwege de derde uitzending, toch gewoon alsof jij het woordje mocht zeggen. Toe maar. Graai jij maar even in de ballen.’
Bret stak zijn hand in de ballenbak en zwaaide lustig heen en weer.
‘Goed zo, Bretje, grabbelen. Pak die ballen. Het is jouw beurt, hoor.’
Fontanel keek zijn medespeler geestdriftig aan, stak ook zijn hand in de ballenbak en begon eveneens de ballen door elkaar te schudden.
‘Nee, meneer Fontanel. U niet. Alleen Bret mag. Hup, Bret, schudden met die ballen.’
Toen Bret een minuutje wild in de ballenbak had staan roeren zei Lucille met een blik op haar polshorloge: ‘Oké, Bret, genoeg gegrabbeld nu. Pak een bal...’
Bret trok een bal uit de bak en stak hem omhoog.
‘Zes’ zei hij.
‘Ho!’ riep Fontanel, ‘het is een negen.’

Lucille kwam van achter haar katheder vandaan en liep op Bret en Fontanel af.
‘Ik kan het spel wel leiden meneer Fontanel. Het is een zes. Zoals Bretje zei.’
‘Wel sodeju! Vals spel! Doorgestoken kaart! Matchfixing’ riep Fontanel verontwaardigd.
Lucille had kennelijk geen zin in een escalatie van het spel en zei, zich loom naar Bret buigend: ‘Oké, Bret, zou je niet even een andere bal willen pakken?’
Bret keek zijn ogen uit en probeerde wat uit te kramen maar bleef steken in wat onduidelijk gebrabbel.
‘Toe maar, Bretje. Je hoeft niet te blozen. Ach schatje toch. Kom maar jongen, pak er maar een.’ Ze neeg nog verder naar Bret.
Bret stak een bibberende hand uit, maar helaas op hetzelfde moment dat er weer een luid piepende stem uit Lucilles oortje krijste.
Met een schok richtte ze zich op en rende terug naar haar katheder.
‘Ik hoor zojuist, dat we ernstig in tijdnood aan het komen zijn’ riep ze half buiten adem en veegde snel het speeksel van haar kin. Ze keek even radeloos om zich heen en kreeg plotseling een heldere blik in haar ogen. ‘Ha, weet je wat? We gaan gewoon meteen naar de finale. De winnaar van de eerste ronde is Bret… en meneer Fontanel. Sjoerd, Karel, bedankt voor het meespelen. Jullie waren fantastische kandidaten. Sjoerd, jammer dat je niet op de kip kon komen, maar als je nog eens oefent met Karel, komt het vast wel goed. Ik denk dat zulke hunks als jullie zó klaar zijn. Dames en heren, een groot applaus voor deze geweldige kanjers.’
‘Maar…’ riepen Sjoerd en Karel, ‘we hebben nog geen woord…’

‘Kom je mee naar de finaledesk, Bret… Ja, komt u ook maar mee, meneer Fontanel.’
Ze nam Bret bij de hand en troonde hem mee naar de finaledesk.
‘Pssst, Bret’ fluisterde ze onder het lopen tegen Bret, ‘ik heb er voor het amusement een vleeskleurige bal in gedaan. Dat is de jackpotbal. Als je die pakt, win je meteen de hoofdprijs en ga je met vijftig euro naar huis.’
‘Dat kan ik niet zien. Ik moet blind grabbelen, toch?’
‘Ja hoor, jij mag blind grabbelen… En maar, hij is wat zachter dan de andere. Als je hem vastpakt, voelt ie lekker zacht aan. Dan weet je meteen hoe laat het is.’
‘Als een softbal?’ vroeg Bret voor de zekerheid.
‘Eh… ja, dat kan ook, hoor, Bretje.’
‘Oké’ zei Bret.
Fontanel stelde zich naast Bret op en gluurde opzij naar Lucille, bij wie de bovenste twee knoopjes van de blouse eraf gesprongen waren.
‘Let op Bret… U ook, meneer Fantabef’ zei Lucille. ‘Hier komen weer drie letters. ‘Als je het woord hebt, mag je om de beurt een bal pakken.’
Fontanel keek andermaal naar de kapotte blouse. Hij meende de navel van Lucille te ontwaren. Lucille boog voorover naar Bret.
‘Goed je best doen, hé jongen’ lispelde ze.
‘Ik begin’ riep Fontanel.
Ho, dacht Lucille, dan zal je zien dat hij precies de jackpotbal eruit haalt. Dat moet ik niet hebben.
‘Nee, zo werkt het niet, meneer Fontel. Goh, zeg, ik dacht dat u, met al uw spelervaring...’
‘Ik heb anders nog geeneens één keer gegrabbeld’ begon Fontanel te sakkeren.

‘Kom op, meneer Fontanel, geef de jeugd ook eens een kans. Doe niet zo lullig.’ Lucille werd giftig. ‘Ik bedoel Bret, Bret begint, geef Bret een kans.’
Michel hield zijn mond en keek de andere kant uit. Ik krijg dat mens nog wel, nam hij zich voor.
‘Oké. Hier komen de drie letters. Let goed op. Succes, Bret.’
Fontanel stak zijn hand in de ballenbak en hield hem pal boven de ballen.
‘Wat doet u?’ riep Lucille verwilderd. ‘Haal ogenblikkelijk die hand eruit.’
Fontanel keek haar ontstemd aan. ‘Weer niet goed, mevrouw Werner von Braun? Dʒiːzəs, het zal ook een keer normaal gaan, zeg.’
‘Het is de bedoeling dat u pas aan de ballen zit als u het goede antwoord gegeven hebt. Dus als ik het zeg. Begrijpt u!’
‘Mij best’ zei Fontanel, haalde zijn schouders op en zijn hand uit de ballenbak. Even zocht hij de rode knop, maar herinnerde zich bijtijds dat die er niet bij hoorde.
Ondertussen noemde Lucille de drie letters van het finale woord op. ‘We hebben een “k”, we hebben een “m”, we hebben een “p”, we hebben kmp… ho, sorry… Bret…’
‘Ka, em, pee…?’ vroeg Bret, in de war gebracht, ‘daar kan ik geen chocola van maken.’
‘Nee’ kwam Michel hem te hulp, ‘dat snapt iedereen, dan zou het poire belle Hélène zijn. En dat is pee bee ha.’
Lucille keek vlug op kaar kaartje. ‘Ho, ik denk dat de letters door elkaar zijn geraakt. Er moet een klinker in zitten. Weet je wat, ik haal de “P” eruit en je krijgt... eh… even denken… eh ja, een “i”. Dat is leuk. Dus je hebt een “m” en een “i” en een “k”, een mi…’
‘Knop, knop, waar is die rot knop’ riep Fontanel bijna hysterisch, ‘nee… ik bedoel... Ho! Stop. Ik weet het. M…m…m…!’ Fontanel

begon er van te hakkelen. Hij rende plots de zaal in en maakte een rondedansje.
‘Nou ja’ riep Lucille. ‘U hoeft niet zo raar te gaan doen, meneer Fantabel.’ Plotseling verscheen er een subversieve flits in haar ogen. ‘Dat is tegen de spelregels. Het spijt mij enorm, maar nu moet ik u dus diskwalificeren.’
‘Ik weet het toch! Ik weet het! Met een “m”, een “i” en een… dinges’ schreeuwde Fontanel. Met hoog opgestoken armen rende hij langs het publiek, dat apathisch zat toe te kijken.
‘Ja, dat klopt meneer, maar dan had u maar niet zo raar moeten doen’ sprak Lucille uit de hoogte.
‘M…m….m… umme… met een “m” en een… eh “i”… en eh… Ik weet het, zeg ik. Hier met die ballen.’ Fontanel stierde buiten zinnen op de ballenbak af. ‘Hier met die ballen.’
Maar Bret was hem nèt voor. Hij stak zijn vinger op.
‘Ja, Bret. Zeg jij het woord maar…’ fleemde Lucille. ‘Zachtjes, hè?’
‘Het goede antwoord is dat het woord “kim” is. Mevrouw’ zei Bret netjes met twee woorden.
‘Eh, “kim”…? Ik dacht aan iets anders, maar… Oké, Bret, ik reken het goed!’
Bret stak vliegensvlug zijn hand in de ballenbak, rommelde er even in rond en toen hij de zachte bal voelde trok hij hem resoluut uit de bak. Triomfantelijk stak hij het rozige ding omhoog.
‘Ja ja ja’ riep Lucille enthousiast, ‘de feestbal, je hebt de jackpot! Goed zo Bret. Dat wordt feest.’
‘Ho! Ho!’ riep Fontanel. ‘Matchfixing verdomme! Het moet een harde bal zijn. Die zachte bal is van hemzelf.’
‘U vergist zich, meneer Fantalel’ zei Lucille met een afgemeten ijzige onverstoorbaarheid.

‘Nietes’ riep Fontanel, die de vijftig euro aan zijn neus voorbij zag gaan.
‘Nee hoor. Vanwege deze heuglijke uitzending hebben we er een bonusbal bij gedaan, een wat zachtere bal, zodat Bret zijn nagels niet breekt, want dan worden ze scherp en dat krast mijn… uh… de huid open. De notaris heeft nagegaan hoe zacht de bal is. Hij weet dus dat het niet een bal van Bret is.’
Fontanel keek radeloos om zich heen. Nou ja, zeg! Wat een ballentent, dacht hij, verloren! Ik word gewoon verneukt.
‘Sakkereju! Je kunt deze ballentent hier beter “Met het kruis tussen de benen” noemen’ snauwde hij en stampte zonder gedag te zeggen de studio uit.
‘Ik wist het’ kankerde Fontanel voor zich uit, ‘rot Bret…’

De slimste mens

Nou, dat was weer waardeloos. Die Lucille Ball had hem mooi de overwinning bij Lingo gekost. Voorwaar een slechte impuls voor de carrière. Na enkele dagen bedenktijd schreef hij, met lood in schoenen, een brief dat hij ermee stopte. "Ik hang mijn record in de wind" schreef hij in zijn eigen woorden, "dan maar geen record!" Hij vouwde de brief samen, stak hem in de enveloppe en plakte er de postzegel op die nog uit de boedel stamde van de opa van zijn overleden betovergrootvader stamde. Een postzegel van 25 cent. Hij bekeek de violette zegel uit 1867 met de beeltenis van koning Willem III. Grappig, die had net zoveel haren aan zijn kin als op zijn achterhoofd. Leuke zegel, die zou nog wel geldig zijn. Ineens werd hij zich bewust dat hij niet kon bedenken aan wie de brief gericht moest worden. Alsof de bodem onder zijn plannen wegzonk. Even keek hij besluiteloos naar zijn schoenen. Toen realiseerde hij zich dat de carrière nu al opgeven een brevet van onvermogen was. En op de eerste plaats was hij niet onvermogend, dankzij zijn vader. En op de tweede plaats was hij een doorzetter, vond hij, ondanks zijn hardnekkige luiheid. The show must go on. Een carrière bouw je op met vallen en opstaan. Hij nam zich voor om de volgende quiz gewoon meteen te winnen. Geen gelul. Het werd De slimste mens.

Freriks, de skinhead met zijn op de Utrechtse vinologencursus ingestudeerde Franse accent grave, keek de kring kandidaten rond, genietend van de aandacht die deze blijkens hun op hem gerichte blikken voor hem hadden. In rap tempo stelde hij zonder de gebruikelijke begeleidende prietpraat de deelnemers voor, Michel als laatste. ‘Ha’ zei Frerichs toen hij Michels naam met een zwaar overdreven tongval uitgesproken had, ‘leuke naam… lekker Frans.‘
‘Ja, dat weten we wel’ zei Michel.
Freriks verslikte zich duidelijk zichtbaar en schakelde snel door: ‘Dan nu de eerste ronde. Zoals jullie weten de 3-6-9 ronde…’
Michel Fontanel keek gemelijk naar Van Rossem die weer eens de flegmatieke stoïcijn eruit probeerde te hangen. Flapdrol, dacht Fontanel, met je belachelijke kont. Die zie ik nog wel eens mee doen aan rokjesdag. Waarom komt die vent niet met een zonnebril op, verdomme. Hoe meer ik die Em van Rossem zie hoe emmer ie wordt. ‘Ho, pardon’ schrok hij op uit zijn overpeinzing, ‘ik ben het even kwijt. 3-6-9? Niet gewoon 1-2-3, hup met de geit?’
‘Oh, natuurlijk’ zei Freriks in een tamelijk mislukte poging om zijn irritatie te omzeilen, ‘ik vergat even dat meneer Fontanel ook meedoet. Beste mensen, dit is meneer Fontanel, bekend van radio en TV…’
‘Nou’ zei Michel met een bescheiden glimlach, ‘valt wel mee hoor, eerder van TV dan van radio.’
‘Ja, maar toch’ repliceerde Freriks, met een steeds zuriger klinkende stem, ‘u behoort inmiddels wel tot de crème de la crap van de nationale televisie.’
‘Oké, doe maar…’ Michel ging met een ontevreden gezicht naar de bovenmatig wijde broek van Van Rossem zitten kijken. Hoe kan dat ding toch zoveel te strak zitten, vroeg hij zich af.

Freriks maakte gauw gebruik van de volgende stilte en vroeg: ‘Attention, monsieur Fontanel. We beginnen bij u. Het gaat om de koningsgier. Wat is de spanwijdte?’
Michel, als altijd alert, gaf meteen blijk van zijn parate kennis, vooral waar het causale verbanden betreft. ‘Tussen de 10 en 12 centimeter, afhankelijk van de stevigheid van de drol en impliciet de mate van verzakking en afgezien van als ie diarree heeft. Èn… tenminste als het om Willem Alexander gaat, Boudewijn had van die priegelpoepjes, keutels van maxima 4 centimeter.’
Het altijd aanwezige storende geroezemoes in de studio verstomde. Freriks en Van Rossem staarden Michel wezenloos aan. Maar de normaliter cognitief snel afgetroefde Freriks hervond als eerste zijn tegenwoordigheid van geest. ‘Ik heb een beetje het gevoel dat deze vraag niet meer tot een goed einde zal geraken. Ik stel een vervangende vraag.’
‘Wat nou vervangende vraag?’ riep Michel verontwaardigd. ‘Sodeju, het gaat hier toch niet dezelfde kant uit als in al die andere quizjes, waarin ze niet kunnen hebben dat ik weer als winnaar uit de strijd kom. Ik heb het toch genoeg relatief genuanceerd en in welbekende context geplaatst.’
‘Oh ja?’ beet Freriks hem toe, ‘Hoe weet u dat van Boudewijn? Haalde die u erbij soms?’
‘Boudewijn heeft een niet noemenswaardige kont. Zelfs kontje is nog teveel genoemd. Dat is algemeen bekend omdat iedereen de ontbrekende reet ziet. Willem Alexander is aldaar veel zwaarder geschapen. Een royaal bezit, behorende tot de achterban van de koninklijke domeinen, dat hij breed laat hangen en wie het breed heeft…’
Van Rossem liet zijn belletje luidkeels tinkelen. ‘Daar heeft hij een beetje een punt, een beetje’ zei hij, ‘ik ben geen royalist en geen fervente voorstander van royaal bezit, maar dat geheel terzijde,

want tegenover royalisten staat het gewone gepeupel waar ik mij nimmer toe aangetrokken zal voelen en dat ook geen enkele sjoege heeft van feitelijk inzicht...'
'Wat is je punt Maarten' vroeg Freriks, die op zich genomen blij was met de interruptie van Van Rossem.
Van Rossem keek hem verstoord aan en nam toen een slokje water; gelukkig dat hij daarbij zweeg.
'Ik stel voor dat we de vervangende vraag laten zitten en dat we naar de volgende vraag gaan. Die is voor de volgende speler. Let op, meneer Brood.'
'1-2-3, hup met de geit' riep Fontanel.
'Juist' beet Freriks, 'Hier is ie: in welke eeuw werd Churchill geboren, en je mag er 200 jaar naast zitten.'
Vanwege de algemene verwarring viel er een schrijnende stilte.
'Herman? Iemand anders?' vroeg Freriks verbaasd. 'Oké, de volgende vraag dan.' Hij trok een ander spiekbriefje tevoorschijn en zei: 'Let op, Herman, waar werd Churchill geboren, en je mag er 100 km naast zitten.'
Brood zweeg en Michel zuchtte zich een ongeluk, haalde snel een speld uit zijn zak en liet hem vallen. Verdomd, je kon hem horen vallen. Wat 'n vreemde stilte, dacht hij. Dat komt natuurlijk omdat het een strikvraag is, ze vertrouwen het niet. Ergo, hier kan ik mij geen buil aan vallen als ik er het zwijgen toe doe.
Freriks oogde aangeslagen, voelde zich ongelukkiger en ongelukkiger en was niet in staat te kiezen welke van de twee.
'Niemand, mensen? Wendy van Wanten, jij ook niet? Maarten, zeg jij er eens iets van.'
Van Rossem keek gebrouilleerd op. 'Wat? Waarover? Ik zat net aan rode schoentjes te denken.'
'Ach ja, natuurlijk, Maarten, jij bent van de rode schoentjes, is het niet?' sprak de onbenullige aangever.

‘Wel zeker, de Van Rossems leven niet op grote voet, dan waren het wel grote schoenen geweest, maar in het wankele bestaan volstaan kleine schoenen. En daarom kan je gevoeglijk aannemen dat het interne thema van het sprookje ‘De rode schoentjes’ is afgetroggeld van de schoentjes van een echte Van Rossem; omwille van de authenticiteit. Waarvoor hulde.’
‘Met andere woorden, Maarten.’ Freriks probeerde het voor het publiek begrijpelijk te houden. ‘Jij houdt van rode schoenen.’
‘Dat zou je in het gemeen zo kunnen zeggen op een wisselvallige achternamiddag. Als er iemand is die rode schoenen in het minst verachtelijk dan gooi ik mijn ogen hoog en altijd zo gewezen, en nog steeds, tot in de pruikentijd. Van de jongste geschiedenis.’
‘Juist. Aldus onze nationale Spiegel Historiael’ zei Philip en wendde zijn blik snel af naar het volgende spiekbriefje, waarbij Michel zich afvroeg waarom die quizmasters hun simpele 20 vragen niet gewoon van buiten leren. Een argeloze toneelspeler leert verdomme een heel boek van buiten, althans als het een monoloog is.
‘Laten we maar naar de volgende vraag gaan. Dan zijn we weer bij monsieur Fontainelle. Ha, de categorie literatuur. Dat is mooi. Het gaat om een citaat van de veelvoudig ongelezen poëet Harry van der Ven. Maak de volgende uitspraak af: “vuur is warmte; water is nattigheid; tijd is…”
‘Zwaartekracht.’ Michel sprak kort en krachtig.
‘Huh…?’
‘Eigenlijk voel ik bij tijd ook nattigheid, maar dat is al vergeven aan water, dus zeg ik: tijd is zwaartekracht.’
‘Kun je dat uitleggen, Michel? Bijzonder hoor.’
Van Rossem ging ongeïnteresseerd opzij naar de grond zitten kijken.

‘Alles gaat gebeuren, gebeurt en dan is het gebeurd’ legde Michel uit. ‘Je gaat een balletje opgooien, het vliegt omhoog en even later valt het neer. Zwaartekracht. In de volgorde van tijd. Dus. Op zich is het natuurlijk volstrekt overbodige onzin om daar het begrip tijd voor uit te vinden.’
Van Rossem veerde als door een wesp gestoken op. Dat zijn uitspraken van het kaliber dat hem voorbehouden was. Verdomd. Hij wierp Frerichs een nijdige blik toe. Frerichs glimlachte zijn meermaals bekroonde gebit bloot.
‘Maar ja, het is maar een spelletje, hè?’ sloot Michel zijn betoog af. Hij keek zijdelings in de monitor bij de regieassistent. Ha, eindelijk een vertrouwd gezicht. Ho, wacht, dat ben ik! Ik word verfilmd! Wooo! Beroemd! En wat lijk ik op mij.
‘Juist. Fout! Tijd is geld is het goede antwoord. Volgende vraag…’
Van Rossem sloeg hard op zijn belletje. ‘Daar is nog wel wat over te zeggen. De geschiedenis is inderdaad vol geld en in die zin zou je gelijk kunnen hebben, maar er zijn ook tijden geweest dat het ver te zoeken was. En in de oudheid toen de mens zich nog niet had uitgevonden bestond er helemaal geen geld, geen cent, geen rooie duit, geen bitcoin of niks. Op zich is het natuurlijk volstrekt overbodige onzin om daar het begrip tijd… eh… geld voor uit te vinden.’
‘Dankjewel, Maarten…’
Van Rossem vertrok zijn neus. ‘Wacht even… ook over zwaartekracht valt nog wel het een en ander te zeggen. De maan komt steeds verder van de aarde af te staan. Het is gewoon een kwestie van geduld, rustig wachten op de dag dat heel de maan uit beeld verdwijnt. Daarom neemt de zwaartekracht op aarde toe en zullen we met drie benen op de grond gaan staan. Met twee benen op de grond zouden we door onze knieën zakken…’

‘Dankjewel, Maarten, voor deze filosofische elaboratie uit het ongerijmde. Zoals ik al zei: “tijd is geld”. Dan kunnen we nu aan de volgende vraag beginnen. Waarom werd Churchill geboren? Je mag er...’
‘Pats’ riep Michel Fontanel luid en probeerde op de rode knop te hengsten, maar die was er niet en hij tetterde in volle vaart het glas water omver. Hij greep wild om zich heen, maar steeds in het luchtledige.
‘Meneer Fontanel heeft iets’ zei Freriks, geheel en al tegen zijn zin. ‘Wat jammer nou, dat hij niet aan de beurt is. Dat is dommage. Herman, heb jij een idee misschien? Jij zit anders altijd vol ideeën, toch?’
Herman probeerde zijn ogen weer in één lijn te krijgen en schudde zijn hoofd.
‘Betekent dat dat je het niet weet, Herman?’ vroeg Freriks.
Herman Brood gromde wat. Hij zat net te bedenken dat hij eens een vliegbrevet moest gaan aanvragen.
‘Jij dan, Wendy?’
Wendy giebelde wat. ‘Awel, waarom wordt ge geboren, hè? Allee, wie zal ’t zeggen, hè.’
‘Dan zijn we weer bij meneer Fontanelle. Laat maar horen, merde, alsof ze het op Pigalle moeten horen...’
Michel deed net of hij dat laatste niet hoorde want hij wist dat het venijn altijd in de staart zit, dus lette hij in principe alleen maar op hetgeen vóór de laatste staart kwam of wat hem anderszins het beste uitkwam.
‘Oké’ zei hij, ‘omdat zijn vader een onberekenbare amateur was die bij het zingen altijd in de Nôtre Dame de Sacré-Cœur bleef.’
‘Help, I need somebody. He-he-help!’ riep Van Rossem met zijn gebruikelijke dedain toen Freriks tegen blauw aanliep, vervolgens

galgroen werd, wat hem eigenlijk prima stond, maar toen zinkwit achterover zonk.
Michel keek naar het slappe lichaam op de grond.
‘Kassiewijln‘ merkte Michel op, die plotseling aan Herman Finkers moest denken, terwijl hij, juist nu, veel liever aan Tommy Cooper had gedacht. Het zit weer eens niet mee, sakkerde hij in zichzelf omdat hij zijn voornemen om alle quizzen te winnen als een kaartenhuis in elkaar zag storten. ‘The show must go on’ riep hij woest.
Van Rossem hees zich omhoog uit zijn pontificale stoel en liep naar de bewegingsloze Frerichs. ‘Is ie dood, ja?’ Ergens in zijn achterhoofd wreef een stemmetje zich in de handen. Verdomd, zowaar eindelijk een stuk geschiedenis waar ik in eigen persoon zelf bij aanwezig ben. Krijg ik zowaar eindelijk mijn eigen welverdiende plaats in de vaderlandse geschiedenis.
‘We gaan het zien.’ De floormanager deed onbewust afbreuk aan zijn optimistische verwachting.
‘Maar er zit geen leven meer in’ begon Van Rossem te zeuren, ‘en uit empirische onderzoeken blijkt dat dan…’
‘Maak je niet blij met een dooie mus, meneer…’ onderbrak de floormanager, die Van Rossems gedachten aflas uit diens hunkerende blik.
Michel tikte de man op zijn schouder. ‘Hoe moet het nou met mijn carrière? Ik heb een loopbaan om aan te denken.’
Toch nog onverwacht ontsnapte een diepe zucht aan de borst van Frerichs. Er viel een doodse stilte in de studio.
‘De wederopstanding’ riep Van Rossem, die als eerste weer bij zijn positieven was. ‘Ik ben erbij geweest! I Was here! Ik heb de wederopstanding in eigen persoon meegemaakt!’
Frerichs kreeg wat kleur en opende zijn ogen.

Wat kan die lodderig kijken, zeg, dacht Michel, maar enfin, hij is er nog. 'Kunnen we nou verder gaan?'
'Tja, je zou denken dat ie dood valt. Maar dat is ons nog nóóit gelukt.'
De floormanager wenkte een toneelassistent. Samen hielpen ze Frerichs overeind.
'Dus we gaan door?' drong Michel aan terwijl hij argwanend naar Frerichs keek.
'Is ie echt niet dood?' vroeg Van Rossems lullig stemmetje. Hij realiseerde zich dat het in den lijve bijwonen van een geslaagde wederopstanding alleen werkelijk aanzien heeft als het om een sprookjesfiguur gaat. In het echt is de realiteit van de werkelijkheid menens.
'We gaan het zien.' De floormanager sloeg andermaal het stille verlangen van Van Rossem in duigen.
Michel vond dat het allemaal lang genoeg geduurd had. Een carrière wacht niet. 'Laten we doorgaan' drong hij aan, 'we moeten het ijs smeden als het heet is…'
'IJzer' corrigeerde de floormanager hem nurks.
'Oké, oké… We moeten het ijzer smijten als het heet is… Gaan we nou…?'
'Hij niet' brieste de floorbink nijdig vanwege Fontanels gedram, wees op Frerichs en priemde zijn vinger toen naar Michel, 'maar u wel.'
'Ik snap hem' zei Michel, die het inmiddels zelf ook beu was, en verliet de studio.

Thuisgekomen sloeg hij zijn laptop open, zocht in de Wikipedia een overzicht van de nationale tv-quizzen en selecteerde er een met zijn plastickleurige stylus. Twee voor Twaalf!

Hij knikte opgelucht, tevreden dat hij de teleurstelling van De slimste mens zo snel gepareerd had, en schreef zich in per briefkaart; zijn fax had hij gedumpt omdat er nooit een bericht binnenkwam. En email gebruikte hij maar even niet omdat het met e-mail niet zwart op wit vastligt. Bovendien heb je met email veel meer emoticons, smileys, emojis of 絵文字'’s dan met een briefkaart, en het gebruik van die dingen komt noch de kracht, noch het gezag van de gesproken taal, ook al is die geschreven, ten goede. Daarnaast wordt email niet altijd gelezen, ervan uitgaande dat ze het hebben! En als hun computer het niet doet ontvangen ze het geeneens. Of stel je voor dat het gehackt wordt. Nee, even geen email.
En, ook niet onbelangrijk, de briefkaart had hij toch nog liggen.

Twee voor twaalf

‘Goedenavond… Kijk, mensen, twee nieuwe kandidaten.’
Astrid Joosten glimlachte tussen beleefd en vriendelijk in.
‘Welkom.’
‘Bent u familie van Joost Prinsen?‘ vroeg Fontanel.
Astrid Joosten keek verbaasd. Niet zozeer omdat het niet gebruikelijk was dat kandidaten zomaar zelf vragen gingen stellen maar meer vanwege de ongerijmdheid dat zij familie van Joost Prinsen zou zijn, die stratemakeropzee bij laag water, de engerd.
‘Hoe komt u daar nou bij?’
‘Nou ik dacht: al die Joosten die quizzen, en zo…’
‘Ach zo’ glimlachte Astrid gerustgesteld, ‘nee, dat ben ik niet. En ook geen lid van de Belgische koninklijke familie. For that matter.
Welkom dus. Welkom op deze bijzondere derde paasuitzending. Weten jullie trouwens dat veel mensen niet weten wat het paasfeest betekent. Daar stond ik nogal van te kijken. Weten jullie het wel?’
‘Zeker’ begon de Belgische, een blonde schoonmaakspecialiste naast hem, ‘dan wordt gevierd...’
‘Herdacht…’ onderbrak Michel de komende liturgische grootspraak.
‘Dat Jezus’ hernam de dame haar betoog, ‘uit de dood verrees, de wederopstanding...’

‘Klopt voor geen meter.’ Michel greep noodgedwongen in. ‘Dat wordt nou al zo lang beweerd. Houdt het nou nooit eens op? Jezus, je haar gaat er van groeien. Het is gewoon een volslagen foute vertaling van de Hebreeuwse overlevering.’
‘Oh, hoezo dat?’ vroeg Astrid met grote ogen.
Verdomd, hoeveel kleur kan er ontbreken in dark chocolate ogen, bedacht Michel. Maar wat ‘n wijde pupillen, zeg. Raar, mijn oma had juist last van nauwe pupillen. Die moesten acuut wijder. Dus daar is ze aan geholpen. Tja, en toen ging ze dood met ‘r verwijderde ogen.
De blonde wendde haar hoofd vol aanstaand leedvermaak naar hem toe.
‘Kijk’ begon Michel zijn requisitoir, ‘we weten dat de Joden alleen maar medeklinkers opschreven, geen klinkers. En daar zit hem nou net nou de kneep. Hadden ze toen maar wat duidelijker genotuleerd zodat het goed, inclusief klinkers dus, opgeschreven werd, de luie flikkers... Ja lui ja, die lui! En zo is er dus geschreven dat Jezus van het kruis gehaald werd toen ie net dood was en in die grot werd verstopt. Maar dat klopt niet. Die klinker "e" die later bij de vertaling in het woord "nt" werd ingevoerd is gewoon een faliekante miskleun. Dat had de “ie” moeten zijn! Zoals het in het echt was!’
Met gemak weerstond hij het onbegrip dat hij in de ogen van de beide vrouwen zag.
‘In de oorspronkelijke reële werkelijkheid werd er dus - zonder klinkers geschreven: "nt". En wel in dier voege dat Jezus níet dood was toen hij van het kruis gehaald werd! Snap je wel! Hij was dus helemaal niet dood, of niet helemaal. Maar niet: net! Dus dat is volslagen klets!’
Astrid staarde hem met open mond aan, ondanks de driftige vingerknippen uit de hoek van de studio.

De Vlaamse, een volbloed katholiek, gelukkig met groene ogen, hervond zich tamelijk snel voor een Belgische. Dat is bij de Walen wel anders.
'Mister Mythbuster himself' sneerde ze.
Michel vouwde zijn handen samen boven zijn hoofd, schudde ze glorieus en boog kort naar alle kanten. ‘Tsjieng Boem!’.
Nijdig gesis uit de hoek van de studio riep Astrid Joosten terug in de omringende werkelijkheid.
‘Hum, waar waren we ook al weer. Oh ja, welkom bij deze extra feestelijke paasuitzending.’
Ze keek de kandidaten nog steeds wat verweesd aan. Michel wilde vriendelijk bedanken voor het hartelijke welkom maar zodra Joosten zag dat hij wilde gaan spreken ging ze haastig verder. ‘Laten we maar gauw beginnen.’
Michel klapte zijn mond dicht, wat hem nogal verbaasde, maar hij meende dat beter was er het zwijgen toe te doen.
Joosten begon verwoed haar kaken los te schuiven om de vragen te gaan stellen.
Fontanel keek naar de medekandidate die hem toegewezen was. Ze moest al achter in de dertig zijn en droeg nog steeds hoge hakken. Een vrouw die minstens HAVO had gehad.
‘Kun jij er iets van?’ vroeg Michel benieuwd.
‘Mevrouw heeft een aardige opleiding, een bloeiende praktijk als schoonmaakspecialiste en puzzelt al haar hele leven lang’ viel Astrid Joosten hem in de rede. ‘Dus maak u geen zorgen. Ik zag trouwens dat u als opleiding KULO heeft opgegeven. Wat is dat eigenlijk? Ik heb er nog nooit van gehoord.’
‘Zeker. Dat betekent Kolossaal Uitgebreid Lager Onderwijs. Geen diploma. Wel een vrijwaringsbewijs…’
‘Ah…’ mompelde Astrid haar schouders ophalend.

Oké, dacht Michel, we doen het er maar mee. Het was hem wederom niet gelukt om zelf iemand te vinden die met hem mee wilde doen. Ook Hosanneke had hem mooi laten zitten, hoewel hij haar wel degelijk beleefd gevraagd had om mee te doen. Maar ze wist het weer beter en had hem zelfs verweten: "Holle pijpen blazen het hardst", of zoiets, in plaats van een beetje mee te werken. Ze wilde dus niet mee. Hij had er evenwel niet voor gekozen om dat in die bewoordingen aan de VARA mede te delen. Zijn voorkeur ging er naar uit om de omroep per brief te berichten dat hij niet de beschikking had over een schoondochter of schoonzoon (m/v), net zo min als een zoon of dochter. Hij hechtte immers sterk aan het vrijgezellenbestaan en prees zich gelukkig dat Hosanneke dat niet in de weg stond. Maar zij wilde dus niet. Ze vreesde dat hij haar binnen de kortste keren voor schut zou zetten. "Zo zijn die feminiene vrouwen, je kent dat wel" verklaarde Michel in zijn brief. De VARA had netjes een dankbrief terug gestuurd en hem gevraagd of hij dan niet een onbekende of kennis kon meenemen. Daarop had Michel kort geantwoord dat hij nooit de behoefte had gehad om daar aan te beginnen. Ja, ooit had hij een vriend gehad maar die maakte er een gewoonte van om hem ter begroeting een tik op zijn rechterbil te geven. Daar was Michel niet van gediend en hij had de vriendschap - de volgende dag al, benadrukte Michel - kort en goed verbroken.
'En verder' zo verklaarde Michel bij de intake, 'heb ik er geen gevonden die van huis uit de gewenste intelligentie meebrengt.'
'Goed, dan gaan we nu beginnen' zei Astrid met onpartijdige stem. 'Hier komt de eerste vraag.'
Fontanel greep het belletje en rinkelde verwoed.
Verbaasd keek Astrid Joosten op.
'Wat is er, meneer Fontanel' vroeg ze vriendelijk.
'Ik heb geen rode knop.'

Astrid glimlachte andermaal. ‘Ik denk dat u in de war bent met een van de andere spelletjes, uh, quizzen, waar u aan meegedaan hebt. Hier is geen rode knop. U kunt gewoon het antwoord geven, maar wel binnen de tijd.’
‘Ik snap hem’ zei Fontanel erin berustend dat er niet op enig moment ferm op de rode knop getimmerd zou kunnen worden.
‘Goed. Dan komt hier de eerste vraag.’
Opnieuw rinkelde Fontanel luid met het belletje.
‘Wat nu?’ vroeg Astrid wederom verbaasd. Ze vroeg zich koortsachtig af wat er aan de hand kon zijn. Het gaat allemaal ten koste van de speltijd, dus de zendtijd.
‘Niks hoor’ zei Fontanel. ‘Die moet mijn medespeler opzoeken.’
‘Maar ik heb de vraag nog niet gesteld’ zei Astrid verwonderd.
‘Dat bedoel ik’ zei Fontanel zelfingenomen, ‘als elke seconde telt… moet je bijtijds reageren.’
‘Goed meneer Fontanel’ zei Astrid. ‘U zoekt de vraag op.’
‘Nee’ wees Fontanel, ‘zij.’
De blonde, die een verwoed puzzelaarster uit België was en dus fan van strips, knikte.
‘Oké’ zei Astrid die haar frêle schouders ophaalde. ‘Vraag twee.’
‘Tingelingeling’ riep Fontanel.
‘Hè? Wat nu weer?’ vroeg Astrid, die haar hele show al in het water zag liggen. ‘Tingelingeling, wat is dat?’
‘Nou, dat is gewoon tijdsbesparing, als elke seconde telt. Ik kan beter tingelingeling roepen dan eerst die bel zoeken en dan gaan rammelen. Dat is toch veel slimmer. Per seconde wijzer, hè.’
‘Nou, ik weet niet of dat….’
‘De slimste mens, hè?’ zei hij met iets dat op trots leek.
God nog aan toe, dacht Astrid, we hebben met een malloot te maken… Haar hoofd knikte bruusk voorover en ze verbeet zich. Ze nam even de tijd om het gedoe van Fontanel van zich af te

schudden. Toen keek ze op, vermeed Fontanel aan te kijken en sprak met licht overslaande stem.
‘Ach, kijk nou...’ Het ingehouden leedvermaak droop er vanaf. ‘Hier hebben we de paardensprong. Misschien moeten jullie maar even samen kijken. Jullie weten hoe het werkt, hé? Je hebt 15 seconden.’
‘Nee’ zei Michel, ‘die zoeken we op… zoekt zé op…’
De Vlaamse blondine negeerde hem en riep enthousiast: ‘POOLKLEM!’
‘Wat een onzin… Daar heb je haar weer, hoor. Dat is hartstikke fout.’
‘We vullen dus de P van ‘poolklem’ in?’ De tactiek om Fontanel te negeren beviel Astrid en ze had het meteen onder de knie.
‘Nee, natuurlijk niet’ repliceerde Fontanel fel.
‘Wat wilt u dan, meneer Fontanel? Zeg het maar.’ Joosten begreep dat negeren nu niet gepast was.
‘We vullen de M in?’
‘De M…?’ riep Joosten.
‘De M…?’ vroeg de blonde.
‘Ja natuurlijk. Van … uh… uh… hoe lang heb ik?’
‘De tijd is eigenlijk al om, maar u mag nog 10 seconden hebben. Dan moet ik weten wat jullie doen.’
‘Het woord is... umme… hoe lang heb ik nog?’
‘Nog acht seconden.’
‘Dan is het … umme… Hoe lang nog?’
‘Nog 6 seconden.’
‘Juist, het ligt op het puntje van mijn tong. Uhhh… En nu…?’
‘Nog drie seconden. Nog twee... Ik moet het nu horen…’
‘Melkloop.’

Michel keek glimlachend om zich heen. De doodse stilte in de studio deerde hem niet. Alleen vond hij het verdrietig dat het applaus uitbleef.
Astrid Joosten staarde hem verbluft aan. Uit de hoek van de studio klonk een vage, maar dringende vingerknip. Ze schrok op en vermande zich. Ook de Belgische herpakte zich.
‘Wat vullen we in?’ vroeg ze. ‘De P of de M?’
Michel deed er het zwijgen toe. Zijn punt was gemaakt, vond hij.
Wat zou het hem aan de kont roesten, welke letter er ingevuld werd.
‘Dan doen we de M’ zei Astrid toen ook de blonde vrouw zweeg.
Als ik de P doe, overwoog Joosten snel, dan kun je er donder op zeggen, dat Fontanel begint te zeuren dat het een M moet zijn.
‘Vanzelf’ zei Michel. ‘En nu?’
‘Dan komt hier de volgende vraag’ zei ze, hem weer negerend.
‘Let jij ook even op?’ vroeg Michel aan zijn buurvrouw.
Astrid kondigde een filmpje van de HKU aan.
‘Wat is dat… HKU?’ vroeg Michel en zich buigend naar de Vlaamse zei hij: ‘Hebben jullie dat in Vlamingen ook?’
‘Hè, quoi?’ schrok de Vlaamse op.
‘Kan ie?’ vroeg Joosten ongeduldig. Ze was de speelwijze van Fontanel spuugzat, ‘kan ie, manier Fontanel?’
Zal wel Hoger Kolossaal Uitgebreid zijn, meende Michel. ‘Het is meneer Fontanel.’
Het animatiefilmpje werd afgespeeld.
Michel bracht het op om de eerste tien seconden oplettend toe te kijken. Toen schoot hij in een onbedaarlijke lachbui. Hij stikte er zowat in; een traan uit zijn linkeroog waggelde over zijn linkerwang.
‘Oei’ riep Astrid, die niet wist of er iets leuks was gebeurd, voor de verandering, of dat er iets was voorgevallen dat de kijkcijfers

in gevaar zou brengen. ‘Zit je me nu te dollen, of...’ hakkelde ze onzeker in de camera kijkend.
‘Nee... Nee... Niks hoor. Ik moest alleen denken aan die lachfilm van gisteren.’
‘Oh... En welke was dat dan’ vroeg ze opgelucht. ‘Dat moet wel heel erg leuk geweest zijn. Zo te zien.’
’Ja, geweldig... Welke? Uh, oh ja, wacht, iets met een lange naam. Ja...: “**ZWEI FÜR ZWÖLF, een hoorspel in 1 episode over het laatste uur van Führer Adolf Hitler**”... Om je te bescheuren...’
‘Het laatste uur van Hitler? Film? Hoorspel? En…? Hoe ging het verder na ‘n uur?’ vroeg Astrid.
‘Dat weet ik niet. Ik heb hem na tien minuten afgezet. De film dan, hè.’
Opnieuw die doodse stilte.
‘Ahum’ klonk het uit de hoek van de studio. ‘Ahum!’ Luider nu.
Joosten zuchtte. ‘Ik laat het filmpje nog een keer komen. Voor degenen, die het gemist hebben.’
Michel begon zich echter danig te vervelen. Chagrijnig keek hij uit zijn ooghoeken naar Astrid Joosten.
'Zullen we iets leuks gaan doen?' vroeg hij aan de patinablonde naast hem. 'Jij weet vast wel iets.'
Toen de vrouw zwaar door haar neus begon te snuiven en met grote ogen lukraak in het wilde weg staarde zei Michel langs zijn neus weg: 'Je hebt niet zo'n grote neusgaten, hè? Niet dat ik je dan een poepje van eigen deeg zou laten ruiken, hoor.'
De adem van de vrouw ging met horten en stoten. Het wit om haar neus kreeg het patina van het haar op haar hoofd, wat haar neusgaten, volgens Michel, groter leek te maken.
‘Maar dus nooit twee vingers in de neus, hoor! Voor je het weet zitten je neusgaten helemaal dicht en dan kun je alleen nog maar hijgen; zuchten kan niet meer. Én, want, lekker is maar éne vinger

lang. Maar goed, ik ga mijn zaakje niet in iemand anders neus steken.’
Hij pauzeerde even toen Astrid Joosten wrevelig zijn kant uit keek en vervolgens in haar papieren of op haar monitor keek; je weet het nooit met dat autocue presentatievolk van tegenwoordig.
'Maakt niet uit...' ging Michel half achter zijn hand verder. 'Ik heb de mijne trouwens afgeschoren.'
Het patina van de blonde neus verschoot opnieuw van kleur en kreeg iets van koperoxidatie. Ze gaf een korte kreet. ‘Sacre Ju’ schreeuwde ze toen. ‘Hou je nu op!’
'Oké, oké, alleen het haar eromheen gekortwiekt. Niet zo'n ouwerwetse warboel... jeggh...’
Het mens zuchtte diep van ellende.
‘Héé, je kunt nog zuchten... Bravo!'
'Meneer Fontanel, doet u nog mee of hoe zit dat?' Astrid Joostens ogen vlamden en haar stem klonk onaangenaam kil, alsof de doodstraf erop ging volgen.
'Wis en waarachtig' antwoordde Michel de-escalerend.
'Ik kreeg anders niet de indruk. Wilt u dan eindelijk eens ophouden met wauwelen’ beet Astrid hem toe. Het leek of ze nu daadwerkelijk op oorlogspad wilde. ‘De speeltijd van een kwartier is bijna verstreken. De vraag bij het filmpje moeten we dus laten zitten. We gaan meteen door naar het woord. Nou jongens, er staat nog niet één letter. Belachelijk.’
‘Hoho’ riep Michel, ‘en die M van 9, van de paardensprong dan?’
‘Ach ja, hèhè, geweldig zeg, die zie je geeneens… TUSSEN AL DIE LEGE VAKKEN… Oké, de M van 9 komt op… haha, die is fout.’
‘Godverdomme’ vloekte de blonde naast Michel.
‘Nou laten we dan maar snel aan het woord van twaalf letters beginnen. Jullie hebben twee minuten. Het zal lastig worden met

geen enkele goede letter en alleen maar lege vakjes, maar je weet maar nooit.'
'Eens even kijken' sprak Michel bedachtzaam.
De blondine naast hem schudde haar kapsel en ging verongelijkt naar Joosten zitten seinen.
'Hoe lang hebben we nog?' vroeg Michel.
'Nog anderhalve minuut.'
'Ok, tijd zat. Begint het met een W?'
'Dat mag ik helaas niet zeggen.'
'Zeg jij eens wat' begon Michel tegen zijn buurvrouw.
'Ik kijk wel uit' antwoordde die.
'Nou jongens, nog twintig seconden. Poe, het lijkt wel of er geen eind aan komt. Je mag het ook opgeven hoor. Ik denk niet dat jullie het nog redden.'
'Ik snap ook niet dat ik zo'n medespeler krijg' merkte Fontanel sikkeneurig op.
'Zij was anders wel de enige die iets goed had. Want de paardensprong was wel degelijk "poolklem". En dat de andere vragen niet aan bod kwamen ligt niet aan haar, "meneer" Fontanel.'
Michel zuchtte. Hee, zuchten!! Ik kan het zelfs beter dan haar, constateerde hij. Maar mijn neusgaten zijn dan ook 'n stuk groter.
'Nou mensen, de tijd is om. Jullie hebben het woord dus niet geraden. Dat betekent dan ook geen bonus. En dan komt jullie puntentotaal uit op nul.' Voor het eerst sinds veertien minuten verscheen er een lach in haar ogen. 'En als we dan even kijken naar het andere team… Zij hadden het woord wel en ook nog eens zeshonderd en elf euro over.'
'Nou dan pas ik' zei Michel Fontanel eenvoudig. Het ware besef van de nederlaag moest nog doordringen.

De Tafel van taal

Ja, de Tafel van taal, dat is echt iets voor mij, bedacht Michel Fontanel, terwijl hij de Tv-gids doorbladerde. Een quiz helemaal over taal. Dat is mooi, taal is belangrijk. Zonder taal kun je niet eens praten. Het zou een stil wereldbolletje zijn. Je zou geen politiek hebben, alleen maar stomme films en boeken. Boeken? Niks boeken, je zou ook geen boeken hebben. Die zijn meestal ook in taal geschreven. Leuk, de Tafel van taal. Wij kregen op school alleen maar tafels bij rekenen. De tafel van één, tafel van twee en ga zo maar door. Daar had je snel je buik vol van. Er was nooit iemand die aan de tafel van twaalf toekwam. Laat staan nog verder. Haha, de Tafel van Twee voor twaalf, grapte Michel in zichzelf. Twee voor twaalf. Dat was een mislukking geworden, die hij maar moeilijk had kunnen verteren. Hij overwoog of hij niet een punt moest zetten achter zijn beoogde carrière. Hij besefte echter, dat hij niet zo gauw een andere zinvolle loopbaan zou weten te verzinnen. Hij had nou eenmaal een onverbeterlijke aanleg voor steeds iets anders en was ook nog eens gezegend met een allesomvattende luiheid. Steeds iets anders is dan te vermoeiend.

Hij nam zich voor om door te gaan met de opbouw van zijn recordpoging. Alle begin is moeilijk. Maar des te zoeter smaakt de overwinning. Ja, de Tafel van taal, nieuwe ronde!

Als die Tafel van taal maar niet ergens weer ook met rekenen te maken heeft! Enfin, we gaan het zien, dacht hij en meldde zich aan via het e-mailcontactformulier op de website van de VARA.

Michel kreeg ook hier als medespeler een bekende Nederlander toegewezen. Oké, alla, Michel was allang blij dat het niet weer een Belgische blondine werd. Vanuit zijn ooghoeken nam hij zijn medespeler op. Waar ken ik die van, vroeg hij zich af. Een bekend gezicht. Is dat niet Willem Alexander of zo? Nee, wacht, die is allang gestopt met voetballen. Ze gaan geen vergane glorie in een nieuwe quiz tevoorschijn halen. Wie is dat toch?
‘Hallo’ groette Michel, vriendelijk naar zijn medespeler nijgend.
‘Hoi’ antwoordde de man.
‘Ja?’ reageerde Michel met vragende stem.
‘Ja.’
Met een taxerende blik keek Margriet van der Linden snel hun kant uit. Ze was getipt dat ze Michel Fontanel in de gaten moest houden, anders kon het nogal beroerd lopen in de quiz.
‘Hallo, meneer Fontanol’ riep ze alert.
Michel bleef zijn medekandidaat vorsend aankijken. Wat een verwaand stuk vreten, dacht hij. Die denkt zeker dat de hele wereld meteen weet wie hij is. Pias.
‘En wie ben jij dan wel?’ vroeg hij, niet bepaald vriendelijk.
De medekandidaat keek Margriet van der Linden veelbetekenend in de ogen.
‘Meneer Fontaine, dat is Mark Rutte. Hij is…’ nam Margriet het heft in handen.
‘Ja ja, bekend van radio en TV, ik weet het.’
‘Meneer Rutte zit in de politiek. Hij is…’
‘OMG’ zuchtte Michel. ‘Nee toch…?’
‘Wis en waarachtig. Mark Rutte is onze minister president.’

Margriet pauzeerde met nadruk en wilde toen verder gaan. Ondertussen concentreerde Mark Rutte zich naarstig op de lessen die zijn mediatrainers hem dagelijks voorhielden: hij móest het initiatief houden. ‘Kunnen we nu dan beginnen, ik heb namelijk nog het een en ander te doen en ik kan geen tijd verloren laten gaan om ons land in goede banen te leiden.’
‘Om de tuin, ja...’ mompelde Michel.
‘Meneer Fondant, alstublieft’ smeekte Margriet, ‘laten we het spel spelen. Zonder gedoe.’
‘Zeg dat wel’ snoof Rutte, ‘goed gezegd, mevrouw Margriet.’
Michel reageerde onwillig. ‘Mij best. Leuke das trouwens.’ Hij wees op de opvallend oranje stropdas van de minister president.
‘Zeker. Van de koning himself gekregen.’
‘Wegens…?’
‘Voor de 50ste verjaardag.’
‘De zijne?’
‘Zeker. Tijdens het groot banket waarvoor hij mij uitnodigde en overigens nog allerlei jarigen van 50 jaar liet opdraven. Zonder aanziens des persoons. En van over de hele wereld! Mind you! Er was zelfs een net vrijgekomen ouderling uit Thailand, die dankbaar tegen Uwe Majesteit lachte: ‘Hallo, ik kom voor Amalia.’
Margriet van der Linden richtte haar blik naar boven, schudde haar kapsel, of waar die creatie dan ook voor door moest gaan en zuchtte diep. ‘Are you ready to rebus?’ opende ze de eerste ronde met nagenoeg vaste stem.
‘Huh’ vroeg Michel verbaasd. ‘Gaat dit over Engelse taal? Dat is er niet bij gezegd tegen mij.’
‘Hoho, nee, nee’ schrok Margriet. ‘Sorry, ik zat met mijn gedachten al verder in het spel. De rebus komt aan het eind van het spel.’

‘Rebus? Ik dacht dat dit een quiz was.’
‘Ja, nee. Het is een quiz maar aan het eind van het spel zit een rebusvraag. Hebt u het spel nooit eerder gezien?’
‘Ja, nee. En maar, gaat dit over Engels?’
‘Nee, nee, dat zei ik zo maar. Ik zal het straks gewoon in het Nederlands zeggen. Nou goed?’ Ze begon nu geïrriteerd te raken.
‘Dan stel ik voor’ begon Rutte, op zijn horloge kijkend, ‘dat we nu beginnen. Het land vraagt om mijn leiderschap, weet u…’
‘Precies’ zei Margriet. ‘Hier komt de eerste vraag. Die is voor meneer Rutte en...’
‘Zeg maar Mark’ opperde Rutte.
Margriet glimlachte dankbaar. ‘De vraag voor Mark en Fantanel.’
‘Zeg maar meneer Fontanel’ zei Michel.
Margriet van der Linden zuchtte overdreven diep.
Je doet maar, dacht Michel.
Rutte keek op zijn horloge en toen richting floormanager.
‘Oké, eerste vraag’ ging Margriet snel verder.
‘Ho!’ Michel gaf een stoot tegen de grote tafel waarachter de quizmaster en de spelers zaten. ‘De rode knop flikkert.’
Margriet keek geschrokken naar de floormanager, die terstond richting toneelmeester keek. In een flukse reactie zocht de toneelmeester met bevelende blik de ogen van de toneelknecht, die meteen met een handgebaar aan de assistent toneelknecht seinde dat hij ogenblikkelijk de elektricien moest waarschuwen. Die was echter onvindbaar. Hij zat bij een concert van Gert en Hermien op een boot in Amsterdam en had zijn pieper uitgezet.
Michel gaf een harde klap op de tafel, zonder dat hij de rode knop raakte. Opnieuw flikkerde het lampje in de rode knop.
‘Daar heb je geen flikker aan’ zei Michel gevat.
‘Daar heeft hij een punt’ merkte Rutte op.

Margriet luisterde in haar oortje en zei: ‘We gaan de tafel even vervangen door de reservetafel.’
‘Kan dat een beetje snel? Het land, weet u, mijn leiderschap…’
‘Ja ja’ haastte Margriet zich te zeggen, ‘gaat u maar van tafel.’
Rutte hupte gemaakt soepeltjes achter de tafel vandaan, waarop Michel een opzichtige poging deed om ongeschonden van de verhoging, waarop de tafel stond, af te geraken. Met zijn armen zoekend naar evenwicht zwaaide hij vervaarlijk naar de rand van de verhoging. Toen hij zowat door zijn knieën leek te zakken schoot de toneelknecht hals over kop te hulp.
‘Dank u wel, knecht’ zei Michel en keek Rutte zegevierend aan.
De tafel was razendsnel omgewisseld en Margriet kreeg het voor elkaar om de eerste vraag zonder verdere verstoring te stellen.
‘Als we in een Nederlands liedje een vreemdeling eens even naar zijn naam vragen, om wie gaat het dan? Om:

A. je echtgenoot
B. de First Lady van Donald Trump
C. Pechtold
D. Marlene Dietrich
E. Karel de Grote
F. Sinterklaas
G. Ik Jan Cremer
H. Pierlala van de Dood van Pierlala
I. de minister president… Oh, sorry, Mark…
J. The Rolling Stones
K. Grote Smurf
L. Gert en Hermien
M. of iemand anders…’

De minister president legde vlug zijn hand op de rode knop. Zijn mediatrainers hadden hem unaniem geleerd er altijd voor te zorgen dat hij het initiatief hield. Rutte griezelde bij de gedachte

dat het onbenul naast hem hem de loef zou afsteken door eerder antwoord te geven. En God beware, misschien zelfs het goede antwoord. Een kort moment aarzelde Rutte. Kennelijk wist hij het niet of niet zeker. Toen Michel aanstalten maakte om op de rode knop te slaan drukte Rutte snel door. Een knorrend geluid klonk door de studio.
‘We pakken hem af!’ riep Michel snel en keek Rutte andermaal zegevierend aan.
Margriet gaf een onhoorbaar snikje. ‘Meneer Von Tabel, jullie hebben de vraag al, je kunt hem niet afpakken.’
‘Oh, op die fiets. Dan, eh…’
Rutte keek op zijn horloge. ‘We moeten nu toch echt vaart gaan maken. Ons land heeft een directe leiding nodig en ik, als minister president…
‘Wat nou: als minste precedent? Doe eens normaal, man.’
‘Doe eens normaal man?’ hikte de minister president falend grapperig, ‘doe lekker zelf normaal man… sjongejonge.’ Rutte was nooit eerder tevoren in de wereldgeschiedenis van de mensheid zó ontluisterd. Maar hij beschikte over het basic instinct van de doorgewinterde VVD’er, die de Blufinstructie van de VVD: *“God schiep hemel en aarde en dat komt mede door de VVD”* integraal uit het hoofd kent. Hij herinnerde zich dan ook met gemak de tot in den treure herhaalde opdracht: Laat je nooit uit je evenwicht brengen als ze je te grazen hebben: lach het weg, laat ze maar lullen, klets er over heen of hang de über correcte lulhannes uit, maar laat je nooit en te nimmer overbluffen en hou het initiatief.
Michel wendde zijn blik af van de volksmenner en riep naar de overkant, waar de tegenpartij wezenloos in het niets staarde: ‘Willen jullie meer of minder minister presidenten?… Ho, ik bedoel: Willen jullie hem dan misschien weggeven?… Ik bedoel de vraag… Dus.’

‘De tijd is voorbij.’ Margriet greep op aanwijzing van de floormanager doortastend in. ‘Dan hebben jullie ook geen aanwijzing voor de rebus.’
‘Zijn we nu al aan het eind?’ Michel was verbaasd over de snelheid waarmee de quiz op zijn ondergang afstevende.
‘Nee.’ Margriet had kennelijk geen zin meer om verder in te gaan op de niet aflatende inbreng van Michel.
Rutte keek onrustig op zijn klokje. Het was hem duidelijk dat hij de show niet zou stelen.
Michel haalde zijn schouders op.
Margriets stem klonk nerveus en kortaf. ‘Ik ga over naar vraag twee. Die is voor jullie, Ernie en Bert.’ Ze probeerde een meegaande blik in haar ogen te toveren. ‘Let op, vraag twee: Wat klopt niet in de kleuren van de volgende dagen van de week?

- blauwe maandag of Roze Maandag
- Aswoensdag of Black Friday
- Witte Donderdag of Ruby Tuesday

En je moet alle kleuren goed hebben.’
Ernie boog vertrouwelijk naar Bert. ‘Pssst, Bert. Ik hoor niet wat ze zegt. Mijn oor is verstopt.’
Bert keek Ernie verbaasd aan. ‘Hoezo verstopt, Ernie?’
‘Bert. Ik hoor ook niet wat jij zegt. Mijn oor is verstopt.’ Ernie grinnikte.
‘Ernie!!! Wil je soms dat ik hem ga zoeken?’ gromde Bert nijdig.
Onder de tafel wipten Margriets benen hevig op en neer door het gebeuzel van de twee. ‘Nou Bert, Ernie, jullie tijd is bijna om. Ik moet het nu horen.’ Haar stem klonk ongedurig.
Ernie reageerde meteen. ‘Ik hoor niet wat u zegt, Margriet. Mijn oor is verstopt en Bert kan hem niet vinden.’
Margriet tolde met haar ogen. Ik zit in een gekkenhuis, dacht ze, of droom ik, of, wacht… Haar blik vloog alle kanten uit. Ineens

begon ze opgelucht adem te halen en verhelderde haar blik. ‘Waar zit je?’ riep ze luid. ‘Kom maar tevoorschijn, rotzak. Ik heb je door. Nou, kom op, waar zit je? Kom maar op...’
De floormanager in de hoek van de studio schrok zich wild. ‘Telefoon’ schreeuwde hij. ‘Telefoon. Geef me godverdomme een telefoon.’
Toneelknecht Uilenspieghel kwam aangerend met de mobiele telefoon van de studio met het verlengsnoer van 40 meter, op rode haspel. De floormanager griste het bakelieten geval uit zijn handen en begon hysterisch op de cijfers in de draaischijf te drukken maar hij bleek geen verbinding tot stand te kunnen brengen. Bol van frustratie en woede smeet hij het ding aan gruzelementen tegen de muur en gilde: ‘Bel ogenblikkelijk de ambulante geestelijke gezondheidszorg, afdeling spoedeisende hulpverlening buiten kantooruren! Ze is gek geworden! Dʒiːzəs Kɹaɪst! Dat heb ik weer.’
‘Kom maar tevoorschijn, Ralph Inbar, of Frans Bauer, of, eh, Ushi van Dijk, nee… Gijs Staverman, of nee, die Froukje de Both… Ho, wacht, Teddy Scholten. Of, nee, jij bent het natuurlijk weer. Ik heb je door, Bart de Graaf. Kom hier, suffe Gilles de la Tourette wannabe.’ Margriet rolde bijna van haar stoel van de slappe lach.
‘Sodeju, Margriet!’ De floormanager rukte Margriet bruusk uit haar razernij. ‘Mens, gebruik je verstand! Het is hier geen Bananasplitshow, of Poets, of Kiekeboe, of De Verborgen Camera, godverdomme.’
De lach bestierf de quizleidster op het gezicht en ze keek verbouwereerd om zich heen.
De minister president keek dringend op zijn klokje en wierp een smekende blik op Margriet. ‘Mevrouw…?’ vroeg hij klagelijk, ‘ík moet hoognodig...’

Margriet knikte een keer of tien en riep ongecontroleerd giechelend: ‘De tijd is om. Het is afgelopen. Alles ist vorbei. Alles ist vorbei.’
‘Poepzooi’ schamperde Michel, terwijl hij opstond en langs de wild met zijn armen gesticulerende opnameleider de studio uitliep. ‘Weer niks.’

Rad van Fortuin

‘Hallo’ zei Michel toen hij weer eens en toch welgemoed een opnamestudio binnenliep. Hij was blij met de kans om een nieuwe start te maken als succesvol quizkandidaat. Het debacle bij de Tafel van Taal had hij maar afgedaan als een gelijkspel. Dus hij had niet verloren, al had hij ook niet gewonnen. Een remise. Een gelijkspel telt niet mee, is niks, en zou dus gewoon uit de annalen van zijn loopbaan geschrapt worden. En het stond zijn aanmelding bij het Rad van Fortuin geenszins in de weg.
Hartelijk schudde hij de hand van degene die, het meest belust op eerbiedige aandacht, naar hem toe kwam. Dat moest wel de baas zijn.
‘Hallo’ zei Hans van der Togt. Hij glimlachte nauwelijks. ‘Hans.’
‘Dus dan ben jij de rat van fortuin…?’ zei Michel en keek de quizmaster vragend in de ogen. ‘Familie van Pim toevallig?’
‘Huh’ stamelde Van der Togt, die weliswaar niet gauw op zijn mondje gevallen was, maar eigenlijk altijd met zijn mond vol witte tanden stond als het echt ergens over ging. ‘Pim?’
‘Pim Fortuyn bedoel ik.’
‘Ach, nee man, hoe kom je erbij?’
‘Nou, ik dacht: zelfde naam, zelfde pathetische aandachttrekkerij, zelfde geaardheid. Nou, dan weet je het wel, hè…’

Op de achtergrond stond mevrouw Borsato, hoewel zij zich nog niet in die hoedanigheid van zichzelf bewust was, met gefronste wenkbrauwen de kennismaking te volgen.
‘Nou, de toon is gezet’ mompelde ze sikkeneurig tegen de floormanager.
‘Tja, dat denk ik ook’ zei hij.
‘We kunnen er wel mee ophouden’ concludeerde Leontine.
‘Tja, dat denk ik ook’ zei de floormanager die de roze koptelefoon op het achterhoofd schoof.
Misschien zou ik beter de muziek in kunnen gaan, mijmerde Leontine terwijl ze naar de roze koptelefoon staarde. Of wacht, de muziek komt in mij. Ja, dat is beter, ik moest maar eens gaan trouwen met die Marco Borsato, die kok met kaa oo kaa, die meedeed aan de Soundmixshow; dat was me ook een bedenkelijke quiz van laag allooi, zeg. Maar goed, hij heeft knap verdiend; de muziek wordt duur betaald. Leontine zag zich al de eerste viool spelen, en dat hij naar haar pijpen zou dansen. Zij zou het hoogste lied zingen, ze had al die noten op haar zang immers niet voor niets. Ja, dacht ze, ik ben voorbestemd voor de muziek. Maar alla, ik hoef ook niet altijd de boventoon te voeren. Zolang hij maar een toontje lager zingt. Dan blijft het toch hetzelfde liedje. ‘Alla’ mompelde ze half luid.
Vanuit de duisternis van de achtergrond schoot de dienstdoende beveiligingsbeambte schielijk naar voren en richtte zijn pistool op Leontine.
‘Wat?’ riep hij met vakkundig ingehouden woestheid, ‘Wat hoort mijn oor? Allah? Wie zijn wij? Indentificaties!’
‘Rot op, sufferd. Je bent in beeld’ krijste de opnameleider.
‘Godverdomme’ schreeuwde de floormanager.
‘Niet Allah, maar alla, zei ik’ snauwde Leontine tegen de ausputzer.

‘En hier is ie dan, dames en heren!’ Gaston Starreveld riep met de luide stem van de reddende engel door de studio. ‘Hans has entered the building. Geef hem een groot applaus. Hij heeft het verdiend. Uw Hans van der Togt!’
Van der Togt kwam voorzichtig onder de tafel achter in de studio vandaan en sloop terug naar de met onzichtbare verf op de grond geschilderde cirkel, die zijn plaats aangaf.
Terwijl hij toekeek hoe Van der Togt zich in de cirkel opstelde vroeg Michel zich af wat het nut van de onzichtbare verf was. Hij schoot de assistent-begeleider, die hem naar zijn plaats achter de speeldesk bracht, er even over aan. Die maakte aanstalten uit te gaan leggen dat ze geen verfcirkels in beeld wilden hebben, maar Van der Togt was hem voor.
‘Oké’ begon de bepoederde quizbaas. ‘Welkom allemaal.’
‘Ho’ haakte Michel aimabel in, ‘ik wou graag nog even van de genegenheid gebruik maken om de groeten te doen. Mag dat even?’
Van der Togt zette een vriendelijk gezicht op. Zelfs Leontine vroeg zich af waar hij dat in Godsnaam vandaan haalde. ‘Gelegenheid bedoelt u. Goed, ga uw gang maar’ glimlachte hij.
‘Oké. Dank u feestelijk’ bedankte Michel Fontanel de fatterige quizmaster met de uitsloverige bril. ‘Hosanneke, de groeten! En ook de groeten aan petersen@hotmail.com, dinges@nix.com, infos@ah.nl, www.belastingdienst.nl, de huisartsenpost@al.hier, www.derodeknop.nl en https://dikkeneus.nl.’
‘Al klaar?’ vroeg Van der Togt. ‘Dat was het? Was dat alles?’
‘Klaar. Dat was het. Of mag ik de anderen ook de groeten doen? Aan Iedereen?’
Wat kan mij het verrotten, dacht Van der Togt, dit wordt helemaal niks met die idioot. ‘U gaat uw gang maar. U bent nou toch hier, zou ik zeggen.’

‘Prima. Iedereen dan. Fijn. Mag ik het telefoonboek even.’
Toen kwam Leontine vanaf het woordbord naar Van der Togt gesneld. ‘Dat kan echt niet hoor’ fluisterde ze. ‘Die vent gaat dadelijk het hele telefoonboek op staan lezen. Ik garandeer het je.’
De vriendelijke lach op het gezicht van de quizmaster verdween als sneeuw voor de zon.
‘Sorry, maar ik geloof niet dat we een telefoonboek hebben. Wij kennen iedereen uit het hoofd. Zeg maar…’
‘Ach so’ knikte Michel. ‘Nou, ik kan wel eens kijken hoe ver ik kom uit het hoofd. Eh, hartelijke groeten aan de ANWB, Alarmdienst, maar die komt eigenlijk voor de ANWB, bakkerij Van Deursen, bakkerij De Groot, bakkerij Soesjie, Bakkerij Zonder Naam, en de echte BZN natuurlijk. El Condor Pasa…’
‘Ho maar.’ Van der Togt greep met een wit gezicht in. ‘U kent ze ook allemaal, hoor ik. Als u nu even zegt dat u iedereen de groeten doet, winnen we veel tijd en kunt u een hele hoop mooie prijzen winnen. In principe…’
‘Daar hebt u een punt’ gaf Michel toe. ‘Oké dan. Nou mensen: houdoe.’
‘Hèhè, nou daar gaan we dan’ knikte Van der Togt opgelucht.
‘Ho’ riep Michel, ‘even tussendoor: het tocht hier.’
Doodse stilte.
‘Ja, ik zeg het maar even. Straks waaien je haren door de war en dan moeten we weer stoppen…’
‘U bent zeker de leukste thuis’ sneerde Van der Togt.
‘Nou ja, zeg’ sakkerde Michel verongelijkt. ‘Dan laat je het toch lekker wapperen.’
Van der Togt negeerde hem en besloot stante pede geen van de deelnemers te vragen naar de burgerlijke staat, werkzaamheden of hobby’s. De opnameleider knikte hem instemmend toe. Van

der Togt ging nors verder: ‘Ik leg de spelregels nog even uit. Ik denk zo, dat dat wel nodig is gezien dit gezelschap, althans één iemand daarvan.’
Michel keek benieuwd om zich heen. Hij verbleekte toen hij naast zich gruwelijk asblond haar meende te zien. Maar het afmattend steile nekhaar was gelukkig zwart. Zou er nu een zwartkleurige Belgische suikerspin meedoen? ‘Awel…?’ vroeg hij behoedzaam aftastend en glimlachte gerustgesteld toen er geen reactie kwam.
Van der Togt gaf het startsein. ’Oké. Ik stel jullie even voor aan het publiek. Op desk één: Michel Fontanel, op desk twee: Haagse Harry….’
‘Hee…’ grijnsde Michel verrast, ‘De Haag! Oh Oh De Haag, mauie stad achtâh de duine; ’t Lèdse Plèn, de Albet Kùip en ’t È…!’
‘Ophâhwe nâh, gausâh.’ Harry werd pissig.
‘Nou, ik zeg het maar gewoon, best een leuk liedje.’
‘Kappe, of ik peâh je voâh je hegses.’
‘Kalm aan maar, Harry, kalm aan, asjeblieft.’ Van der Togt kreeg een lichte vorm van buikkramp toen hij de blik van Haagse Harry zag. ‘Hij weet kennelijk niet dat dat in 020 ligt. Laten we maar gauw verder gaan… En op desk drie: die is ziek. Helaas. We doen het met z’n tweeën dus. Daar gaan we. Als je aan de beurt bent…’
‘Wie? Ik? Nu?’ schrok Michel.
Van der Togt liet zijn adem langzaam door zijn neus ontsnappen. Een, twee, drie… Bij tien ademde hij opnieuw in en zei: ‘Nee. Ik zeg wel wanneer u aan de beurt bent.’
‘Ik snap hem’ zei Michel.
’Beste mensen’ begon Van der Togt maar weer opnieuw. ‘Als je aan de beurt bent, dat is meestal na de beurt van je voorganger…’
‘De grote voorganger’ grapte Michel tegen zijn buurman.
‘Hâht je mùil’ kraakte de stem van Haagse Harry.

‘Rustig nou, Harry’ kwam Van der Togt tussenbeide, ‘ik zeg wel wanneer iemand aan de beurt is. Dan draai je aan het rad voor je. Het getal waarbij het rad stil staat is het bedrag waarmee je speelt. Elk keer wordt het nieuwe bedrag bij je speltegoed opgeteld. Dan mag je een medeklinker noemen, let op, alleen medeklinkers, klinkers moet je kopen…’
‘Wat kost dat?’ vroeg Michel achterdochtig.
‘Schùif dat auk wat?’ informeerde zwarte Harry met een door roken verpeste stem.
‘En als de medeklinker in het woord voorkomt dan draait onze lieftallige Leontine de letter op het speelbord om.’ Hij wees naar het grote woordbord met de tegels, waarachter de letters verscholen zaten.
‘Ik snap hem.’
‘Applausje voor Leontine, mensen’ drong de quizmaster op.
Het publiek klapte beleefd toen de floormanager opdringerig beide handen boven zijn hoofd ineen begon te slaan. Michel floot loeihard op zijn vingers, wat Van der Togt de handen tegen zijn oren deed slaan om het schelle gepiep uit te bannen.
‘Degene die denkt het woord te weten kan dat, als ie aan de beurt is, zeggen. Raad je het woord dan win je het bedrag dat je bij elkaar gespeeld hebt. En daarvoor kun je allerlei prachtige cadeaus kopen bij Gaston. Maar opgepast, je kunt ook Bankroet draaien, dan ben je alles kwijt. En degene die aan het eind van de laatste ronde het meeste geld heeft, speelt de finale waarin je een stelletje medeklinkers en één klinker mag kiezen en daarmee proberen het woord te raden.’
‘Sodeju’ bromde Michel.
‘Hâht je mùil.’
‘Nou zeg, Harry, denk om je woorden… Beste mensen, dan gaan we nu echt beginnen. De eerste ronde!’

‘Ik snap hem’ zei Michel in het wilde weg. De brallerige tirade van de melkmuil met zijn lachwekkend oversized blazertje had nu wel lang genoeg geduurd.
‘Goed zo. U bent trouwens meteen aan de beurt. Draai maar aan het rad.’
Michel greep het stangetje van het rad vast en sleurde het rad met een woeste zwaai rond. ‘Doet me een beetje denken aan de SwingMill’ zei hij tegen Haagse Harry. ‘Van de kermis. Weet je wel...’
Iedereen volgde het rad, dat snel vaart minderde. Het leek te gaan stoppen.
‘Driehonderdvijftig’ zei Michel, ‘... Bankroet... en... en… 2000! Ik ben rijk!’
‘Hoho, een mooi bedrag, zeker, maar hoe mooi moet nog blijken. Welke letter kiest u?’
‘Oh, doe maar de S.’
Een kakafonie van gerinkel en getinkel vulde de studio. Op het speelbord flikkerden vier tegels.
‘Vier stuks’ slikte Van der Togt.
‘Ik denk dat ik het weet.’
‘Nou, dat lijkt me sterk. Zeg het dan maar.’
‘Nee, ik probeer het nog één keer. Kas spekken, hè…’ Hij gaf opnieuw een wilde slinger aan het rad.
Doodse stilte toen het rad weer op 2000 stopte.
‘Bingo. Dan, eh, doe ik nu de, eh… R.’
Wederom het kabaal van tingelende bellen en daarna het gekletter van de tegels die nijdig door Leontine werden omgedraaid. Drie stuks.
‘My Tingeling… My tingeling’ zong Michel. ‘Kassa.’
‘Dat maakt veertienduizend…’sprak Van der Togt toonloos.
‘Dan wou ik het nu graag zeggen.’

‘Doe maar.’ Van der Togt keek op zijn Mickey Mouse collectible vestzakhorloge. Nog vier minuten, dan zat de zendtijd er op. Hij wilde Onze-Lieve-Heer op zijn blote knieën danken, maar hij besefte dat hij een geruite pantalon aan had.
‘BORSJTSJSCHRANSER’ galmde Michel.
Opnieuw werd het akelig stil.
‘Het is goed.’ De stem van Van der Togt klonk mat en verslagen.
De geluidsman startte ogenblikkelijk de band met de feestelijke prijzenmuziek terwijl Leontine langs het blauwe speelbord rende om alle letters omgedraaid te krijgen tijdens de prijzenjingle.
Ha, daar zal je de fanfare al hebben, dacht Michel, mooi zo.
‘Veertienduizend’ schreeuwde Gaston door de muziek heen. ‘Dat wordt smullen van al die fantastische prijzen. U hoeft ze bijna niet uit te kiezen. Voor dat bedrag heeft u alles al te pakken… Wat een bof!’ Gaston ging uit zijn dak.
‘Dan wil ik graag de plantenspuit voor twee vijftig, de elektrische schoenlepel van 5,55 … ‘
‘Dat is een vliegenmepper.’
‘Oh?’ Michel trok de wenkbrauwen op. ‘Oh. Die heb ik niet nodig. Hebben jullie geen elektrische schoenlepel? Nou, dan doe maar de waardecheque van drievijftig en… eh… die draagbare televisie van 17,99…’
‘Dat is een magnetron’ snoof Van der Togt.
‘Kijk toch eens aan’ bulderde Gaston vanachter zijn desk. ‘U heeft de linksdraaiende magnetron met ingebouwde geurvreter van roestvrij staalwol. Veel beter dan een inlegkruisje. En helemaal geïmporteerd uit het verre China. Door UPS bezorgd en wel. Weet u wat? We maken het feest helemaal compleet. We doen er ook nog een snoer bij. En niet zomaar een snoer, maar een onvolprezen elektrisch! Een wit! En dat allemaal ter waarde van

17,99. Jawel, inclusief snoer. Wat zeg ik: snoer? Een wezenlijke kabel is het! Uw dag kan niet meer stuk!'
'En dan wou ik graag voor…' ging Michel onverdroten verder.
'Kap nâh' gromde de Haagse bluf naast hem.
'Oké, ja, dan doe de rest ook maar…'
'Geweldig, wat een prijzenfestival weer' galmde Gaston, 'meneer heeft alles…'
'Nondepisang' riep Van der Togt alsof zijn vader de resident zelf was en keek moedeloos op zijn blikkleurig vestzakhorloge en toen naar Leontine. 'Nog drie minuten.'
'Nog mooi tijd voor de finale' zei Michel toen Van der Togt stil viel en geen aanstalten maakte om verder te gaan met de quiz. 'Laat die andere rondes maar zitten.'
'Mij best' bromde de thans gesjeesde quizmaster. 'Mijn beste… eh…, ja, in de finale zijn we deze keer op zoek naar de titel van een lied van 32 letters.'
Een heftig geratel op het grote woordbord overviel de deelnemers. Tweeëndertig tegels lichtten op en kletterden rond.
'Haha, dat kan helemaal niet' grijnsde Michel onmiddellijk. 'Er zitten maar 26 letters in het alfabet. Strikvraag. Ik heb hem door!'
'Het kan wel. Er zitten wel vaker meer dan 26 letters in een tekst. Toch?'
'Ja, Togt' gaf Michel toe. 'Ik snap hem.'
Leontine gebaarde vanaf het blauwe woordbord dat Van der Togt op zijn vestzakhorloge moest kijken. Van der Togt zag dat er nog anderhalve minuut zendtijd was. Inclusief aftiteling. Veel te krap voor een woord van 32 letters.
'We doen een ander woord. Veertien letters. Het gaat om een begrip van veertien letters. Je krijgt van mij 1 medeklinker. De D.'
Opnieuw ratelden de tegels vliegensvlug rond, waarna Leontine één tegel draaide; de D.

‘Nu mag je nog 4 medeklinkers noemen.’
‘De Q, de X, de W en nog een keer de Q’ haastte Michel zich.
‘Ha, nee, als de q er 2 keer in zit worden die automatisch allebei gegeven.’
‘Ik snap hem. Dan doe nog maar een keer de W.’
‘Nee, nee, nee...dat geldt ook voor de W.’
‘Aha, dan graag nog een eh... eh...’
‘En ook voor alle andere medeklinkers’ zei Van der Togt haastig op een zielig toontje. Wat een blamage.
‘Dan de, de, uh...’
‘De U...? Dat is helaas een klinker.’
‘Ik zei niet de U, ik zei: uh. Omdat ik nog even moest nadenken.’
‘Ha, de tijd is...’ Plotseling klaarde het gezicht van Van der Togt op.
‘D...’ riep Michel hard.
Van der Togt aarzelde, wierp snel eek blik naar de jury en vroeg toen: ‘De D van Dirk?’
‘Nee, niet de D van Dirk, de D van Dier.’
‘Oh, ik verstond het verkeerd, de B van Bier dus.’
‘Ho, niet de Buh van Bier; de D! De Duh van Dier.
Van der Togt, zuchtend: ‘Oké..., maar helaas, de tijd is o...’
Michel keek hem verbaasd aan. Van der Togt loerde, gealarmeerd door geroezemoes naar de jury en vervolgde snel:
‘Bijna... om. Oké, oké. U zegt dus de D, al stond die er al. Mij best hoor, dan moet u het dus met de D doen.‘
Michel bekeek het speelbord aandachtig. Tjonge, één letter. De D. De hoofdletter stond stil, uitdagend en bijna wraakzuchtig op het bord. Als eerste. Verder alleen maar armzalig lege vakjes.
‘En het ging om een begrip, hè?’ vroeg hij.
‘Correct.’
‘Dan is het "Derrièretijger".’

Van der Togt werd lijkbleek en vergreep zich aan zijn lessenaar, miste en lazerde uit de cirkel die zijn plaats markeerde. De letters klaterden andermaal rond.
"Derrièretijger" stond er.
Precies, dacht Michel, gewonnen! Hèhè.
‘Kankâh qùiz’ klonk het uit 070.

Ik hou van Holland

Michel deed zijn uiterste best om een gedachte te ontwikkelen waaruit hij legaal de conclusie mocht trekken dat het tot zover wel aardig gegaan was. Maar hij slaagde er niet in. Uit het raam kijkend, de weidse verten van de Kerkstraat in, gaf hij toe dat het niet goed geweest was.
‘Zeg Hosanneke, als ik zo de tussenstand eens bekijk dan schiet het niet echt op met mijn carrière. Vind jij wel? Ik word aan alle kanten gedwarsboomd waar ik zelf bij ben.’
‘Het kan beter’ zei Hosanneke zonder op te kijken van haar iPad.
Weer zo’n feminien inzicht, waar je geen moer mee opschiet. Mokkend ging Michel naar het tafelkleed zitten kijken.
‘Of wordt het tijd voor iets anders? Dat past ook bij mij. Ik heb nou eenmaal een onverbeterlijke aanleg voor iets anders. En, ik ben gezegend met een allesomvattende luiheid. Kan ik niet beter dichter worden?’
‘Gerust’ zei Hosanneke.
‘Hier, let op, dan schud ik er even een uit mijn mouw. Uh…

> Lente kondigt zich aan
> met zachtgroen wit
> van de sneeuwklokjes
> Een rood adelborstje vliegt
> tussen de hummels door

naar rondslingerende zaadjes
Van ver klinkt
oehoe-oehoe van de tjoektjoek
Reetjes
grazen tussen rondspringende zandhazen
De lucht is blauwwit
de zon schijnt te schijnen
Gisteren nog
sneeuwde een grijze koude vlucht
Piep zei de aap

Hosanneke keek op. ’Heb je dat nu verzonnen? Schud je dat nu zo even uit je mouw?’
‘Nou, eigenlijk is het geïnspireerd op, eh, nou ja, geplagieerd van een reclamespot van mijn vader. Voor de Apenheul, weet je wel.’
‘Ah, daar komt de aap uit de mouw.’
Michel zweeg.
‘Ik zou het niet doen’ zei Hosanneke.
Ach ja, feminien hè… dacht Michel. ‘Ik zal er even over nadenken’ besloot hij. Daarbij geraakte hij al snel in een ongebreidelde meligheid verstrikt. Iets wat hem vaker gebeurde als hij in een situatie verzeilde die hij als onecht beleefde. Onecht was iets waar hij niet tegen opgewassen was. Hij wist nooit of het gevoel dat hem dan overviel tot woede zou leiden, tot teleurstelling of dat hij weg wilde. Hij begon dan de draak te steken met alles en iedereen, en om geen onderscheid te maken, ook met zichzelf. Het onhandige daarbij was dat hij ondanks die meligheid zijn best deed om gewoon te blijven doen. Een spagaat die niet vol te houden is als je een normaal leven wilt leiden. Welnu, het uitblijven van het eclatant succes als kandidaat voelde als zeer onecht. Zelfs onterecht, want het was hem duidelijk dat het elke keer aan de mensen lag.

Met een vinnige ruk draaide hij zich om. ‘En de volgende keer moet het beter.’ Vervolgens had hij nog een kwartier de nodige moed bijeen geraapt om weer een gooi te doen naar het grote record door deelname aan een van de folkloristische quizzen. Al was het maar dat hij eindelijk zijn persoonlijk record kon verbeteren. Hogere ambities waren iets van later zorg. Bij de Wie-kent-kwis was het goed gegaan. Een tegen honderd en ook die quiz met die krakkemikkige taaltafel waren weliswaar afgelast of afgebroken maar dus niet verloren en ook geen gelijkspel. En al was een directe zege daarna ook een beetje uitgebleven, het ging steeds beter. Daarom verbaasde het hem dat hij zoveel tegenzin bespeurde in zijn gemoed. Ik hoop toch wel dat het alleen maar voorgevoelens zijn, dacht hij, maar voor de zekerheid doe ik toch maar even een ander spelletje. Wel met vragen en zo, dat is leuk. Daar word ik vrolijk van. Maar even geen quiz, geen gedoe met winnen, of erger: ècht verliezen. Het gaat niet om het geld tenslotte. Meer om de eeuwige roem. Gerustgesteld had hij zich aangemeld voor Ik hou van Holland.

In de opnamestudio zat het hem toch nog steeds niet helemaal lekker. Ondanks de deskundig vriendelijke ontvangst door een langbenige brunette met iets te grote oren die hem een glas gelige jus d’orange aanbood, bekroop hem een unheimische spanning. Het begon er al mee dat hij Linda de Mol hoorde sakkeren tegen haar persoonlijke assistent. ‘OMG, shit, daar heb je die Fontabel weer! Nog niet genoeg verdiend, stuk ellende?’ Met grimmige blik keek ze hem aan.
Michel keurde Linda echter geen blik waardig. Daar heb je dat kreng ook weer, dacht hij alleen. Hij deed er het zwijgen toe aangezien hij nu teamcaptain was in plaats van die Jeroen van Koningsbrugge. Die had het in zijn hoofd gehaald om Linda de

Mol een lesje in gevatheid te leren. ‘Die vent probeert altijd de lolligste broek aan te trekken. Dat kan echt niet. Het is geen Mol’ had Linda aan haar broer verklaard. En zo was Van Koningsbrugge netjes op een zijspoor gezet door John de Mol in eigen persoon.
Michel was net begonnen de teamgeest te bevorderen door gekke bekken te trekken achter de desk van zijn team toen zijn oog viel op een soortgelijke balie tegenover hem. Eveneens met een paar gymbanken erachter, waarop meisjes van een of andere chocoladefabriek zaten.
‘Verrek’ zei hij luid tegen zijn medepanelleden. ‘Daar heb je die liedjeszanger ook, weet je wel, die uit Tilburg. Hoe heet ie ook al weer.’
‘Dat is Guus Meeuwis’ zei Linda.
‘Hee, hallo Guuske’ riep hij vriendelijk naar de overkant. ‘Ik dacht even dat je meneer Tjoeng was. Gij ok hier? Ouwe rukker.’ Want zoiets zou Van Koningsbrugge ook geroepen hebben.
‘Hoi Jeroen’ riep Guus terug zonder op te kijken. Zangers dromen hun tekst nu eenmaal uit hun hoofd.
‘Halloooo! Michel’ sprak Linda, die met een schone lei wilde beginnen, hem bij zijn voornaam aan, ‘allemaal welkom…’
Michel schudde niet begrijpend het hoofd. ‘Hallo Michel, allemaal welkom...? Wat is dat nou weer?’ Vóór hij evenwel om tekst en uitleg kon vragen vroeg Linda: ‘Wil jij ons jouw team even voorstellen.’
Michel besefte dat hij geen uitweg had en besloot er het beste van te maken. Misschien had hij geluk en kende hij zijn medepanelleden tóch. Hij keek de drie medespelers benieuwd aan en meende ze inderdaad te herkennen. ‘Zeker! Ik heb hier het beste team neusjes van de zalm dat je je maar kunt samenstellen.’

Hij trok snel zijn zakdoek tevoorschijn en spuwde erin om de vieze smaak in zijn mond kwijt te raken.
‘Hier, als eerste nog wel, Bonnie S. Op straat bekend van haar symfonie van Korsakov. En naast haar, u raadt het al: Gerrit Zalm, de… eh… achterhaalde chef van Financiën. En dan, daarnaast, ik wou dat het mijn vriend was: Mike Boddé, aka Yvo Opstelten.’
Mike keek de medeteamleden vol vuur aan. ‘We gaan ze keihard aanpakken. Het is te gek voor woorden en het moet afgelopen zijn, want zero tolerance en lik op stuk. We gaan genadeloos en rechtvaardig doorpakken. Ik sta er vierkant achter. Het onderste uit de kan zal bovenkomen.’
‘Hoezee’ riep Bonnie St Claire.
‘Hee, ik mis iemand’ riep Michel ineens. ‘Ik zie meneer Tjoeng niet. Want Guus staat dáár…’ Adrenaline haalt rare dingen uit met het hoofd.
‘Meneer Tjoeng zit niet in je team. Hij assisteert alleen bij een muzikaal onderdeel.’
‘Oh, mij best’ zei Michel, schudde zijn hoofd en haalde zijn schouders op. ‘Wat moet je anders met die pinda poe…’
‘Dankjewel Michel’ viel Linda hem bruusk, maar mooi op tijd, in de rede.
Michel keek nog eens goed of het toch niet die Wendy van Dijk was.
‘Jongens, deze aflevering hebben we iets speciaals kan ik wel zeggen. Het is tenslotte niet elke keer de derde aflevering. Dat wordt leuk man. We doen een korte tribute aan “Wie ben ik”, ter ere van de bedenker, ook weer overleden, van die quiz. Om belastingtechnische redenen noemen we hem Mr. Ickx. Op verzoek van de toekomstige Erven Ickx. Wie herinnert zich niet de jongste Belg die Jackie heette en die het gaspedaal het langstzittend kon intrappen bij het autocoureuren.’

‘Het was anders een andere X’ riep Michel met opgestoken wijsvinger. ‘Hij vond de quiz parttime uit want in het leven was hij conservator van het Rolmopsmuseum. En het zijn dus de Erven X en niet Ickx.’
‘Heus? Nou, het blijft een leuk spel, al was het niet de meest eeuwige quiz. Zullen we beginnen?’
‘Goed’ zei Michel tegen zijn team, ‘feitelijk is het not done, een quiz in een quiz, dan kunnen we wel aan de gang blijven… maar laten we er iets van maken.’
‘Nou, het is meer een quiz in een spel, zo moet je dat zien. We doen één ronde en beide teams spelen mee.’
Michel haalde zijn schouders op.
‘Ik leg het nog even uit voor degenen die toen nog niet geboren waren’ ging Linda verder, ‘ieder teamlid krijgt een naam van een persoon of personage op een bordje voor zich, die hij niet mag zien, en krijgt drie aanwijzingen. Dan mag je 30 seconden vragen stellen aan het andere team; die vragen mogen alleen met ja of nee beantwoord worden. Daarna mag je een gok wagen.’
‘Mag raden ook?’
‘Ja, meneer Fontanel, dat mag hoor. Als je het goed hebt krijg je meteen 3 punten.’
‘Drie maar?
‘Dat geldt voor uw team, meneer Fontalel. Het team van Guus krijgt in dat geval 30 punten.’
‘Ho eens eventjes…’ begon Michel. Hij keek zijn teamleden verontwaardigd aan.
‘Maar, als je het fout hebt krijg je een vierde hint. Dat kan van alles zijn. En dan heb je één minuut om meer vragen te stellen en te raden wie je bent.’
‘Mens, dat is toch allang bekend. Ik ben die ik ben.’

‘Dʒiːzəs’ murmelde Linda verholen, wat Michel nochtans niet ontging.
‘Is er iets?’ informeerde hij koel.
Niks van aantrekken, dacht Linda en pakte de draad weer op. ‘Als je raadt wat er op je bordje staat krijg je een punt. Dat geldt voor alle teams. Maar als je het niet raadt krijg je niks, meneertje Ontevreden; en het team van Guus krijgt dan twintig punten. En, nu komt het… Het team met de meeste punten wint.’
‘Echt waar?’ vroeg Michel. Hij wendde zich tot zijn team. ‘Kappen?’ vroeg hij fluisterend aan Mike Boddé.
‘Laten we er maar iets van maken’ zei Mike. ‘We gaan ze keihard aanpakken. Zero tolerance en lik op stuk. We gaan genadeloos en rechtvaardig doorpakken. En het onderste uit de kan zal bovenkomen.’
‘Hoezee’ riep Bonnie S.
‘We voeren hem uit...’ schetterde Gerrit Zalm.
Michel schatte de teamleden van Guus Meeuwis eens in.
‘Hey Toon’ groette hij Toon Hermans. ‘Ik dacht even dat je Lenny Kravitz was.’
‘Ja, potverdorrienogesantoezeg’ begon Hermans te foeteren, ‘Ik dacht dat mijn naam niet genoemd zou worden. Hier zullen mijn toekomstige Erven niet blij mee zijn. Potverdorrienogesantoezeg.’
Michel liet zijn blik dwalen naar de tegenspeler naast Toon. Wie is dat stuk verdriet? Hij zocht verwoed in zijn langgeheugen. Bekend gezicht... John van den Heuvel? Nee, en dan had ik nog liever Peter R. de Fries gehad. Maar hij is het niet. Is dat niet Ushi van Dijk, vermomd als die blondkleurige Wendy van Dijk? Nee, wacht… ‘Ha, ik zie het al’ riep Michel opgetogen, ‘Ralph Inbar! Haha... Ralph Inbar!... Knap hoor!’
Michel keek naar Guus’ laatste teamlid. Dʒiːzəs, daar heb je die Johan Vlemmix weer, met dezelfde neus als anders.

‘Ben jij het, die Johan…?’ vroeg Michel.
‘Van de Partij van de Toekomst, de langste attractie op de pier van Scheveningen’ zei Vlemmix en trok zijn neus opzij om te zien of er bij hem ook daadwerkelijk een bordje stond.
‘Die kunnen we hebben’ smiespelde Michel tegen zijn team.
‘Het onderste uit de kan zal bovenkomen’ klonk de diepe bas van Mike.
‘Yes! Hoezee’ riep Bonnie.
‘We doen het’ zei Michel met een korte knik naar Linda.
‘Mooi’ zei Linda met heldere stem. ‘Dan kunnen we eindelijk van start. We beginnen met het team van Guus. Hier komt de eerste persoon of personage.’
Op haar teken klapte bij Johan Vlemmix een bordje om waarop vermeld stond: “De Dikke en de Dunne”.
‘Ho, hou maar op’ zei Michel, ‘daar gaan we weer. Dat zijn twee personen.’
‘Dat mag ook! En wilt u nu alstublieft even uw mond houden.’
Michel opende zijn mond maar Johan viel hem in de rede. ‘Wat is de aanwijzing?’
‘Laat me niet lachen’ zei Linda.
‘Wat nou?’ riep Vlemmix een beetje verontwaardigd, ‘dat is toch een normale vraag. En hoe moet ik een schot voor de boeg geven als ik geen aanwijzing krijg?’
‘De aanwijzing is: Laat me niet lachen.’
‘Ah, ik snap hem’ zei Vlemmix.
‘Echt waar? Nou, kom maar op dan met je vragen. Alleen ja/nee-vragen, hè? Het Fantamel-team mag alleen met ja of nee antwoorden.’
‘Of beiden’ bracht Michel in om zich het recht voor te behouden om zelf zijn antwoord te bepalen.
‘Ik wacht, Johan…’ zei Linda.

‘Is het een vrouw?’
‘Nee’ antwoordde Gerrit Zalm, ‘althans volgens mij niet, naar de huidige inzichten.’
‘Voor de duidelijkheid’ vulde Michel aan, ‘het zijn geen twee vrouwen.’
‘Christus nog aan toe’ sakkerde Linda, ‘u bent niet aan de beurt, Fontabel, meneer Zalm moet antwoorden.’
‘Dat kan wel zijn, maar ik ben de captain hier!’
‘Is het dan één vrouw?’ vroeg Vlemmix.
‘Nee’ riep Zalm met overslaande stem. Het publiek barstte uit in een schaterlach, zodat Zalm niet anders kon dan meelachen, tot een traan uit zijn rechteroog over zijn linkerwang rolde; een slinksheid die politici is voorbehouden.
‘Tja’ zei Vlemmix mismoedig, ‘dan weet ik het niet.’
‘Prima’ vond Linda, ‘was dat meteen je schot voor de boeg?’
‘Oh, op die fiets, is het dan “een Schot”?’
‘Nee!’ riep Zalm. ‘Net niet helemaal, al zeg ik het zelf.’
‘Ah, dat is tenminste een aanwijzing waar ik iets mee kan’ gniffelde Vlemmix, ‘een Schotse zalm dan?’
‘Nee, helaas’ zei Linda. ‘Misschien heb je iets aan de volgende hint.’
Uit de personeelsuitgang van de studio kwam de regieassistent Tjeenk Willink binnenlopen met een dienblad waarop een samengeknepen Mars en een plasje chocomel lagen. Hij koerste op Johan af en hield het dienblad opzij zodat de cameraman een goed shot kon maken.
‘De aanwijzing hierbij is: “Lang zullen ze leven”. Nou, dan weet je het wel, hè?’
Vlemmix mompelde voor zich heen dat hij even ging nadenken. Wat hadden ze ook al weer gezegd bij die middaginstructie. Het speet hem dat hij niet beter had opgelet.

Linda gaf hem niet veel tijd en vroeg: ‘En, wat denk je wie het is?’
‘Zijn…’ zei Michel.
‘U hoeft mij niet te corrigeren, hoor. Ik kan het zelf.’
Michel keek misprijzend naar zijn teamleden. ‘Dat zie ik, ja’ fluisterde hij achter zijn hand.
‘Zoals je ziet’ vulde Linda aan, ‘is de een nogal stevig en de ander…’
‘Niet! Ik zie het. Zomaar ineens! Is het de Dikke en de Dunne?’
‘Waanzinnig!’ riep Linda. ‘Helemaal goed, Johan. Hoe kom je er zo ineens op!’
‘Godverdomme’ zei Michel.
‘Och’ zei Vlemmix, die niet wilde laten blijken dat die info hem al bij de middaginstructie was verklapt.
‘Gelukkig. Drie punten voor jullie, Guus’ lachte Linda.
‘Hee, wacht eens even, moet dat niet dertig punten zijn?’ zei Guus.
‘Ach ja, in verband met deze speciale uitzending is dat zo, ja.’
‘Yo, dertig punten voor ons’ lachte Guus Meeuwis.
‘Ga zo door, Guus, de winst is bijna binnen; ik hoop zo dat je wint, Guus.’
‘Tut tut tut’ snauwde Michel. Hij voelde de bui al aankomen. ‘Niet zo gretig…’
Linda ging gezwind verder met het spel. ‘Nou, Ralph dan is het nu jouw beurt.’ Ze gaf een teken en bij Ralph Inbar klapte het bordje om: “Niemand”. Het werd muisstil in de studio. ‘Ik geef meteen de aanwijzing. Let op: “My name is…”. Daar kun jij best iets mee, volgens mij.’
‘Ga door’ verzocht Inbar met rustige stem.
‘Nee, dat is het… meer mag ik niet zeggen. Weet je het niet? Jawel, joh, je weet het. Je weet het! Echt hoor. Je weet het! Geloof me… Wie anders dan jij zou het anders kunnen weten.’

‘Niemand.’
‘Ja Ja Ja…’ juichte Linda met euforische blaaskaken. ‘Meteen goed, in één keer. Wat goed, joh.’
Inbar keek verdwaasd over zijn verbazingwekkende snor heen en haalde onschuldigerwijs zijn schouders op, alsof hij het best vond. Het publiek roerde zich niet.
‘Godverdomme’ kankerde Michel tegen Boddé.
‘We gaan ze keihard aanpakken en zero…’ begon Boddé.
Linda taterde er dwars doorheen: ‘Weer drie punten, Guus, geweldig man.’
‘Dertig!’ riep Guus terug.
‘O ja, zo is het. Nog even de laatste vraag voor jullie. Maak er iets van, Toon’ ging ze opgewonden verder tegen Toon Hermans. ‘Hier komt jouw personage of wat daar voor door moet gaan.’ Tegelijkertijd klapte het bordje bij Toon Hermans om: “Michel Fontanel”.
‘Wel verdomme!’ Michel werd spinnijdig toen zijn naam op het bordje verscheen. ‘Wie heeft mijn toestemming gegeven dat gij mijn naam ijdel gebruikt?’
‘Ik zie het verband niet, meneer Fatnabel...’ Linda keek hem aan met een air van heb ik jou daar.
‘Kalm aan, Michel’ suste Guus Meeuwis, ‘er zijn meer hondjes die Fikkie heten.’
‘Wel sodeju, gebrukt oew verstand man, hedde gij ooit un hundje gezien dè Michel Fontanel hiet?’
‘Wat zegt u?’ vroeg Linda, die met een plompverloren oogopslag hulp zocht bij de regie.
‘Ja, potverdorrienogesantoezeg, daar gaat mijn beurt’ zeurde Hermans, ‘verklapt door de tegenpartij. Sta ik hier voor paal. Verraaier!’ Hermans keek Michel aan met de vuilste blik die in Sittard te vinden was. ’Potverdorrienoges…’

‘Ja, dat weten we nou wel, meneer Hermien’ viel Michel hem vals in de rede. ‘Ge zoudt het zelf maar eens mee moeten maken dat je naam open en bloot genoemd wordt. Alleen omdat ie een beetje bekend is. Sakkereju!’
Hermans wilde gaan uitleggen dat hij op dat punt uit eigen ervaring ook wel het een en ander kon vertellen.
‘Ja laat maar. Jij was net ook niet zo blij, met je “Ik dacht dat mijn naam niet genoemd zou worden!” Je bent af, klaar’ beet Michel en keek op zijn horloge. Dat betekende voor hem zoiets als: ik heb het wel gehad hier.
Gerrit Zalm vroeg vanuit zijn politieke insteek of het iets was als de naam van het bordje afgehaald werd. Dan kon niemand iets meer zien en konden zij gewoon door spelen.
‘Die naam gaat van dat bord’ blafte Michel.
‘Prima’ haakte Linda in, ‘dank u wel, meneer Zalm.’
Het bordje bij Toon Hermans klapte terug. Even stokte Michel; het blijft een nare gewaarwording als je naam uit beeld verdwijnt. Hij slikte een keer terwijl Linda verder ging.
‘Toon, dan komt hier je aanwijzing: “Tararaboemdijee”. Als je een idee hebt, zeg het maar.’
‘Nee, ik zou het niet weten.’
‘Oké, dan mag je vragen stellen. Brand maar los.’
Het bleef doodstil achter de desk van Meeuwis’ team.
‘Eh…’ kwam Hermans even later, onmiddellijk gevolgd door een oorverdovend getoeter. Hoog op de tribune lazerde iemand naar beneden en werd met twee gebroken lippen afgevoerd naar de EHBO
Luchtalarm, schrok Michel en riep in een instinctieve reflex “Guus, kom naar huus”.
‘Ach, de zoemer gaat, de tijd is…’
‘Zoemer?’ vroeg Michel fijntjes.

‘…om. Wat jammer nou.’ Linda keek Toon lichtelijk verwijtend aan. Na de uitgebreide briefing van de afgelopen middag, had ze van hem niet verwacht dat hij het antwoord niet gewoon op het afgesproken moment zou zeggen.
Toon Hermans werd bleek om zijn loslippig snorretje. ‘Ja, dat is niet mijn schuld, dat komt door die vuile verraaier daar.’ Zijn vinger priemde in de richting van Michel Fontanel.
‘Ja, oké, dat is zo’ gaf Linda toe, ‘hup… dertig punten.’
‘Yo’ riep Guus, ‘dat maakt 90 punten voor ons!’
‘Ik wist het’ fluisterde Michel tegen zijn team.
‘Keurig gespeeld jongens.’ Linda knikte complimenteus in de richting van Guus’ team. ‘Dan gaan we nu maar eens kijken wat team Fantomel ervan terecht brengt. Laat maar zien!’
Op haar armgebaar klapten de bordjes bij Michels teamleden om. Een vrolijk gelach klonk van de tribune.
‘Hup Michel’ riep Hosanneke, die voor de verandering een keer wél meegegaan was naar de studio.
‘Ja, hup Michel’ riep de club MAVO leerlingen achter Hosanneke.
Michel schudde zijn handen boven zijn hoofd en lachte naar de bakvissen met hun super lange haar en hun overdreven ranke schoudertjes.
‘We beginnen met meneer Zalm.’
Op zijn bordje stond: “Mariken van Nieumeghen”.
‘Hier is de aanwijzing, meneer Zalm: “Oh my God”. U mag een schot voor de boeg geven.’
‘Dan weet ik het: een zombie?’
‘Nee. Fout.’
‘Dan weten wij het niet...’
‘Goed. Dan mag u nu wat vragen stellen, één minuut.‘
‘Is het een vrouw?’
‘Ja.’

‘Oh, dus geen man?’
‘Nee.’
‘Of een... eh...?’
‘Nee.’
‘Leeft ze nog?’
‘Nee.’
‘Eh, nou, in zekere zin wel’ brak Toon Hermans in.
‘Oké, dat zou je kunnen zeggen, ja’ stemde Linda in.
‘Dus ze is een beetje dood?’
‘Ja en nee.’
Toon Hermans interrumpeerde opnieuw. ‘Ze was niet eens een beetje levend.’
Zalm knikte. ‘Ik snap het.’
‘Laten we uw attribuut maar tevoorschijn brengen. Meneer Tjeenk Willink…!’ riep Linda.
Meneer Tjeenk Willink toonde een versleten poppetje uit de poppenkast: Katrijn, de eega van Jan Klaassen.
‘Uw hint is: het is mirakels duivels.’
‘Ja, dat snap ik. Wat een hint, zeg. Het is een vrouw, alhoewel niet helemaal dood of levend. En dan is het mirakels duivels… Sjonge jonge, zeg. Dat snap ík nog wel.‘
Linda: ‘Oké, dan vraag ik u: wat is daarop uw antwoord?’
‘Is het Jackie Ickx, eh… Stewart, nee, eh… wacht even… Jackie Kennedy aka Onassis?’
‘Ach meneer Zalm toch, wat jammer nou. Nee! Jammer, het is geen een Jackie. Geen punten voor u.’
‘Ik wist het’ merkte Michel nuchter op.
‘Nou, Mike dan zijn we nu bij jou.’
Mikes bordje vermeldde: “Het paard van Sinterklaas”.
‘Je aanwijzing is: jij bent de oudste trouwe viervoeter van de hele wereld. Heb je een idee wie je bent?’

‘Is het Jezus?’
‘Nee, maar hoe kom je dáár bij?’
‘Nou die zat toch op die ezel…’
‘Scherp, Mike, scherp, maar het is niet goed. Je mag vragen stellen; maar alleen ja/nee-vragen.’
Mike zweeg heldhaftig en keek pas weer op toen de zoemer opnieuw door de studio schetterde.
‘Ach, nou is je minuut ook alweer voorbij. De regieassistent zal een hint brengen. Komt u maar, meneer Tjeenk Willink.’
De grijsaard sjouwde een XL pot Calvé antischimmelcrème het podium op en hield die Mike onder de neus.
‘De hint, Mike, is: “Dat kun jij niet gebruiken”. Je mag het zeggen of vrije vragen stellen.’
‘Geen vragen’ zei Mike, ‘normaal gesproken zou ik vragen of het een man of een vrouw is, maar dat vraagt iedereen de hele tijd al. Dus geen vragen.’
‘Ik geef een extra aanwijzing, Mike’ riep Guus vanaf de overkant uit respect voor de zwijgkracht van Boddé. ‘Let op: “smeer dat maar in je haar, goedheiligman”.’
Linda brak meteen in. ‘Ik waardeer het gebaar, Guus, maar het mag niet. Weer geen punten voor het team van Fontadel. Geen punt nog. Maar het kan nog jongens, we gaan gewoon verder met Bonnie. Bonnie, meid, zet hem op.’
Bonnie schrok op toen ze haar naam meende te horen. ‘Hè?’
‘Bonnie, ouwe meut van me, we eindigen met jou.’
‘Oei’ brabbelde Bonnie en boog voorover om op haar bordje te kijken.
‘Ho! STOP!’ gilde Linda. ‘Nee Bonnie, je mag niet kijken! Oef, dat was maar net op tijd…’
Bonnie deed een poging om een intelligente blik in haar ogen te toveren zodat je zou denken dat ze het begreep, maar Michel

draaide zijn hoofd opzij naar de bakvissen en haalde zijn schouders op.
Op het bordje van Bonnie stond: “MENEER TJOENG”.
‘Bonnie, let op, hè. Ik heb het je vanmiddag helemaal uitgelegd, Bonnie.’
‘Oh ja?’ vroeg Bonnie S.
‘Kom op, Bonnie, dat weet je best. Ik heb je alles verteld!’
Er verscheen een flikkerend lichtpuntje in de ogen van Bonnie. ‘Wacht, ik herinner me zoiets, ja… geloof ik.’
‘Goed zo, Bonnie, nou, kom op. Ik geef je nu de aanwijzing’ zei Linda met een klaaglijk klinkende zucht.
‘Ben ik “MENEER TJOENG”?’ vroeg Bonnie.
Linda verstijfde. En ook Michel was, net als zijn teamleden, en het team van Guus, en ook Guus zelf, volkomen overdonderd. Zelfs Johan Vlemmix keek raar op zijn neus.
’Wat doe je nou?’ bracht Linda met schorre stem uit.
‘Ben ik “MENEER TJOENG”?’ herhaalde Bonnie met een onzeker glimlachje. De ijzige stilte in de studio en de verbijstering op het gezicht van Linda riepen een vaag vermoeden op dat er iets niet klopte.
‘Bonnie…’ kreunde Linda.
‘Ik doe toch precies wat je zei…’
‘Niet helemaal Bonnie.’
‘Je zei toch zelf dat ik, eh, op het goede moment, eh, “Ben ik MENEER TJOENG” moest zegg…’
‘Het is goed, Blondie. Hou je mond! Hulde!’ overstemde Linda schreeuwend het gebrabbel van S. ‘Het team van Guus heeft gewonnen. We gaan er meteen een eind aan maken. Dit is wel de meest interessante aflevering van Ik hou van Holland die ik ooit zal beleven. En laten we met z’n allen een drankje gaan nuttigen in de kantine. Ik trakteer…’

‘Hoezee’ riep Bonnie.
Michel had daar geen behoefte aan en wachtte Hosanneke op bij de uitgang van de opnamestudio. Op weg naar buiten zei hij: ‘Ik krijg een steeds grotere hekel aan het winnen van quizzen. Kan ik niet beter gaan voor het record “quizdeelname” in plaats van record “quizwinnaar”? Of is dat meer voor mislukkelingen en loosers? Ik weet niet of dit nog goed komt.’
‘Ik denk het niet Michel’ zei Hosanneke.
‘Waarom niet? That’s the question. Ligt het aan de bedroevende kwaliteit van die quizen? Het ligt toch niet aan mij, of wel?’
‘Dat mag je niet uitsluiten.’
‘Dan vraag ik je: vind jij die quizen dan oké?
‘Dan vraag ik jou: vind jij jóú dan oké?
‘Dʒiːzəs, gaan we nou met strikvragen beginnen?’
‘Ik dacht meer aan een retorische, Michel.’
‘Een wat?’
‘Retorisch.’
Michel keek mokkend weg en morde: ‘Ik ben even sigaretten halen.’
‘Sigaretten? Stel je niet aan, Michel, je rookt geeneens.’
‘Retorisch’ zei Michel en sloeg zijn arm om haar schouder.

De Wie-kent-kwis

Dʒiːzəs, dacht Michel Fontanel, terwijl hij in zijn ogen wreef, wat ’n sof weer. Wat heeft mij ertoe gebracht mij kandidaat te stellen voor die achterhaalde naoorlogse “Holland” spelletjesquiz? Wat een tragedie, dat “Wie ben ik”-verhaal. Jezus nog aan toe. Ben ik misschien wat overmoedig geworden door het succes bij het Rad van fortuin? Met die suffe Van der Togt, die ook geen scheet kan laten zonder dat die smerig ruikt. Waar blijft die verdomde opgaande lijn? Die aanhoudende verliezen moeten onderhand eens goedgemaakt worden. Waar ben ik nou toch mee bezig? Slapstickachtige vragen. Prijzen als lederhozen.
Michel had de deprimerende bijgedachten van zich af weten te schudden. Ik moet me hergroeperen, had hij zich voorgehouden, en bij mekaar blijven. Dan komt het goed. Het record is tenslotte binnen handbereik. Het kwam dus niet in zijn hoofd op om zijn kandidatuur op te geven. Eens een kandidaat, altijd een kandidaat was zijn leus. Met volstrekte willekeur had hij een nieuwe quiz uitgezocht en dat was de Wie-kent-kwis geworden. Wie verzint zo’n uitvlucht: de Wie-kent-kwis? Het dubbelhartige in de naam van de show had hem niet afgeschrikt. Wel had hij zich gestoord aan de angstvallig verzwegen reden achter de naam. Michel had snel doorzien dat de ware achtergrond niet een woordspeling op het woord “weekend” was. De waarheid

was gewoon dat het op dinsdag uitgezonden moest worden omdat die innemer Peter Knegjens het verrekte in het weekend uit zijn nest te komen om de quizmaster uit te hangen, en omdat de slijterijen op maandag gesloten zijn, waardoor het hem dan aan de nodige geestverruimende bemoediging ontbrak.
Tegen zijn gewoonte in had Michel zich verdiept in het hoe en wat van de quiz. Misschien was het daaraan te wijten dat hij, toen de opnamedag naderde, steeds meer begon te betwijfelen of zijn deelname wel een verstandige zet was. Maar dat was van later zorg, besloot hij.

Hij was de vriendelijkheid zelve geweest toen hij onder het bronzen beeld boven de hoofdingang het toenmalige AVRO gebouw binnenkwam. Voor de gelegenheid had hij zich maar even niet in helder wit, maar in een geruite pantalon gestoken omdat die het beste overeenstemt met de AVRO doctrine. Zo maak je vrienden hield hij zich voor, maar het had hem heel wat hoofdbrekens gekost om de aversie tegen geruite broeken te overwinnen. Hij was zich ooit kapot geschrokken toen hij op een argeloze zondag de buurman in een geruite lange broek naar buiten zag komen. ‘Maar buurman, wat doet u nu?’ had hij geroepen. Voor de Wie-kent-kwis had hij uiteindelijk bij de SOS-winkel toch maar zo’n rariteit aangeschaft. Gekocht, hoe helaas, want elke poging om het ding te huren, te leasen of te lenen werd in de kiem gesmoord door een blijvend overjarige pensionaris.
‘Wat een entree, hè?’ sprak hij opgewekt tegen de portier terwijl hij nadrukkelijk naar z’n geruite broek ging staan kijken.
‘Goede morgen, meneer. Ja ja, een bijzonder aanzien nietwaar?’
‘Huh…?’ Gealarmeerd bekeek Michel zijn geruite broek opnieuw. ‘Past toch best…. voor deze gelegenheid.’

Even aarzelde de portier. Waar gaat het nu over?, vroeg hij zich af. 'Ik bedoel, het beeld, bij de ingang' probeerde hij voorzichtig.
'Oh, die pop boven de deur. Die Josephine Baker met 'r veel te korte rokje?'
De portier bekeek hem met gefronste wenkbrauwen en gaf een onmerkbare wenk aan de beveiligingsbeambte, die wijselijk op de achtergrond bleef.
'Dat is geen stripper, meneer, dat is de Zaaier' sprak de portier zalverig. 'De bezoeker moet zich hier meteen thuis voelen. We zijn niet voor niets de grootste familie van Nederland, nietwaar.'
Michel keek naar de portier en daarna naar zijn broek. Geen woord over mijn broek. Ook niet over dat te korte rokje van die armoedzaaier. Het begin is gemaakt, dacht hij teleurgesteld.
Al tijdens het begin van de opname kreeg Michel de pest aan de steeds door zijn stoel zakkende spelleider die het met hamsters deed. Vol afschuw bezag hij diens manchetknopen. Pinten! Miniatuurbiertjes, nou dan weet je het wel.
'We hebben het geneuzel met allerlei metaalkleurige bruidsparen afgeschaft, mensen. We doen het voortaan met gewone mensen. En die spelen solitair. Prachtig woord, nietwaar? Genoeg daarover. Tijd voor de eerste vraag, mensen' stak Knegjens van wal. 'Om erin te komen. Bekijk de monitor. Welk woord staat daarop?'
'Mijn monitor doet niks. Geen beeld' zei Michel.
'Dat ziet er niet gezond uit, zou ik zeggen' zei Knegjens.
'De onze ook niet' riepen de medespelers.
Knegjens greep kort en in stijl in: 'We schrappen de eerste ronde. Mooi, dan zijn we al toe aan het rebusspel. Ook een eclatant succesnummer.'
'Oh' zuchtte Michel teleurgesteld, 'een rebus… ik dacht dat ik aan een kwaliteitsquiz meedeed.'

Knegjens keek Michel nadenkend aan. ‘Ah’ zei hij, ‘dat is een punt. Dacht ik zelf ook. Weg ermee dus. Dat schiet aardig op. Dan komen we bij het spel waarbij u de prijs van het artikel moet raden dat getoond wordt.’
De man naast Michel stak zijn vinger op. ‘Dat is niet zo handig. De AVRO heeft net besloten dat ik dat ga doen in mijn eigen quiz, die “Prijs je rijk” gaat heten.’
‘Ah’ zei Knegjens, ‘en wie bent u dan wel?’
‘Fred Oster.’
‘Oh, die’ bromde Knegjens. Door de nevelen in zijn brein meende hij te ontwaren dat die naam in quizverband inderdaad gevallen was. ‘Enfin, nog even en we kunnen gezamenlijk aan de borrel. Prima de luxe! Dan zijn we al bij de ronde met de cryptische omschrijvingen. De bekende Nederlanders in het panel tegenover u vertellen een verhaal en aan u om te raden welk panellid het juiste verhaal had.’
‘Ja’ juichte Michel, ‘dat is leuk! Ik doe ook mee…’
‘Maar eerst’ ging Knegjens op dezelfde toon verder, ‘doen we een muzikaal intermezzo, zodat jullie je even goed kunnen voorbereiden. En hier is ze dan weer, de Koningin van het bruine lied: onze enige echte Rita Corita…!’
Door een viertal toneelassistenten werden wat rekwisieten aan de kant geschoven en het publiek gemaand ruim baan te maken. Rita schommelde langs het publiek naar de microfoonstandaard en trok de microfoon er af. Zonder verdere introductie zette ze spontaan het lied “Koffie, koffie, koffie” in. De geluidsman schrok zich een hoedje en schoof driftig met allerlei schuifjes en even later klonk ook de geluidsband met de begeleidende muziek.
‘Dank je wel, Rita’ zei Knegjens toen Rita klaar was en het publiek een applaus wilde inzetten. ‘Ik stel het panel nog even voor. Meer om de volgorde natuurlijk dan om te vertellen wie dat het zijn,

maar goed. Van links naar rechts hebben we: Patricia Paay, Corry Konings, Zwarte Dino en Rita Corita… hee… hallo Rita, lang niet gezien!'
De bekende Nederlanders knikten in koor bij wijze van groet.
'Ik ben Michel Fontanel. En ik ben nog vrijgezel…'
'Ah, ja… Natuurlijk' schrok Knegjens op, 'het voorstelrondje. Om te introduceren. Ja, het is wel comme il faut om ook de deelnemers voor te stellen. Maar ja, dan komen we steeds later voor de borrel. Weet je wat, we doen het gewoon niet. Proost.'
Iedereen keek verbouwereerd op. Michel verwachtte dat de pimpelaar niks van de quiz over zou laten en maakte zich zorgen over de gevolgen voor de voortgang van zijn recordpoging.
'Jongens en meisjes' hervatte Knegjens het spel, 'De eerste omschrijving komt van Paay en betreft…'
'Doe maar moeilijk.' Michel had er zin in.
Knegjens keek even niet begrijpend naar Michel. Waterige oogjes, constateerde Michel.
'Doe maar moeilijk? Zo lastig is die vraag toch niet?' Knegjens trok zijn wenkbrauwen enigszins streng omhoog. Michel schoot in de lach toen hij zag dat de hangende snorpunten synchroon mee omhoog bewogen. Best kunstig, dacht hij, als Hitler dat had gekund was de oorlog heel anders verlopen.
'Welaan…'
Patricia kon het niet verdragen dat Knegjens haar Paay noemde en brak keihard in: 'Opgelet' begon ze op eigen houtje, 'Willem van Oranje had eigenlijk helemaal geen kleur. Oranje betekent gewoon dat hij als nevenbetrekking importeur van sinaasappelen was.'
'Daar klopt natuurlijk geen hout van' zei Corry Konings, die het lastig vond om op te treden zonder haar Rekels, maar ja, die het voortaan deden met Hanny, 'Willem van Oranje heeft echt wel

bestaan, maar hij was de uitvinder van stoplichten en omdat oranje de meest twijfelachtige kleur ter wereld is, want: “moet je nou wel doorrijden of niet”, werd hij Willem van Oranje genoemd.’
‘Wat een onzin’ sneerde Zwarte Dino, ‘Willem van Oranje wilde eigenlijk Zwarte Willem heten en had naamsverandering aangevraagd, maar daar heeft mijn bloedeigen betoveropa’s betbetovergrootvader, Zwarte Balthasar Gerards, mooi een stokje voor gestoken.’
‘Leuk bedacht, of zo, maar het klopt voor geen meter.’ Rita Corita zette haar kopje koffie neer. ‘Kijk, vroeger was koffie niet oranje. Het was bruin. En het kwam ook niet uit Duitsland. Dus kon hij niet Willem von Braun heten. Dus dan maar Willem van Oranje. Zo zit dat.’
Michel keek het panel vorsend aan. Midlife crisis? Three quarter life crisis? Of end of life crisis? Wat zijn dat voor kletsverhalen? Als ik het niet dacht: slapstickachtige vragen. Hij keek snel even naar de prijzenkast. Geen lederhozen. Nog een geluk bij een ongeluk. Dʒiːzəs, had ik maar een makkelijke vraag besteld.
Knegjens keek aandachtig naar Michels rode geruite broek en toen naar zijn eigen blauw met oker geruite broek. Michel volgde de blik van de quizmaster. Verdomme, ik val teveel op, was ik nou maar in het helder wit gekomen, dacht hij.
Peter Knegjens duwde het oortje wat aan met zijn wijsvinger en mompelde: ‘Oké.’
‘Mensen, weet u wat? Weg met dit verhaal. Aju, paraplu… Het panel geeft een nieuw verhaal of zoiets. Let op!’
‘Blauw is eigenlijk groen’ zei Paay, die een droge mond kreeg toen de handen van Knegjens steeds harder begonnen te beven.
‘Nee’ tetterde Corry er meteen overheen, ‘bruin, van twee reebruine ogen van de Selvera’s.’

‘Idioot.’ Zwarte Dino verviel in zijn karakteristieke gedrag. ‘Zwart.’
‘En Rita? Wat zeg jij ervan?’
‘Ik zeg dat blauw eigenlijk oranje is.’
‘Oranje!’ Michel was iedereen te vlug af. Een goed antwoord, in no time. Geen persoonlijk record, maar toch. Hij snoof tevreden door zijn neus.
‘Prima de luxe! Is het een gok?’ informeerde Peter Knegjens, met lichte verbazing op zijn geknevelde tronie.
Michel keek beduusd op en voelde aan zijn neus. Een gok? ‘Ho! Is er een spiegel in de zaal?’ riep hij geschrokken.
‘Nee, pardon, ik bedoel…’ viel Knegjens hem bot in de rede, ‘dat ziet er gezond uit! Ik bedoelde, wist u het antwoord of raadde u zomaar wat…? Op goed geluk. Een gok. Dus.’
‘Ah. Ik snap hem’ zei Michel. Wat een sukkel. Moet je dat zien met die harige wallen onder zijn neus. ‘Nee, het is zo logisch als wat, Willem van Oranje had blauw bloed!’
‘Grote klasse. Geen spelt tussen te krijgen.’
‘U bedoelt speld?’
‘Juist. Het was goed, beste man. Een goed antwoord scoort beter dan een dat fout is.’
‘Yo!’ riep Michel, die enigszins bedwelmd raakte door de walm die Knegjens omgaf. ‘De beer is los…!’
‘Prima de luxe. Dat was de laatste vraag. Een faliekante prestatie. U gaat zelf uw prijs bepalen. Tijd voor de prijzendoolhof. Laat de monsters tot mij komen’ riep Knegjens. ‘Eh, laat de hámsters tot mij komen.’
‘Nee, verdomme, konijnen’ werd er uit de coulissen geroepen, ‘het is konijnen.’
‘Cut’ schreeuwde de toneelmeester. ‘Marmotten! Het is een marmottenrace! Nondeju.’

Michel wist het verschil ook niet direct. Hoeveel poten heeft zo'n beest eigenlijk?
'Nee, hamsters' zei Knegjens onbewogen. 'Proost.'
'Ik ga voor marmotten' probeerde Michel de toneelmeester tegemoet te komen.
'Niks marmotten' zei Knegjens onverstoorbaar. Daar had je die misselijke Russische geur van die geïmporteerde home made wodka weer. 'Hamsters.'
'Nee!' aldus de toneelmeester.
Vanuit zijn ooghoeken zag Michel de floormanager met driftige schreden naderen. 'Oké' besloot hij razendsnel, 'ik doe een tegenvoorstel: cavia's!'
'Cavia's' mompelde Knegjens, het woord proevend.
'Cavia's' zei Michel op besliste toon. 'En verder ga ik niet!'
'Oké' zei de toneelmeester, met een stalen gezicht een acute adrenalinestoot verbergend. 'Laat die… cut... cavia's maar komen dan. En... Action...!'
De floormanager hield zijn pas in, streek zijn groen geruite broek glad en verdween in de richting van de kantine. Een klein pasje naar voren verried de spontane reflex van Knegjens om hem achterna te gaan, maar met een spijtige blik hield Knegjens in en richtte zijn aandacht op het spel.
Meneer Pieter van Hamelen, chef cavia's, kon de dreigende misstap van de quizleider nipt ontwijken en duwde een bak knaagdieren vakkundig in de spotlights.
Michel bekeek de bak nieuwsgierig. Aardige beestjes, maar hoe krijg je die in godsnaam in die rottige prijspoortjes gegooid, vroeg hij zich af. Hij probeerde een effectief plan te maken. Misschien moest hij te rade gaan bij de scheepvaart, waar ze speciale prijspoortjes hadden. Oh nee, dat waren patrijspoortjes, waar alleen bepaalde vogels doorheen mochten. Hoe dan te werpen?

Een ding stond vast: niet linkshandig, want dat is niet handig als je rechtshandig bent. En als er iemand zo rechtshandig is als ik dan ben ik het wel. Met beide handen misschien? Nee, rechts is het beste en dan bovenhands, want onderhands krijg je hem niet over die hinderlijke schotjes heen.
‘Mag ik er eerst even een proberen’ vroeg hij en wilde er een uit de bak grijpen. ‘Oefenen, zeg maar.’
‘Ho ho’ klonk een schrikachtige kreet van de quizmaster die steevast beweerde geen talent voor angst te hebben, ‘ze weten de weg, ze lopen er uit zichzelf naar toe.’
‘Nou, oké dan, dan niet’ beet Michel.
‘We gaan beginnen. Proost’ hikte Knegjens. ‘Probeert u een van de beestjes uit te kiezen.‘
‘Nou, dat valt nog niet mee’ ontdekte Michel, wiens blik door de bak met nerveus ronddrentelende cavia’s zwierf, ‘ze lopen de hele tijd door elkaar. Mijn ogen komen er van in de war… Doe die blonde cavia in de hoek maar’ wees hij tenslotte.
‘De cavia’s sind tod’ verklaarde Van Hamelen, die de wacht hield bij de bak.
Michel keek eens goed in de bak. Rondrennende dooie cavia’s? Zijn blik verscherpte. Ratten! ‘Het zijn ratten nondeju’ brieste hij.
‘Cut! Wat nou weer?’ De opnameleider rende opgewonden de set op. ‘Ratten?’
‘De cavia’s sind tod.’ Van Hamelen sloeg de blik schuldbewust neer.
‘Godverdomme’ krijste de opnameleider. ‘Nou dat weer, sodemieter. Hou je mond erover dicht en ga verder. Verder! Action. Ga door met action.’
Vanuit zijn oorhoeken hoorde Michel dat de manshoge camera weer begon te snorren en concentreerde zich op de rattenplaag. Er liep er een met overdreven lange tenen tussen die overal

tegenaan stootte. Dʒiːzəs, een blinde rat, een rottige mol. Man, man, man, wat een kansloze chaos hier. Een blonde rat, verkleed als mol. Zeker een hommage aan de familie De Mol, Albert de Mol, Momfer de Mol, Joop van den Endemol, en ga zo maar door.
'Ze hebben namen van bekende Nederlanders: Jos Brink, Doctorandus P, Ciske de Rat en deze heet Familie De Mol' legde rattenvanger Van Hamelen uit.
Weet je wat, dacht Michel, ik pak die mol. Hij greep in de bak om de mollige rat in het gat van de hoofdprijs, tienduizend euro, te slingeren. De rat sprong echter rap opzij en ging uitdagend stil zitten. De rattenvanger pakte hem maar snel zelf op, aaide hem over zijn kop en zette hem neer aan het begin van de Daverende Prijzen-doolhof. Michel bekeek de verschillende prijspoortjes en zocht het poortje van tienduizend.
Het beest begon aarzelend te waggelen. Na 20 centimeter bleef hij stil zitten en keek Michel pesterig aan; de rat. Toch maar gooien, dacht Michel, ik smijt 'm er zo in.
'Richt hem op het vak van tienduizend' drong Michel aan.
De rattenvanger draaide de rat wat opzij, wees naar voren en zei liefjes: 'Daarheen, Familie De Mol.' Hij keek op naar Michel die de rat gespannen in de gaten hield.
De rat bewoog niet.
'Focus, rat! Focus, nondeju! Run for your life!' siste Michel.
Er was geen beweging te krijgen in de Familie De Mol.
Van Hamelen trachtte vergeefs het dier in het poortje van tienduizend te lokken. Maar ondanks lichte aandrang, gevolgd door grof lichamelijk zinloos geweld kreeg hij geen beweging meer in het beest.
'Geef me een soldeerbout' zei Michel pissig.
Voor een aandachtige toeschouwer leek het of de rat aan gedachtenlezen deed. De Familie De Mol nam een driftige

aanloop en boog voorover om zich af te zetten en uit de bak te springen.
‘Hij ontsnapt’ gilde Van Hamelen, ‘hij peert eruit!’
‘Aju paraplu’ riep Peter Knegjens toen de rat uit de bak sprong en er tussenuit kneep.
Michel keek de pathetische chaos even aan. ‘Dit heeft geen zin meer en ik ook niet’ mompelde hij en verliet ook het zinkende schip.

Een tegen honderd

Caroline Tensen had in de wandelgangen rondom Hilversum al gehoord van de kandidaat die vanavond mee zou doen aan Een tegen honderd. Ze was er niet vrolijk van geworden. Haar primaire reactie was geweest: daar gaat mijn show. Gaandeweg kreeg toch het gevoel dat het zo'n vaart niet zou lopen de overhand. Bovendien, dacht ze, ik heb wel vaker idiote dingen meegemaakt. En dan nog, ik laat me toch niet door een meelbal inpakken. Ze had de waarschuwingen van Prinsen, Linda, Van der Togt, Van Rossem en anderen naast zich neergelegd.
'Nou welkom, meneer Fontanel. Zullen we dan maar beginnen? Ik ben ook wel benieuwd naar de vragen' stak Caroline die avond zelfverzekerd van wal.
Michel Fontanel stond verbouwereerd naar zijn desk te kijken. Drie knoppen! Wat een luxe. Ik ben hier prima op mijn plek. Het kan niet op. Oké, het zijn zwarte knoppen, maar goed.
'Toch?' vroeg Caroline toen ze het dromerige gezicht van de kandidaat bekeek.
'Prima' schrok Michel op, 'ik ben Michel Fontanel, en ik ben… eh… ongehuwd… eh…'
'Nou zeg, u weet toch wel of u getrouwd bent of niet?' grapte Caroline om het ijs te breken. 'Of heb je een vriendin, of ben je verloofd?'

‘Nee.’
‘Helemaal geen relatie?’ vroeg Caroline op een nieuwsgierig toontje, hoewel het haar geenszins bevreemdde.
‘Ja zeker wel. Een relatie heb ik. Een geschenk uit de hemel. Een relatiegeschenk.’
‘Oh. Mooi. En wie is de… eh…. gelukkige.’
Michel keek achterdochtig op. Een gevoel van wantrouwen bekroop hem.
‘En hoe heet hij?’ Caroline deed alsof haar neus bloedde, wat het wantrouwen bij Michel alleen maar versterkte. Misschien bloedt die neus wel degelijk, dacht hij nog.
‘Het is een zij. En ze hebben haar Hosanneke genoemd.’
‘Oh, apart. Mooie naam, hoor. Kun je trots op zijn, toch?’
‘Ben ik ook.’
‘Ik bedoel: zij… Is ze niet blij met haar naam?’
‘Ik zal het eens vragen’ zei Michel terwijl zijn blik onwillekeurig op Carolines decolleté viel. ‘Zeg, nou we het toch over allerlei intimiteiten, zoals mij hebben... Is dat echt waar wat over jou in de roddelbladen staat?’
‘Welke?’
‘Nou, de Linda, de Maarten van Rossem, de Geenstijl.nl en de Dumpert.’
‘Wat zeg je me nou, stond ik daar in? Wat dan?’
Michel werd een beetje in verlegenheid gebracht door de directe vraag. ‘Nou van die vergroting en zo...’
‘Vergroting? Waarvan dan?’
‘Nou van het decolleté of wat daar voor door moet gaan...’ ‘Man, ik heb nog nooit iets laten vergroten.’
Michel glimlachte ongelovig. ‘Nou... nou... Carlo... ik heb het dan misschien niet echt gelezen... Maar in de Maarten van Rossem stond er wel een foto bij.’

‘Van mij?’
‘Vanzelf. En die was zeker dertig jaar oud. Dus daar is niks aan gefotoshopt; dat hadden ze toen nog niet. En aan die foto te zien is er toch sprake van een spraakmakende vergroting.’
‘Het is niet waar, hoor!’ Caroline wierp de argeloze blik van onnozele kinderen naar het publiek. ‘Geloof het niet, mensen. Het bestaat niet dat dat in de Maarten van Rossem staat.’
‘Oké, Maartje van Rossem is niet echt zeer betrouwbaar. Al is hij lijstduwer geworden, met de meeste PvdA stemmen. Dat krijg je als je je succesvol afficheert als de antister, die je bent. Dat die PVDA gedecimeerd zou worden had hij even niet aan zien komen. Niet dat je hem dat kwalijk zou moeten nemen, hoor; de geschiedenisdeskundige kon nou eenmaal niet in de toekomst kijken, al was die maar 4 jaar verder. Máár… hij blijft zichzelf, zijn eigen narcist! Net als die aan volkshysterie tippende popie’s als Winston Gastronomobitch. Van Rossem, dat pompeuze treiterventje van de USA, dat alleen maar zit te snuffelen wat anderen gedaan hebben. Maar goed, hij is dus minstens zo betrouwbaar als de Dumpert.nl.’
‘Maar misschien is hij niet helemaal goed voorgelicht... Hè, Michel?’ Haar stem droop van het sarcasme. Ze probeerde haar woede te verbijten en keek met bloeddoorlopen ogen naar de regie.
‘Daar heb je een punt, Carlo.’
Even luisterde ze met haar oortje en siste toen: ‘Laten we verder gaan. We moeten beginnen. En het is Caroline…’
‘Eh… zeker... natuurlijk. Oh, ja… Ja, ik weet het zeker. Absoluut… ongehuwd! Ik ben niet getrouwd. En met geen kinderen. Aangenaam Carloline.’ Michel stak zijn hand uit en wilde Caroline gaan omhelzen. Maar Caroline deed vlug een stap achteruit.

Ze rolde met haar ogen en slaakte een zucht. Ze was al blij dat haar woede gezakt was. ‘Oké, je hebt al vaker meegedaan aan tv-quizen, hè?’
‘Klopt.’
‘En hoe beviel dat?’
‘Ach, iedereen moet een hobby hebben.’
‘En wat doe je zoal…?’
‘Eh…?’
‘In het dagelijkse leven, zeg maar.’
‘Eh… nou, ik doe aan qui…’
‘Zullen we dan maar snel beginnen. Wie weet hoe ver je komt.’
‘Quizen, wou ik zeggen. Vijf voor Tien, Met Mes en Vork, Als elke secondewijzer telt en zo…‘
‘Goed, zullen we dan nu maar beginnen? Hè, anders wordt het zo laat, hè? Goed. Als u zo vaak aan quizen meedoet dan kent u dit spel vast ook wel. U weet het wel, hè? Van het abc-tje, van de drie hulplijnen…’
‘Mag ik iemand bellen? Wie dan?’
‘Nee, dat is een ander spelletje. Ik snap dat u een beetje in de war komt als u zo vaak aan spelletjes meedoet. Maar hier heeft u drie escapes, dat bedoel ik eigenlijk.’
‘En die zijn?‘
‘Oh, ik dacht dat u ze wel kende. Maar ik noem ze met liefde en plezier nog even op’ zuchtte Caroline. ‘Als u het antwoord niet weet kunt u een escape, een joker, zeg maar, inzetten. Bij de eerste gaat er dan 25% af van wat u bij elkaar gewonnen hebt. De tweede 50% en de derde 75%...’
‘En daarna 100% zeker…? Dan hou ik nog geen 20 euro over’ zei Michel met een ontevreden trek om zijn mond.
‘U mag ook een verdubbelaar inzetten...’

‘Wat? 200% eraf? Ja, ik ben daar gek! Wat is dit voor een verschrikkelijke quiz? Godsamme zeg, ik kom hier om rijk… eh…. voor mijn plezier.’
‘Ja, het is maar een spelletje, hè?’ Caroline wilde zo snel mogelijk van Fontanel af. Ze probeerde onmerkbaar een seintje te geven naar de regie. Geef die vent een godsonmogelijke vraag, dat we hem kwijt zijn! Michel zag haar gebaar en keek haar argwanend aan.
‘Nee nee, komt goed. U mag de verdubbelaar inzetten bij een goed antwoord. Dan wordt het gewonnen bedrag verdubbeld.’
‘Ah, dat is beter.’ Michel knikte tevreden. ‘Dan zet ik die nu alvast in voor mijn goede antwoord.’
‘Nee, of… eh… Okéeee, dan noteren we dat alvast.’ Ze tolde haar ogen in de richting van de regie. ‘Zullen we dan nu beginnen? U heeft het nu wel door, hè?’
‘Vanzelf’ antwoordde Michel.
‘Mooi. Eindelijk. Dan komt hier de eerste vraag... Vingers naar de knoppen!’
Michel schrok zich rot en trok met een ruk zijn handen van de desk, alsof het ding in brand stond.
Caroline keek hem afkeurend aan en begon aan het spel.
‘De categorie is: Politiek! Wil je een makkelijke of een moeilijke?‘
‘Wat?’ vroeg Michel scherp.
‘Een moeilijke vraag of een makkelijke… Je mag kiezen.’
‘Ach so, dan makkelijk. Ik hou van makkelijk. Makkelijk is my middlename. Ik wil graag alle makkelijke vragen. De moeilijke vragen zijn voor hun.’ Hij wees met een korte handbeweging naar de tribunes. ‘Hoeveel zijn dat er wel niet, zeg?’
‘Wat schat je?’
‘Nou hoef je me niet meteen schatje te noemen, hoor. Ik kom hier voor mijn plezier. Niet voor losse intimiteiten.’

Caroline bloosde. ‘Ik zei geen schatje!’ mekkerde ze giftig. ‘Ik vroeg: “schat… je”, als in hoeveel kandidaten, denk je, dat er op de tribune zitten.’
‘Ik had een makkelijke vraag besteld, Carlo…’ zei Michel ongenadig.
‘Het zijn er honderd, op de kop af. En hier komt de tweede vraag. Let op, je hebt nog geen geld voor een escape. Het antwoord moet dus goed zijn.’
‘Geen geld?’ vroeg Michel verontwaardigd. Hij greep in zijn kontzak en trok zijn portemonnee tevoorschijn. ’Wat kost dat? Ho, nee ik weet het al. De eerste escape is 25%.’ Hij maakte zijn portemonnee omslachtig open, haalde er een muntstuk van 20 eurocent, twee van twee cent en één van een uit en legde die theatraal op de desk. ‘Asteblief, 25.’
Caroline viel terug op de emotieloze professionele houding.
‘Welk departement heeft ooit een vrouwelijke minister gehad. Is dat antwoord A. Justitie, of B. Financiën of is het C. Buitenlandse Zaken?’
‘Kijk’ zei Michel. ‘Dat is makkelijk. Doe die verdubbelaar maar.’
‘Oké’ zei Caroline. ‘Dan doen we eerst de verdubbelaar. En dan mag je nu het antwoord geven.’
‘Dat is A. Justitie. Makkelijk zat…’
‘Heb je ook een uitleg? Of is het een gok?’
Michel keek haar even wantrouwend aan. Daar gaan we weer. Waarom wil iedereen steeds weten of ik een gok heb?
‘Niks gok! Vrouwen…’ verklaarde Michel, ‘kunnen niet met geld omgaan, dus valt Financiën af. En ze raken overal de weg kwijt. Dus valt Buitenlandse Zaken af. Dus is het "C": Justitie… Dus.’
‘Ho!‘ riep Caroline snel. ‘Justitie is A.; C. is Buitenlandse Zaken.’
‘Ach ja, nu zie ik het ook. Bedankt voor de hulp, Carlo. Dan is het dus A…’

Met een ferme klap sloeg Michel de zwarte knop bij antwoord A in.
Caroline hapte overdreven naar adem. ‘A dus. Sjonge zeg, dat is me ook een redenering, zeg… van likmevestje...’
‘Maar wel goed, hè?’ glimlachte Michel.
‘We gaan het zien.’ Caroline zocht die professionele opstelling, die niet toelaat dat van enige emotie wordt blijkgegeven. ‘Is dit goed? Laten we maar eens gauw gaan kijken.’
Het lampje bij het antwoord van Michel lichtte groen op.
‘Jaaaaaaa…. Het is goed.’
Michel glimlachte tevreden.
‘Dan gaan we nu eens kijken hoeveel mensen het fout hebben.’
De teller kwam vol in beeld, bleef oranjekleurig en muisstil.
Het geroezemoes in de zaal verstomde.
Caroline grinnikte geluidloos. ‘Ach, kijk nou, wat jammer nou, iedereen heeft het goed. Dan heb je geen geld verdiend. Wat jammer nou van de verdubbelaar. Die had je misschien nog zó goed kunnen gebruiken.’
Michel mokte. ‘Poepzooi.’
Caroline bleek zich teruggevonden te hebben. Weer helemaal in control. ‘Zullen we maar naar de volgende vraag gaan? Misschien dat die wel iets oplevert.’
Michel staarde nietszeggend voor zich uit en knikte flauwtjes.
‘Oké, we gaan door met frisse moed. De categorie is… Geografie. Wat doen we? Een makkelijke of een moeilijke?’
‘We doen een andere categorie. Een makkelijke graag.’
‘Nee, Michel.’ De stem van Tensen klonk verwijtend zeurderig. ‘De categorie kun je niet kiezen, alleen of je een makkelijke of moeilijke vraag wilt.’ Stiekem knikte ze “NU!” in de richting van de regie.

‘Haha, ja, een makkelijke vraag in een moeilijke categorie… Dat is een valstrik. Ik snap hem. Oké, ik speel het spelletje wel mee…’
Caroline hield even in, luisterde naar een stem in haar oor en zei toen: ‘We doen een makkelijke categorie met een makkelijke vraag. Fijn zo, Michel?’
‘Ik zeg niks.’
‘Hier komt ie: de White Cliffs of Dover in het Kanaal, de bekende witte krijtrotsen, zijn vanaf het ontstaan wit geweest. Is dat A. door een aanbieding van Caran d’Ache, B. omdat ze met Kerst gemaakt zijn; of C. was dat op Witte Donderdag?’
‘En D?’
‘Er zijn maar drie mogelijkheden.’
‘Dan staat het goede antwoord er niet bij. Wat een rot quiz, zeg. Ik wist het. Een valstrik. Om mij eruit te wippen.‘
‘Dan ga je toch lekker een eigen tv quiz beginnen. Ik moet het antwoord nu horen, Michel.’
‘Oké, mij best. En ik speel zonder escape. Als jullie het zo willen spelen, oké, dan doe ik wel mee. Caran d’Ache heeft volgens mij nog nooit stoepkrijt gemaakt. Dus dat valt af. Witte Donderdag kan niet; op de eerste plaats bestonden die krijtrotsen toen nog niet en op de tweede plaats zijn die niet in één dag gebouwd. En van Kerst heb ik nog nooit gehoord. Die vallen dus ook af. En dan zit er dus geen goed antwoord bij.’
Caroline Tensen kreeg het koud. Het leek of er een ijzige wind door de studio waaide, recht tussen haar schouderbladen.
‘Ze zijn ontstaan door de Zeeuwse oesters. Als die lang in de zon liggen worden ze wit. Daarom zijn het Zeeuwse. Als ze bruin waren geworden, waren ze wel negerzoenen genoemd. Maar dat mag niet. Dus waren het de Zeeuwse creuses.’

Gewaarschuwd voor de oeverloze meligheid van Fontanel, ging Caroline Tensen onverstoorbaar verder. ‘Eens kijken hoeveel mensen dit fout hebben... Niemand...’
‘Dat dacht ik wel’ zei Michel Fontanel eenvoudig, onderwijl peuterend aan de bevestiging van een zwarte knop.
‘Nu eens kijken of jij gelijk he…’
‘Caroline, Caroline!’ Vanuit de coulissen, uit de richting van de regie, kwam een jongeman aan gerend. Caroline brak haar zin af en luisterde naar de jongeman die hijgend iets fluisterde in het oor waar geen oortje in zat. Ze keek Michel uitdrukkingsloos aan.
‘Ik hoor van de regie dat uit voortschrijdend inzicht is gebleken dat het antwoord dat je gaf goed is, ongeveer…’
Michel knikte.
‘Maar niemand had het fout. Niemand heeft het fout… of goed, volgens de regie. Degene die de vraag heeft opgesteld heeft zich vergist. Maar, je hebt dus niemand weg gespeeld. En dus geen geld. Jammer, zeg. Zullen we naar de volgende vraag gaan’ zei Caroline met openlijk leedvermaak. ‘De categorie is, even zien… Hondsdolheid. Wat zal het zijn? Moeilijk of makkelijk?’
Net op tijd herinnerde Michel zich de driejarige trainingscursus waarvoor hij zich niet had ingeschreven: ‘Wat denk je zelf?’
‘Nou, ik zou zeggen: moeilijk. Jou kennende... Oh nee, wacht, alles makkelijk, hè?’
‘Jou kennende? Zeg! Wat is dit? Mij kennende? Is er hier een derdegraads antecedentenonderzoek geweest of zo? Sodeju, dat pik ik niet! Dat is een grove inbreuk op mijn privé dinges! Een flagrante schending! Potverdorie nog 's an toe zeg...’
‘Rustig maar, dat zei ik maar om het ijs te breken…’
‘Ja, en mij te laten verzuipen zeker. Het is sowieso een en al valstrik hier. Strikvragen en hinderlagen! Maar goed, ik snap hem al. Ik doe nog één vraag. Dan is het klaar.’

Michel begon ongeduldig te worden, hetgeen Carolines ervaren ogen niet ontging. ‘Ik hoop het zo’ zei ze, denkend aan Linda. Verdomme, ze had toch gelijk. Astrid ook. Wat een hannes. Dit kost me nog mijn carrière. ‘Laten we maar snel doorgaan dan. Hier komt ie. De categorie is… ’
‘Doe maar makkelijk graag.’
‘Goed hoor’ stemde Caroline in om van het gemekker af te zijn. ‘Een makkelijke categorie voor Michel… De categorie is…’
Er verscheen geen aanduiding op het grote spelbord.
‘Ik denk dat ze even aan het zoeken zijn’ zei Caroline na een korte aarzeling. Ze keek Michel tijd overbruggend aan. ‘Kan even duren, want de vragen zijn gewoonlijk niet gesorteerd. Nu moeten ze alle categorieën doorlopen, en je moest eens weten hoeveel dat er wel niet zijn. Dat kan makkelijk in de honderden lopen.’ Ze pauzeerde even, keek naar de regie en stak opnieuw van wal. ‘Soms denk je dat een categorie makkelijk is, maar als je dan ziet hoeveel mensen het fout hebben…’
‘Op de tribune, hè?’ vroeg Michel om zich gerust te stellen.
‘Of hier. Dat gebeurt ook nog al eens. Dan zetten ze de verdubbelaar in, wat eigenlijk niet zo handig is want bij een makkelijke categorie gaat het meestal ook om een – relatief gesproken – makkelijke vraag. Dus dan heeft niemand het fout en beur je niks. En dan is het: weg verdubbelaar. Zo zie je maar, ze moeten dus goed zoeken…’ Caroline keek ongerust op haar horloge. ‘Overigens is een makkelijke categorie natuurlijk geen garantie dat het ook een makkelijke vraag wordt. Dat snap je wel, hè, Michel.’ Haar ogen drongen aan op contact met de regie. ‘Oh ik krijg nu te horen dat de computer die de leds in het speelbord aanstuurt kapot is gegaan. Dat houdt ook in dat er geen vragen meer gesteld kunnen worden. Toch?’ vroeg ze, in de richting van de regie kijkend.

‘Ja, het wordt bevestigd. We hebben een technische storing. Een digitaal elliptisch insult in de hardware. Kan gebeuren, hè?‘
‘Elliptisch insult? Nog nooit van gehoord…’
‘Ja, een elliptisch insult… eh, oh, ik krijg net te horen dat het een epileptisch insult is. Ook vervelend hoor.’
‘Hoe lang gaat dat duren?’
‘Ik krijg te horen dat we niet meer verder kunnen. We zullen het spel moeten afbreken. Volgende week zal het wel weer in orde zijn.’
‘Nou, dat is een beetje jammer, maar goed, dan ga ik wel met lege handen naar huis. En dan kom ik volgende week maar terug.’
‘Ha, ik hoor net dat we dan spelen met nieuwe kandidaten.’
‘Wat? Wat is dat voor laffe klets? Ik word er dus zomaar uitgeknikkerd.’
‘Nou, kijk Michel, de andere mensen willen ook graag spelen, hè? Een beetje sportief zijn, hoor? Jij hebt je kans gehad, zo moet je dat zien. En je hebt er geen een weggespeeld. Tja, dan heb je geen geld verdiend. Als je dat wel had dan kon je daar mee verder spelen. Maar ja, het heeft niet zo mogen zijn hè? Jammer, maar niets aan te doen. Maar je bent ook met niks gekomen. Je bent echt een man van niks, hè. Zo moet je dat zien. Maar wat maakt het uit, joh, zeg nou zelf. Vond je het wel een beetje gezellig, Michel?’

Per seconde wijzer

Kees Driehuis keek zijn kandidaat met schijnbaar grote ogen aan. In ieder geval waren zijn ogen beeldvullend, althans kon je wel spreken van goed gevulde glazen. Hij snapte niet helemaal waarom de kandidaat, een man nog wel, in een helder wit mouwloos onderhemd aan de quiztafel kwam zitten.
‘Nou, meneer Fontanel’ zei hij, ‘u heeft het nu al behoorlijk warm, zie ik. En dan moeten we nog beginnen.’
‘Het kan er wel eens heet aan toe gaan, schat ik’ zei Michel, vol bewondering naar het ruim beoogde gezicht van Driehuis starend.
‘Ja, dit is geen quiz voor watjes. De meesten moeten zich toch wel inspannen. Ze krijgen het er warm van. Dat is waar. We gaan het zien, meneer Fontanel. U woont in Den Bosch, zie ik.’
‘Is dat te zien?’
‘In mijn papieren, ja. En woont u daar prettig?’
‘Ja, in Den Bosch. Een op zichzelf staand dertiger jaren huis uit 1910. Vroeger werden er nog eens huizen gebouwd! Ja, die naoorlogse bouwkunst, dat is me nog eens wat. Een waar rijksmonument. Alleen mag je er zelf helemaal niks aan doen. Verboden! Maar prima, bespaart me een hoop werk…’
‘En woont u daar alleen? Of heeft u een huwelijk of zo?’
‘Soms wel ja.’

Driehuis fronste zijn wenkbrauwen, wierp een tersluikse blik op zijn papieren en vroeg: ‘Hobby's?’
‘Wat hobby’s? Doe eens norm.....’
‘Ik bedoel, heeft u hobby’s.’
‘Zeker. Fietsen.’
‘Ach, dat is mooi. Wedstrijden, toerfietsen of stadsfietsen, of gewoon zomaar? Toch geen driewieler, hè?’
‘Ja, gewoon. Maar wel serieus.’
‘Ah ja, ik zie hier dat u zelfs een fietsclub heeft opgericht, waar u erevoorzitter van bent. En sponsor. En ook nog lid, enig lid zelfs.’
‘Ja.’
‘Juist. Fietsclub “De Terugtraprem”, zie ik. Spitsvondige naam…’
‘Tuurlijk, een naam is essentieel. What’s in a name zeggen ze wel eens. Nou, dat is alles. Een naam is alles. Een naam als “Het Zadel” maakt een veel te passieve indruk. Niet dat ik zo fanatiek ben, maar fietsen is mijn lievelingsbezigheid met mijn fiets.’
‘En als het slecht weer is? Want dat komt ook wel eens voor.’ ‘Daarvoor heb ik mijn hometrainer aangeschaft. Ik hoef niet op een paar centen te kijken, dus meteen een elektrische. Waarom wachten tot je veertig bent.’
‘Ik begrijp het’ gaf Kees Driehuis te kennen, ‘de elektrische Terugtraprem.’ Driehuis deed verwoede pogingen om voor de camera nog grotere ogen op te zetten.
‘Vanzelf.’
‘Maar waarom de terugtraprem? Dat van dat zadel snap ik. Het had toch ook “De Versnellingshendel” kunnen heten, of “De Bel”.
‘Omdat je die nodig hebt. Om te remmen.’
‘Hebt u wel eens gehoord van handremmen? Zou dat een optie geweest kunnen zijn? Die zijn ook om te remmen.’
‘De handrem... potverdomme… Wat ‘n gemiste kans’ bromde Michel mismoedig.

‘Ik hoop niet dat u nog meer van die hobby’s hebt.’ Kees Driehuis keek Fontanel vorsend aan.
‘Nee, laten we maar eens ’n keer aan het spel beginnen.’
Driehuis keek op zijn monitor en besloot daar niet op in te gaan.
‘Ik stel de vraag. Het gaat over de opwarming van de aarde. Het is bewezen, kijk de film van de beroemde wetenschapper Al Gore er maar op na, dat de aarde opwarmt.’
‘Nou, nou, dat wordt bewéérd!’
‘Nee, Gore heeft zelfs een film gemaakt, een driedelige DVD-set, waarin te zien is dat de polen helemaal afsmelten.’
‘Oh, hoe lang duurt die film dan?’
Op gevaar af dat zijn ogen uit zijn bril zouden vallen rolde Driehuis ze in het rond.
‘Laat me de vraag afstellen. Al het ijs op de wereld zal binnen twintig jaar verdwenen zijn. Gesmolten! Gore toont aan dat we moeten ophouden met alles en zo. Anders zal de zeespiegel zo hoog stijgen dat nagenoeg al het land zal overstromen. Dat zal een ongekende ramp zijn voor de mensheid, nog groter dan de zondvloed. En daar heeft de mens dan zelf schuld aan. Het wordt het Verdronken Land van Heel Nederland.’
‘Ik weet niet wat de vraag wordt, maar hier klopt geen hout van.’
Driehuis keek verstoord op. ‘Ach, u weet het beter dan de DVD-set?’
‘Nou, heeft hij wel eens nagedacht…’
‘Ik denk het wel…’
‘… waar al dat water dan blijft?’
‘Het overstroomt ons. Zei ik al.’
‘Mis. Door de opwarming van de aarde zal dat water verdampen. Dat heb je met opwarming! Niks overstromingen. Geen water, maar waterdamp! Gewoon hup, de dampkring in. En die waait, zoals bewezen, overal heen. Het zou zelfs zomaar kunnen dat de

Sahara daar groen van wordt. Dus er is helemaal geen probleem, zoals de toonaangevende geleerde Donald Trump heeft bewezen. Bovendien is Trump wèl echt president geworden.'
'En dus krijgt u nu tien plaatjes te zien van verdronken landschappen, ik vertel er iets over en u zegt welk land het is. Denkt u dat het zal lukken?'
'Ik hou me vast. Ik ben niet zo goed in verdronken.'
'Hier zijn de gebieden. Lees ze maar even door. Ik noem ze even op, voor de blinde kijkers. Het zijn: Saeftinghe, Zuid-Beveland, Noord-Beveland, Hedwigepolder (volgens mij moet die nog gepland worden, maar vooruit…), Noordwaard, West Vlieland, Koudekerke, Reiderland, Nieuw Atlantis. Dat zijn de negen verdronken landen. U krijgt ze te zien en u noemt dan het land. Hier gaan we.'
De eerste dia verscheen in beeld. Een zee van water.
'Ik zie alleen maar water!'
'Het lijkt erop dat niet alles in de dampkring terecht is gekomen, dus. Wat meestal gebruikelijk is bij verdronken land. Dit land werd gevormd op de eerste dag van de schepping. Het ligt onder Rotterdam. Welk land is het?'
'Oh, oké. Nederland.'
De tweede dia volgde. Wederom een waterig zeelandschap.
'Eh…, dat moet Nederland zijn.'
Kees Driehuis glimlachte.
Derde dia… water.
'Nederland' zei Michel meteen.
Vierde plaatje, weer water: Nederland. Vijfde plaatje, water: Nederland. Zesde plaatje, water: Nederland.
'Ik snap hem' zei Michel, 'en de volgende en de volgende de volgende is ook Nederland. Stop de tijd, en waar ik eerst zei…'

‘Wat is dat nou? U geeft overal hetzelfde land op. Heeft u geen aardrijkskunde gehad? Daar zullen ze dit toch niet onderwezen hebben?’
‘Ik kan mij niet herinneren iets met aardrijkskunde te hebben gehad. Maar als het niet goed is dan zet ik gewoon 9 jokers in.’
‘Ja, dat gaat natuurlijk niet. U krijgt er maar twee bij de start. Die kunt u natuurlijk inzetten, maar of u daar veel aan heeft?’
‘Oké. Dan speel ik zonder jokers. Hebben jullie ook escapes? Dan zet ik 9 escapes in.’
‘Nee helaas, die hebben wij niet.’
‘Dan wil ik voor de zekerheid nog wat veranderen.’
‘Dat kan.’
‘Waar ik eerst bij 2 Nederland zei moet bij 9 zijn, en waar ik 4 zei moet 6 zijn, en bij 8, waar ik Nederland zei moet zijn bij 7 en dan wil ik 1 en 3 en 9 graag omwisselen.
‘Geen probleem’ zei Kees Driehuis, ‘dus 5 blijft zo staan?’
‘Yep, maar misschien is het wat warrig…?’
Kees keek in de camera, die zo fel op hem inzoomde dat zijn rechteroog het formaat aannam van de cameralens. ‘De jury zoekt dat wel even uit.’
Kees nam de tijd en ging voor zich uit zitten kijken, wat niet meevalt met zulke ogen, meende Michel. Toen zuchtte Kees. ‘Nou ik geloof dat het niet opschiet. We kunnen misschien alvast aan de tweede vraag beginnen.’
‘Dus ik krijg er één joker bij?’
‘U heeft het voordeel van de twijfel, vind ik’ zei Kees Driehuis. Hij begon plezier te krijgen in de vreemde spelstijl van Michel Fontanel. Eindelijk, na 28 jaar quizmaster, begon het spel te leven. ‘Van mij mag u ze allemaal hebben. Zullen we eens kijken wat dat oplevert?’
‘Strak plan’ zei Michel enthousiast.

‘Mooi.’
Kees Driehuis stelde de volgende vraag opzettelijk tergend langzaam. Hij had even zitten rekenen toen hij op de uitslag van de jury op de eerste vraag zat te wachten. Het verschijnsel Fontanel moest uitgemolken worden. Spraakmakende TV. En een hoop jolijt bovendien.
‘De volgende vraag gaat over…’
‘De volgende vraag gaat over…? Waarom nou?’ stamelde Michel. ‘Ik doe toch mijn best.’ Op tijd herinnerde hij zich de universele verklaring van de volwassen mens die net op zijn bek is gegaan bij het skateboarden voor het stadhuis in Eindhoven.
‘Joh, Michel’ zei Kees geruststellend, ‘laat me nou even uitpraten. De volgende vraag…’
‘Welke categorie?’
Kees Driehuis wuifde met een sussend handgebaar Michels onrust weg. ‘Laat mij maar…’
Midden in zijn laatste zin toeterde keihard de zoemer door de studio.
‘Ach wat jammer nou’ grijnsde Kees, ‘de tijd is al om.’
‘Ja ho, nee, objection your honor, toen de sirene ging was de vraag ongesteld!’
‘Juist, Michel’ riep Kees en zette zijn ogen af, althans daar had het de schijn van, en vroeg, alsof de opmerking van Fontanel geen bos hout voor de deur sneed: 'En wat is daarop uw antwoord, jury?’
‘Sorry’ werd er achter uit de studio geroepen.
Kees haalde zijn schouders op en glimlachte samenzweerderig naar Michel.
‘Let op. U krijgt negen Zwarte Pieten te zien en u zegt welke het is. We hebben een Ziele…’
‘Nee, cut. Stop de tijd!’ riep de opnameleider geschrokken uit.

‘Dat kan niet! Zwarte Pieten mag niet meer! Waar komt die vraag vandaan verdomme. Het kan echt niet. Ook al is het maar een spelletje. Dat weten we nou toch onderhand wel. Negerzoenen mag ook niet meer.’
‘Klopt’ viel Kees hem bij, ‘en er wordt ook al beraamd dat Moriaantje zingen straks strafbaar is. En er gaan steeds meer stemmen op om ook die stigmatiserende Witte Kerst te verbieden. Waar komt die vraag toch ineens vandaan?’ Hij knipoogde naar Michel en verklaarde luidkeels: ‘Weet je, dat is allemaal om meer azieltjes te winnen.’
‘Precies’ riep Michel, die in de gaten had gekregen waar Kees op uit was. ‘Net als Jodenvet! Of Berliner bol, Brusselse spruiten? En die lui van de Franse slag…?’
‘Juist’ snikte Kees Driehuis, die tranen in zijn ogen kreeg van de slappe lach, ‘ik keur hem goed, Michel.’
Michel keek in het rood aanlopende gezicht van de quizmaster en schoot zelf ook in een hikkende lach. ‘Ik keur hem goed… Mwhaha… Ik keur hem goed… Het is bijna een Belgenmop…’
‘Geef me een zakdoek’ snikte Driehuis naar de regie.
‘Ik ook’ riep Michel.
‘Mwhahaha’ kraakte Kees, ‘… ik ook… mwhahaha…’
Beiden zaten te janken van het lachen terwijl achter in de studio alles en iedereen druk door elkaar begon te lopen.
‘Cut! Cut! Cut, godverdomme!’ krijste de opnameleider.
‘Hee, Kees’ riep Michel, ‘koud hè?’
Kees sloeg de handen huilend voor zijn gezicht. ‘Ja, dan sta je in je hemd, hè.’
‘Mwaahaha’ loeide Michel en kletste met de platte hand op de desk.
‘Cut!’ brulde de opnameleiding.

‘Stop de tijd’ brulde Kees terug en kletterde ook met zijn hand op de desk.
‘Stilte!’
Een strenge zware stem riep: ‘Ik eis stilte.’
Op slag werd het muisstil in de studio. Het was de stem van het hoofd “Opnameleiders”, door iedereen gerespecteerd omdat het de grootste kwal was van het plaatselijke managementteam. En daar was het de Raad van Bestuur, op last van de Algemene Aandeelhoudersvergadering om te doen. “Als elke cent telt” was het motto. En geen gelul.
Kees snikte geluidloos verder in zijn zakdoekje. ‘Moet jij hem effe lenen?’ fluisterde hij tegen Michel, terwijl de natte tissue aanreikte. Bijna stikten ze in een nieuwe lachbui. Dit is wel de beste vriend die ik ooit tegenkwam, dacht Michel, ik wou dat het míjn vriend was.
De opnameleidersbaas kwam naar voren gelopen. ‘Volgens de reglementen moet de kandidaat in de eerste ronde vijf van de negen onderdelen goed beantwoorden. We kennen de kracht van deze kandidaat. De roem ijlt vooruit… En zo moet het gespeeld worden. Ook al is het de 334^{e} uitzending’ zei hij bars.
‘Is dat inclusief jokers?’ vroeg Michel, nog nasnikkend.
‘Stop de opname. U moest zich maar eens aan gaan melden voor De Kleine Wijzer, meneer Van de Nel. Dat past beter bij u.’ De boss draaide zich om en verdween met hooghartige pasjes in de coulissen.
Michel keek hem mokkend na. Weer een afgelast.

De Witte rode knop

Michel Fontanel schrok badend in het zweet wakker en keek verdwaasd om zich heen. Het drong tot hem door dat hij gedroomd had van het niet florissant optreden in de show Ik hou van Holland. Nog een geluk dat het daar niet om geld ging maar alleen maar om eeuwige roem; want als er iets is wat zo vergankelijk is als eeuwige roem dan is het wel eeuwige roem.
Dʒiːzəs, dacht hij, terwijl hij zweet uit zijn ogen wreef, wat een chaos, wat ‘n debacle. Ik ga never nooit niet meer aan een quiz meedoen. Er klopt er geeneentje van. Slapstick vragen, ja, zat. Trutprijzen, nooit eens 49,4 miljoen, en je moet er voor racen met ratten in lederhozen. Wat moet je ermee? Dat ik daar ooit aan meegedaan heb, verdomme. Langzaamaan viel hij weer in slaap.
‘Michel’ klonk een rustige stem vriendelijk, ‘doe nou eens niet zo obstinaat…’
‘Pap…?’ schrok Michel, die de stem van zijn overleden vader herkende, geëmotioneerd. ‘Droom ik al weer? Ben jij het? Pa?’’
‘Nee, jongen. Ik klink alleen maar in je hoofd.’
‘Klinken? Dat klinkt goed... Whisky’tje, pap, cognacje, of maar meteen… ’
‘Jongen, doe toch eens rustig aan…’
‘Ik? Rustig aan? Ik slaap, man.’

‘Je moet niet zo negatief doen. Kritiek is prima. Moet kunnen. Maar denk eens aan die Postkloterij, die hebben we allebei toch mooi te grazen gehad. Niet dan? Dus, probeer met iets beters te komen in plaats van zeuren en kankeren.’
Michel zweeg beschaamd.
‘Klink nog eens verder, pap’ verzocht hij, in gedachten met zijn voeten over de grond schuifelend.
‘Doe het zelf maar eens beter.’
Michel veerde als een bezemsteel rechtop. Klaarwakker. Dat was het. Een eigen tv-quiz.
‘Pap?’ riep hij. ‘Pa?’ Oké, dacht Michel, make up your mind… eh..: ‘Papa?’
Maar de stem klonk niet meer.
Een klagelijk gevoel vulde zijn buik. Maar de opwinding van het nieuwe idee overwon zijn weemoed. “Doe het zelf maar eens beter”… That’s it. Ik begin voor mezelf. Dat had Caroline Tensen ook gezegd. Dan moest het dus wel te doen zijn. Hij ging liggen, begon het Russisch volkslied te neuriën en dacht na.
Toen het broze licht van de nieuwe dag binnenviel had hij eigenhandig een nieuwe quiz bedacht.
Het begint altijd met een titel, had hij uitgevonden. Aanvankelijk leek het hem gepast dat zijn quiz ‘De Omroep’ zou heten. Immers, het was de bedoeling dat de quiz op alle omroepen ter land, ter zee of in de lucht uitgezonden zou worden. Maar, zo bedacht hij, dan is het beter om de quiz de ‘Internationale’ te noemen. Dʒiːzəs, herinnerde hij zich spontaan, heb ik niet op Wikipedia zelf gelezen dat die Russen, met hun overbodige expansiezucht, die naam al gejat hebben. Het was gelijk de laatste keer in zijn leven dat Michel Fontanel het Russisch volkslied neuriede. Ik heb het, we noemen de quiz ‘De rode knop.’ Natuurlijk! Naar de gelijknamige rode knop. Rood doet het

goed. Betekent opletten, alarm. Alarm? Het rode gevaar! Verrek! Daar zijn die Russen me weer voor geweest. “Rood” wordt inmiddels steevast geassocieerd met dat achtergebleven gebied ergens in de buurt van Siberië, dat in Den Bosch kortweg De Siep genoemd werd. Nou, dan weet je het wel, dacht Michel en hij besloot nooit van zijn leven zelfs maar aan het Russisch volkslied te dènken.
Hij zette het probleem van de titel uit zijn hoofd omdat hij niet opgehouden wilde worden door zo iets triviaals. Tijd voor het spel zelf.
Er moet een onderliggende filosofie zijn, daar was Michel uit oogpunt van integriteit van overtuigd, en wel, dat een goed antwoord beter is dan een dat bijna goed is, ook al zou dat het beste zijn. Want een antwoord dat goed is is vaak het beste. Zoals één en één is twee goed is en niet beter kan, dus het beste is. Correct, dacht Michel, het begint ergens op te lijken. Misschien moet de quiz “Een en een is twee” heten. Enfin, dat zien we later wel.
De opzet van de quiz is dat iedereen een rode knop krijgt. Of… ho, ik heb het. We doen een gele rode knop! Dat is gaaf. Hij overwoog nog even of dat geen problemen zou geven met het gele gevaar. Hij vertrouwde er echter op dat de Veiligheidsraad of Unicef, en anders de IND wel, hem zouden ondersteunen mocht China in opstand komen. Of…, wacht! Een blauwe knop? Gaat dat niet verward worden met de blauwe knoop? Hoe dan ook, als je blauw zegt moet je ook roze zeggen. Anders stigmatiseer je, of erger. Nee, niet blauw, roze, of groen. Of een bruine knop, gatver. Ha, nee, een witte! Dat past nog eens bij mij! De witte knop, helder wit! Nee, dat ligt er te dik boven op. Doe maar een gele! Een gele rode knop! Dus. Wat stelt dat China nou helemaal voor? De gele rode knop! Hij wilde spontaan het Russisch

volkslied gaan neuriën maar herinnerde zich op tijd zijn voornemen. Maar welk volkslied moest hij dan gaan neuriën? Het Chinese? Dat kende hij niet eens. Het Brabants volkslied? Hoe helaas, dat bestaat niet. Het Bossche volkslied? Dat is wel heel erg volks.
‘Ik ben Gerrit’ begon hij te zingen, ‘en ik…’
Een rode knop in het geel. Geen gewoon geel, maar iets bijzonders, signaalgeel of eigeel of zo. Of misschien citroengeel, of kanariegeel? Of… nee, geen snotgeel. Of advocaatgeel, dat boevengespuis. Of signaalgeel van de gevarendriehoek, als verwijzing naar de rode knop? Nee, we doen van dat zonnegeel. Nee, toch maar wit, van dat licht wit. Mijn handelsmerk. En als merchandise de bolletjestrui. Tsjieng Boem. Fantastisch. Ook voor de toeschouwers. En een prettige impuls voor de witte knoppen industrie. En Pierre Van Ostade, met zijn zwart witte loafers gaat belachelijke prijzen omroepen; dat is leuk voor de mensen. Misschien is dat wel iet of wat tenenkrommend voor de kringloopwinkelindustrie, die hun klandizie als sneeuw voor de zon in rook zullen zien opgaan, dacht Michel. Maar dat moet je riskeren; daar tegenover staat het hysterisch gejoel van publiek. Michel gniffelde al bij de kijkcijfers, al wist hij zeker dat nooit iemand op de rode knop zou slaan om een zinvol bod te doen op de prijs. Eh, een witte rode knop; het is even wennen.
Michel besloot dus de Russen eens goed af te zeiken. De quiz móést niet de rode maar De Witte rode knop heten; rode met een kleine letter! Niet dat het veel uitmaakt; je zal zien dat hij straks in het dagelijks spraakmakend taalgebruik, louter uit populariteit, toch kortweg “De Knop” wordt genoemd. Ja, mooi, en dan…
Michel sukkelde weer in slaap.
‘Konijnen’ klonk een stem in zijn hoofd. ‘Zet konijnen in, jongen.’

Michel snurkte even.
‘Konijnen’ klonk het weer in Michels hoofd. Hij besefte impliciet dat hij aan het dromen moest zijn. Uit zichzelf zou hij zich van zijn leven geen konijnen in zijn hoofd halen. Geen konijnen, besloot Michel, zich vaag bewust dat een droom rare dingen uithaalt met je hoofd. Konijnen? Nee… Ho, wat had Hosanneke ook al weer gevraagd? Ja: of hij als wit konijn opkwam…’
‘Nondeju! Ik zeg toch KONIJNEN’ galmde het in Michels hoofd. ‘Konijnen! Konijnen, bunnies, nondeju…’
Michel werd half ontwakend wakker. ‘Bunnies… Bedankt voor de tip, pap’ fluisterde hij in de overtuiging dat hij het licht gezien had. ‘Hosanneke wordt de quizmaster…’
Tsjieng Boem. Dat is een prima opzet. Hosanneke, de quizmaster die in pumps van Nike opkomt. Ho, en ik dan kandidaat… Yes! That’s it! Succes verzekerd, ik word de eeuwigdurende kandidaat. Eeuwigheid is pas echt een record.
‘Zeg, Hosanneke’ riep hij, vloog uit bed en rende naar de bank waar Hosanneke met haar iPad zat.
‘Wat?’
‘Zou jij niet quizmeesteres willen worden in de Witte rode knop. En dat je dan opkomt in je Nike, een witte en een rode pump?
‘In m’n nakie? Zie je dat voor je?’
‘Zekers! Jij niet dan?’
‘Joh, word eens wakker.’
‘De mensen zullen er gek op zijn! En daar spin jij zelf ook garen bij.’
‘Ja’ zei Hosanneke, swipend over haar iPad, ‘halve gare… Word effe wakker.’
‘Sodeju. Nou dan niet’ mokte Michel, die zijn plan in rook zag opgaan. ‘Maar ho, wacht, of als je dan eens op een podium gaat

zitten? Geen katheder of preekstoel, maar een stoel zoals die juffrouw in Basic Instinct?'
'Wat? Die met d'r mislukte kleermakerszit?'
'Dʒiːzəs. Weer niet goed? Werk toch eens mee, man.'
'Dat is toch meer iets voor Hans van der Togt? Zeg nou zelf.'
'Hmm, dat is waar.'
'Dus jij wil niet?'
'Lijkt me beter van niet… Voor mijn gemoedsrust…'
'Zeik.'
'Wat zegt u?' vroeg Hosanneke vermanend.
'Of je worst lust…' Michel verliet somber gestemd het huis. Eigenlijk heeft ze wel gelijk, dacht hij. Bovendien moet ik het toch op eigen kracht doen. Maar goed, eerst maar eens het spel bedenken. Eens even zien… We doen het met twee teams, de jongens tegen de meisjes bij voorbeeld. Ach nee, dat leidt gegarandeerd weer tot proleterige onderbroekenlol. De onze tegen de hunne? Hullie tegen zullie? Of zij tegen de hele bups? Nee, gewoon een team tegen een ander team. Dat is goed genoeg. Oké, twee teams. Van dertig man elk? Meer zielen meer vreugd. Nee, natuurlijk niet, als het tegenzit duurt het gruwelijk lang voor ik aan de beurt ben. Drie man duurt lang zat. Oké, en dan doen we vier rondes plus een finale. Dan komen we in de tijd ook goed uit. Tien minuten voorstelrondje van mij, dan vier rondes van drie minuten en een finale van 1 minuut, de huldiging en een zegerondje van mij van zeg zes minuten, een afkondiging van 1 minuut; zijn we met een half uur klaar.
Michel wreef zich tevreden in de handen. Dit schiet op.
En... hee… We beginnen met de derde aflevering, dat schijnt altijd een bijzondere te zijn. Succes verzekerd! En dan met de categorie taal, rekenen is niks voor mij. Bovendien is taal de moeder van rekenen. Eerste ronde, eh, dan moeten ze een

woord of een uitdrukking verklaren. Meerkeuzevraag uit drie. Zoiets als: “De hond in de pot vinden”. Wat betekent “pot” in deze stelling: 1. toilet, 2. lesbo, 3. Ketel? En meer van die vragen.
Dan de tweede ronde. Ze moeten een woord van acht letters raden en ze krijgen twee of drie letters cadeau plus een geheimzinnige hint. Zo van: “. I . . K . . K”. Dus acht letters, waarbij de tip is: “een beestachtig lekker rond ding” en dat het dan uierkoek is.
Haha, ik ga goed. Derde ronde al. Dan doen we iets van woordritsen. Twee woorden waar er één als schakel tussen kan. Makkelijk maar bedrieglijk, want het moet in drie seconden. Anders komen we niet uit in de tijd. Dus: paal … ten, waar ‘zit’ tussen kan. Tadaa! Vierde ronde!
Dan moeten ze een zin maken, van vier keurige of willekeurige woorden. Wie de langste heeft wint. Bij voorbeeld: eten, graag, mannen, vrouwen. De een komt dan op: “mannen eten”. Een ander op ”vrouwen eten graag” en weer een ander op: “vrouwen eten graag mannen”. En die wint dan.
Degenen met de meeste punten uit elk team spelen in de finale tegen elkaar. Dan krijgen ze allebei 10 woorden te zien en ze moeten binnen een uur, of nee, doe maar een minúút de betekenis van die woorden geven. De winnaar wint!
Een uurtje later stapte hij welgemoed zijn huis weer binnen.
‘Hosanneke’ riep hij enthousiast, ‘ik heb het! Moet je horen!’
Lichtelijk chaotisch vertelde hij de bedachte opzet voor het spel.
‘Klinkt niet slecht. Misschien moet nog eens goed bekeken worden wie de vragen formuleert. Ook wel een belangrijk aspect.’
Michel haalde zijn schouders op. ‘Dus het is wel oké?’
‘Zou kunnen.’

‘Mooi, dan ga ik er mee aan de slag. Enne… jij doet dus niet mee?’
‘Nee.’
‘Doe je nou weer wel mee?’
‘Ik zei: Nee.’
‘En ik vroeg: jij doet niet mee?’
‘Ja.’
‘Dan zeg je toch dat je wel meedoet.’
‘Nee.’
‘Wel nondeju, als je nee zegt als ik vraag of je niet meedoet dan zeg je ja, ik doe wel mee. Hoe feminien wil je het hebben, zeg.’
‘Ik doe niet mee’ zei Hosanneke en swipte over het scherm van haar iPad.
‘Prima, dan doe ik het zelf.’
Hosanneke schoot in de lach.
‘Wat?’ vroeg Michel argwanend.
‘Ik zie jou al in je Nike op het podium zitten in die kleermakerszit.’
Michel gromde wat en begon het scenario van “De Witte rode knop” op papier te zetten. Een half uurtje later vouwde hij het script in een aan NPO 1 gerichte enveloppe, printte een sticker “AANGETEKEND”, die hij voor alle zekerheid zelf ontworpen had, plakte die op de enveloppe en ging de brief meteen in de brievenbus op de hoek doen.
‘Klaar’ zei hij toen hij terugkwam. ‘En nu, rustig wachten op de dag dat we de blijde boodschap krijgen.’

Veertien dagen later ontving hij een dagvaarding van Anita Witzier van Tien voor taal wegens plagiaat.
‘Blaast ‘m maar op’ zei Michel.

Inhoud

Eerder verschenen uitgaven van Harry van der Ven:

De kleur van schaduw (2006)
ISBN 90 517 9461 4, EAN 978 90 517 9461 8
Aforismenbundel, uitgeverij Gopher BV

De smaak van prikkeldraad (2011)
ISBN / EAN 9789081825306
Aforismenbundel, uitgeverij haVen

Tararaboemdijee (2014)
ISBN / EAN 9789081825320
Satire, uitgeverij haVen